SOPHOCLIS AIAX FLAGELLIFER, ET ANTIGONE.

EIVSDEM

ELECTRA.

GEORGIO ROTALLERO INTERPRETE.

APVD SEB. GRYPHIVM
LVGDVNI,
1550.

GENEROSISSIMO
HEROI, LVDOVICO A FLANdria, Domino de Praet, Equiti ſummi ordinis Velleris aurei, &c.

GEORGIVS ROTALLER.

CVM NVLLI *penè ſcripto utilitate cedat Tragœdia, Heros & ſtemmate, & eruditione nobilis, ſiue eloquentiam ſpectes, ſiue rerum maximarum cognitionem conſideres: perquàm mirum mihi uideri ſolet, quid ſit, quòd cùm tam præſtantes in utraque lingua uiri & ſuperiori & hac ætate extiterint, nulli, aut ſanè perquam pauci ullam nobis Latinè Tragœdiã exhibuerint. Extant aliquot Aeſchyli, extant Sophoclis, Euripidis perquàm multæ: apud Latinos, ſi Senecæ demas, nullæ. Cogitanti itaque ſæpenumero, & cauſam mecum inquirenti, tædio & labore ab huiuſcemodi lucubrationibus abſterreri pleriq; mihi uideri ſolent. Alios autem inuenias, qui etſi laborem non defugiant, alienis tamen ingenijs aut accommodare ſeſe nequeunt, aut certè alieno in fundo operam ſumere nolunt. Malunt ipſi, quod uetuſtatem ferat, è ſuo penu aliquid depromere, & tanquam per*

ſpatioſos campos liberè uagari, quàm transferendis aliorũ ſcriptis anguſtis ſe limitibus coarctare. Quorum quidem conatus ut laudandi ſunt, modò dignum aliquid Muſis & Apolline proferant: ita hac in parte reprehenſione, mea quidem ſententia, non omnino carent: quòd utriuſque linguæ cognitione præditi, homines ſtudioſos, qui magiſtrorum aut negligentia, aut inſcitia Græcis literis à teneris imbuti nõ ſunt, iamq; per ætatem prouectiorem, occupationes'ue grauiores ijs operam dare non poſſunt, tam egregijs ueterũ monimentis defraudant. Etenim cùm pro ſe quiſq; eniti ac contendere debeat, ut omnia ſua ſtudia, omnemq; induſtriam ad Reipub. utilitatem dirigat: non tam ſpectandum eſt quid nobis maximam gloriam parere, quàm quid ex uſu Reip. maximè poßit eſſe. Ego autem ex quo iuris legumq; ſtudijs deditus uerè re ipſa didici quantum utriuſq; linguæ cognitio ad eam profeßionẽ momenti haberet: quamq; nemo, hoc præſertim tam erudito ſeculo, Iureconſulti nomen tueri poſſet, niſi ex ipſis fontibus, hoc eſt, politiori utriuſque linguæ literatura, philoſophiśq;, ea potißimum parte, quam ἠθικὴν uocant, eam laudem hauriret: nihil neque prius habui, neque antiquius, quàm in ijs perdiſcendis, ſine quibus ſolida legum cognitio parari non poteſt, ſic me exercere, ut ipſe tandem aliquando etiam aliquid in communem uſum proferre poſſem,

quò me non omnino oleum & operam (quod aiunt) in eo ſtudiorum genere impenſam perdidiſſe declararem. Itaque quod huic meæ ætati, in qua imbecillitas iudicij grauiores res tractare prohibet, aptiſsimum congruentiſsimumq́; uiſum eſt, tale argumentum delegi, quod & utilitate & ſuauitate ſenes æquè ac iuuenes ad lectionem ſui inuitare poſſet. Quid enim Tragœdiarum lectione pulchrius? quid ad eloquentiam prudentiamq́; comparandam utilius? Quemadmodum enim in Comœdijs imagines quædam & ſimulacra communem hominum uitam repræſentantia oculis ſubijciuntur: ſic in Tragœdijs magnorum Regum Principumq́; caſus, regnorum mutationes, uarietasq́; Fortunæ ſpectanda tanquam in ſpeculo proponuntur. Adde quòd nuſquam alibi tam utilia de gubernanda benè Repub. præcepta tam dextrè, tamq́; aptè mutua communicatione ac συζητήσει explicantur: quæ utinam diligenter legerentur, aut lecta, ab his, qui ad Reip. gubernacula aſpirant, expenderẽtur, rectius ſe res humanæ haberent, neq; tam uarijs fluctibus τῆς τῶν πολυπραγμόνων πανουργίας ἐκβλησαμένης ſurſum ac deorſum omnia uoluerentur. Quàm ſuauis foret & perſonarũ & rerum omnium ἁρμονία, ſi Remp. ſic conſtitutam cernere liceret, ubi ſuo quiſque munere contentus, in ea, quam nactus eſſet, Sparta exornãda præcellere potius, quàm in alijs,

quæ ab officio ſuo aliena ſunt, exercendis operam ponere pulchrã duceret: tum uerò ἀναλογίας τῆς γεωμετρικῆς quam tantopere omnes Reip. neceſſariã eſſe prædicant, quam Plato grauiter uereq́; non uno in loco δῶρον θεῶν appellat, uim atque utilitatem euidenter conſpiceremus. Atqui eò redierunt hominum mores, quod & quotidie cernimus uſu uenire, & Tragœdiarum ſcriptores graphicè depingunt, ut nil niſi magnum animo concipiant, ut ſimul atque humo ſe ſuſtollere poſſunt, ſine alarum, quod dicitur, remigio ſydera affectent, ut Pygmæi onera, quibus uix ipſe Atlas par ſit, ſubire non uereantur. Quæ quidem temeritas etſi quibuſdam interdum ex ſententia ſuccedat, alij tamen pœnas luunt, & Icari in morem diffluentibus ſolis ardore alis præcipites ruunt, ac ſibiipſi exitium accerſunt. Alij quorum periculum pernicieſq́; etiam in alios redundat, Phaëthontis exemplo & ſe, & totas Reſp. concutiunt, ac ſubuertunt: neque ex alijs fontibus hæc peſtis promanat, quàm ex ea humanæ mentis ambitione, quæ non examinatis proprijs uiribus nihil non temerario auſu & tentat & aggreditur: ea enim uerè quod de diuitijs quidam apud Ariſtophanem ait,

Καθάπερ ἰατρὸς κακὸς
Τυφλὲς βλέποντας παραλαβὼν πάντας ποιεῖ.

Deinde quantam ruinam ſecum trahat neglecta illa

ἀναλ

ἀναλογίας τῆς γεωμετρικῆς ἔυ[?]αξία quis non uidet? sine qua nullam Remp. nec constitui feliciter, nec consistere posse etiam Vlysses apud Euripidem testatur. Vt autem hoc hominum genus præsentem Rebuspub. perniciem adfert, ita illud uituperandum quoque extremò grauiter monent, etiamsi nemini perinde ac sibi noxium sit, qui otio marcescere uiuere demum putant, in eoq; summum bonum collocandum sibi persuadent, nihil ad communem hominum societatem tuendam studij, nihil operæ in medium conferunt, ἀσύμβολοι in Repub. uersantes: homines non re, sed nomine. Quæ omnia etsi apud philosophos grauissimè disputentur: in Tragœdijs tamen exemplis uarijs, & ὑποθετικῶς ita illustrantur, ut neminem non monere & flectere mirificæ illæ uitæ imagines possint. Quàm pulchra passim exempla obuia sunt, quibus uitam Princeps meliorem reddere, quibus alteram sortem aduersis sperare, secundis metuere discat! Quis adeò ferreo est animo, uel obstinato ad scelera pectore, qui Oedipi ærumnas, ærumnarumq; causas legens non moueatur? non mutetur? cui non meridiana luce clarius esse uideatur, diuinitus sic comparatum esse, ut atrocia flagitia pœnæ etiam consequantur consimiles? Nam cùm florentissimo regno præesset, propter parricidiũ, & incestam cum matre consuetudinem, in luctuosissimam fortunam præcipitatus, ipsi sibi

oculos eruit, & uictum senex regno pulsus sibi quærere coactus est. Neque uerò ipse solus afflictus fuit, sed in uniuersam eius progeniem horribiles pœnæ grassatæ sunt. Mater eius Iocasta, ac eadem uxor, laqueo ob flagitium quod imprudens cum filio commiserat, se strangulauit: filij de regno dimicantes mutuis uulneribus occubuerunt: tandem uerò Antigone miserabili fato interijt, ut latè in posteriore Tragœdia exponitur: in qua quid adumbrat aliud poëta, quàm præsentem esse & Reip. & ipsis principibus perniciem τὴν ἀβουλίαν? Nam Creon Thebarũ Rex cùm pro sua libidine omnia ageret, nec sano consilio locum ullum relinqueret, religionem contemneret, Tiresiam bene monentem reijceret, ex alia in aliam præcipitatus calamitatem, grauißimo tandem suo malo didicit sapere. Quid de Atreo & Thyeste? quid de miserrima Priami fortuna? quid de alijs dicam? quorum etsi ueteres historiæ meminerunt, tenacius tamen hærent, magisq; animos hominum afficiunt, quæ in Tragœdijs quasi coràm geri uidentur. In Aiace autem Sophocles quid aliud sibi uult, quàm ex nimia ambitione καὶ φιλονεικίᾳ homines de statu mentis suæ deturbari, & tandem in magnas calamitates ruere? ut uidemus Aiacem armis Achillis frustratum præcipuo cuique in exercitu necem moliri. Sed Deus, cui principum & Reipub. salus curæ

est, hanc impietatem, animiq; ferociam retudit, ac hominem in furorem actum ad armenta conuertit: qui dum se putat flagris cædere, & mactare principes, boues, atq; alia, pecora iugulat: quod ad se reuersus cùm resciuit, sibijpsi, doloris impatientia uictus, manus attulit. At quā egregia ubiq; præcepta aspersa sunt, quàm graues sententiæ de pietate erga Deum, de referenda bene meritis gratia, de obedientia magistratui præstanda, de moderanda ira? Quàm prudens Vlysses introducitur, qui inimicitias post mortem prorogari impium existimās, Agamemnonem cum Teucro de Aiacis cadauere digladiantem monet, ut cadauer, quod fas æquumq; postulat, terræ mandari permitteret. Sed sentio me nunc epistolæ metas egredi: quare ad tuam Celsitudinem uenio, sub cuius nòmine hæ Sophoclis duæ Tragœdiæ, quarum altera AIAX, *altera* ANTIGONE *inscribitur, in lucem prodeunt: in quibus quidem uertendis quantum præstiterimus, tuæ Celsitudinis, si quādo lectioni aliquid tēporis dare dignabitur, doctorumq; hominū iudicium esto. Sump[illegible]us certè hoc quicquid est operæ eò libentius: quòd sperauimus fore, ut nostro exemplo prouocati eruditiores in huius generis occupationes plusculum laboris sint collocaturi. Nec enim ut rem paruam aspernari quisquam poterit, qui sciat olim regum hoc opus principumq; fuisse: quemadmodum*

de Dionysio Siculorum tyranno, de Octauio Augusto, & alijs multis proditum est. Quin hic ipse Sophocles unus ex principibus Atheniensis Reipub. fuit, ac Tragœdias, ut autor est Suidas centum uingintitres: ut autẽ alij uolunt multò plures edidit. Lucubratiunculam igitur hanc ceu προτέλεια quædam tibi dedico, consecroq́; illustris princeps, ut qui præter insignẽ antiquamq́; generis nobilitatem, præter summum dignitatis fastigium, præter alias eximias, & corporis & ingenij dotes, quibus inter nostræ ætatis heroas emines, eo nomine uel præcipuè commenderis, quòd et ipse rara quadam eruditione, doctrinaq́; singulari præditus, eruditis hominibus impensè faueas, ac literarum te, literatorumq́; assertorem egregium præstes: qua quidem laude nulla potest esse amplior. Precor Deum Opt. Max. ut nostris te regionibus ac Reip. quàm diutissimè seruet incolumem. Louanij Idib. Octobr. Anno à Christo nato

M. D. XLVIII.

STEPHANI STRATII IVRECONSVL. ANTVERPIANI EPISTOLA, QVA GEORGIVM Rotallerum ad Sophoclis sui editionem adhortatur, Calend. August. M. D. L.

AIacis furias, infœlicemq; Creonta,
Dignum perpetua laude Sophoclis opus,
Iam tuus iste labor, tragicaq; peritia Musæ,
Romulidûm iussit ferre patiq; togam.
Et Telamone satum toga, Thebarumq; tyrannum,
Non secus ac olim pallia Græca decent.
Sic Latio retulit sermone Terentius, antè
Quæ fuerat Graijs fabula scripta modis.
Inuenisse quidem, sed & est uertisse decorum:
Et peregrina, uelut restituisse sua.
Vsq; adeo, ut uariet populi sententia discors,
Autor, an interpres sit potiore loco.
Ergo tuo geminus studio producitur Aiax:
Et geminus, præceps in sua fata, Creon.
Et meritò. quòd enim semel insanuerit Aiax,
Non satis exemplo Iuppiter esse putat.
Sæpius ille Deam belli meliora monentem,
Sedula cùm Græcis Aegide ferret opem,
Reppulit, adijciens etiam conuicia culpæ,
Se ratus inuito uincere posse Ioue.
Patris & elusit uerbis mandata superbis,
Heu malè confisus uiribus ipse suis.
Deniq; uincendi quo non iam percitus œstro,
Atq; mala flagrans ambitione ruit?

Testis

Testis Vlysses erit cum principe classis Achiua,
Donec Maeonidis nobile uiuet opus.
Nam sese proceres credens iugulare Pelasgos,
Dicitur armentis commaculasse manus.
Hinc irae impatiens Graecè furit, atq; Latinè:
Et documenta sui certa furoris habet.
Debuit & luctu multo grauiore moueri,
Impius abiecta relligione Creon.
Scilicet, humani iuris temerator & aequi,
Dum tenet arbitrio regia sceptra suo,
Lacrymula poterit nati cum coniuge manes,
Antigonenq́; sibi conciliare piam?
Saeuitiae monimenta tuae tria funera ritu,
Si nescis, alio sunt reparanda tibi.
Neu sceleris poenam, quod sponte sciensq́; patrasti,
Post longas repetat Iuppiter ipse moras,
Incipe moerori legem praescribere iustam,
Acrior & uindex criminis esse tui.
Planxisti, fateor: nullo quoq; tempore mendax
Funerei luctus Graecia testis erit.
Ditis at irati nec sit componere uultum,
Aut isto poteras thure litare Ioui.
Quo fit, ut Ausonias etiamnum squallidus aures,
Permoueas querulo carmine saepe Creon.
Et qui nuper eras Graio miserandus amictu,
Non minus in Latia nunc quoq; ueste gemas.
Hoc uiolata Iouis placantur numina pacto,
Hasq́; mali poenas exigit ira Deûm.
O te foelici prognatum sidere uatem,
Qui potes in numeros ista referre tuos.

Nanq;

Nanq; cothurnatæ sunt hæc monimenta Camœnæ,
Digna Sibyllæos exuperare dies.
Solus at ipse uetas, quod nec prohibere Sophocles
Vellet, in hac causa sit licet ille prior.
Illius obstruxit famæ tua Musa Georgi:
Quodq; decus nuper solus habebat, habes.
Nec tamen in tenebris optat tua scripta perire
Inuidus, aut tineas exaturare putres:
Egregia sed ouans tantum pro laude reportat,
Argumenta tibi quòd placuere sua.
At tu Cimmerias Aiacem sæuus in oras
Trudis, & Antigonen uis sine teste legi.
Ingenio sic testis abest, tragicisq; cothurnis,
Quos populi par est docta per ora uehi.
Dic mihi, cùm Musis scribas & Apolline digna,
Quosq; putet numeros Naso poëta suos,
Ore quid ingrato proprias damnasse tabellas,
Et nimis ipse tibi displicuisse studes?
Non ita deformes odit pia simia fœtus,
Sed fouet amplexu, sollicitoq; sinu.
Fortiter illa quidem Naturam ferre nouercam,
Tu genium Phœbi dissimulare potes?
Indoctos'n' stylo facis, inuitaq; Minerua,
Nemo quod ingenio uincere posit, opus?
Scilicet, exciderant iuuenili fusa calore,
In quibus elucet non imitanda manus.
Quære peregrinum, qui te non norit, ut istis
Credulus obiectis posit habere fidem.
Sed tua te nimium manifesto carmina produnt,
Vt fit ab inspecto notior ungue leo.

Nam

Nam simul ac socia natura potentior arte,
Impulit ad calamos cor animumq́ tuum.
Scribis, uera loquor, cedris & digna cupresso:
Verba nec a rebus sunt aliena suis.
Nunc elegos tractasse leues, modulosq́ Phaleuci,
Nunc etiam tragicum personuisse decet.
Pectoris & postquam uenas inflauit Apollo,
Omnia sunt numeris inferiora tuis.
Quare Castalio ter cùm sis munere fœlix,
Cur tua frustratur laude Camœna sua?
Quin, exploratis committito carbasa uentis:
Ipse uel hanc puppim per mare Phœbus aget.
A scopulis tutam, lethumq́ ferentibus undis,
Dirigit Aonij turba perita chori.
Nec ducibus tantis audes te credere ponto?
I miser: hic metus est rusticus, atq; pudor.
Sed fortasse tuo demus non pauca pudori,
An uenia pòteris dignior esse tamen?
Nam quæ te dociles enutriuere sub annos
Pierides, Clario numina sacra; nouem,
Haud impune feres pretio spoliasse laboris,
Vltio si læsas tangit & ira deas.
Quoq́ magis caueas, referam notissima toto
Fonte Medusæo carmine facta breui.
Nec, quia te didicisse reor, meminisse pigebit,
Vt uel ab exemplo doctior esse queas.
Sic male quisq; sibi, cùm rerum postulat usus,
Consulit, ac sequitur deteriora fere.
Celsus erat lyricæ uatum celeberrimus artis,
Inclyta quos habuit tempore Roma suo.

Cedere

Cedere non Celso dubitauit Horatius olim,
Sit licèt Ausoniæ nunc caput ille lyræ.
Quo minus, at quæris, numerosa poëmata nostros
Detineant oculos impediantq; manus,
Si quid habent ueri uiuacibus illita chartis,
Totius in promptu causa futura rei est.
Fama secuta fuit, iuuenem cum thure Sabæo
Thespiades multa sollicitasse prece,
Posset ut interpres operi succedere dignus,
Pindaricæ retinet quod monimenta lyræ.
Exoratus erat Phœbus, Phœbiq; sorores,
Certaq; Parnassus uertice signa dabat:
Ecce nouo, mirum, correptus numine Celsus,
Melpomene uires suppeditante suas,
Romuleæ Graium fœliciter inserit urbi,
Ausonijs mutans pallia Græca togis.
Nec manus à tabula deponitur antè, Latino
Quàm desperatum carmine claudit opus.
Parte ferunt lecta Musas stupuisse libelli:
Et sua miratus munera Phœbus, ait,
Pindare nuper eras Latijs peregrinus in agris,
Nunc studio Celsi iura Quiritis habes.
Sic Heliconiades mecum uoluere, nec isto
Est quod te pudeat serius ore loqui.
Te dominus rerum multa cum laude Senatus,
Et Romana teret plebs, populusq;, manu.
Ac nostro meritoq; tuo celebratus abundè,
Sublimi feries uertice summa poli.
Verba fides sequitur. uolat ecce per arua Latina
Pindarici uatis nuntia forma noui.

Quòq;

Quòq; sit utilitas magnarum publica rerum,
Quàm scelus est ingens continuisse domi.
Vndiq; solliciti coëunt iuuenesq; senesq;,
Et precibus Celsum turba fatigat inops.
Ille negat, differt: causasq; disertus utrinq;
Explicat, ut uulgi non sit in ore frequens.
Hactenus & uenia poterat quoq; dignus haberi,
Nam solet hoc uitium uatibus esse bonis,
Vt sua lambentes ursino more reforment,
Nec nisi permittant post duo lustra legi.
Celsus at iste domi tacitè sibi plaudit, & idem
Ausonios ridet spe cecidisse sua.
Hinc Aganippæas merito querimonia tangit,
Quam plebs, quam populus, quamq; Senatus agit.
Et sua iam Musæ, sua munera Phœbus & odit:
Vsq; adeo ingrati gratia nulla uiri est.
Deniq; concilio placuit uindicta coacto:
Et sceleris uindex Mulciber ipse fuit.
Nam subito mediæ per cuncta silentia noctis,
Qua positum uates parte fouebat opus,
Occupat immeritos flamma populante penates,
Immissoq; ferox expiat igne nefas.
Celsus ut hæc sentit, sine somno forte iacebat,
Impiger extremam flumina poscit opem.
Auxiliumq; miser uicina sperat ab unda,
Dum noua Neptuno uota precesq; facit.
Hausta sed, ò mirum, solitis sine uiribus unda,
Vulcanoq; dabant flumina sponte locum.
Scilicet Aonidum causam Neptune fouebas,
Quamuis natura Mulciber hostis erat.

Hac

Hac operum Celsi finis: sed & exitus illum
Hic lyricos inter nomen habere uetat.
Néue sit ingratus posthac sine uindice, longi
Irritus ecce labor temporis igne perit.
Atq; ita momento spes facta caduca poëtæ est,
Quam sibi post cineres fecerat ipse suos.
Hoc decet exemplo, quo non illustrius ullum,
Aut pro materia certius esse potest,
A tenebris monitum defendere scripta, situq;:
Vt sic uicta pudor, det quoq; terga metus.
Pelle moram, fictasq; moræ procul abijce causas:
Ecquid enim frustra tempora longa teris?
Nónne uides, prudens ut publica commoda tardas,
Quæ potes ingenio demeruisse tuo?
Disce tui uiuus mercedem ferre laboris,
Nam uenit extructo gloria sera rogo.
Sic te Phœbus amet redimitum tempora lauro,
Treisq; simul Charites, Pieridesq; nouem.
Sic te Mercurius faciat sermone disertum,
Atq; suo foueat docta Minerua sinu.

IN DVAS SOPH. TRAGOEDIAS AIACEM FLAGELLIFERVM, & Antigonen, à Georgio Rotallero Phrysio uersas, Cornelius Scribonius.

O TEVCER, ô Tegmessa, tristeis ponite
Luctus, querelas, lacrymas.
Qui nuper occidit sua ipsius manu
Iam uester ille Aiax (nece
Procul) reuixit, mentis ex insania

Rursum receptis sensibus.
Quin tu quoq; heus Creon miserrime omnium
Regum, dolere desine.
Tua illa coniux, cum tuo illo filio
Eiusq; sponsa nobili
Stulta tua tyrannide extincti, noua
Vita fruuntur munere.
Hos eruditus ille prædulcißima
Potens Rotallerus lyra
More Orpheos reduxit è nigrantibus
Horrentis Orci faucibus.
Quiq; antea Sermone sunt usi Attico
Grayis nitenteis pallyis:
Nunc illius beneficio urbis Romuli
Ciueis, eunt clari in togis,
Perinde Romanus loquenteis uocibus,
Ac si illa in urbe à fascyis
Siue educati, siue prognati sient
Latyis utrinq; parentibus.

AD CANDIDVM LECTOREM GEORGIVS ROTALLER.

SI uacat urgenteis lector seponere curas,
Et dare nunc tragicis tempora parua libris:
Excipe non duro iuuenilia carmina uultu,
Hocq; cothurnati perlege uatis opus.
Quem nos, dum cupimus linguæ monimenta Latinæ
Scrutari, & Graios perdidicisse sonos:
Iußimus Ausonia redimitum exire lacerna,

Et trep

Et trepidum uultus ante uenire tuos.
Verba Sophocleis si non satis apta cothurnis
Fortè leges, tragicis atq; minora sonis:
Pone supercilium, placidam neq; contrahe frontem,
Scriptaq; cum uenia qualiacunq; lege.
Non ea libertas alieno offertur in agro,
Quam quis habet propria quando laborat humo.
Carcere conclusus certis cohibetur habenis,
Præscriptaq; sibi cogitur ire uia.
Sed quem nulla premit rigidæ custodia legis,
Per loca non alijs peruia, liber abit.
Per iuga, per saltus, per amœna uireta uagatur:
Iam thyma, iam teneras subsecat ungue rosas.
Iam graditur lentè, cursu iam fertur anhelo,
Iam duro, molli iam pede calcat humum.
Deniq; diuersas assumit dictio formas
Materiæ eloquio conueniente suæ.
Quòd si hæc non poterunt uenia tibi digna uideri,
Quæ sunt præcipuo digna fauore tamen:
Et tyrocinium, ueniamq; merebitur ætas,
Quæ nondum quintam clausit Olympiadem.
Præmia non aufert fulua gladiator arena,
Sæua rudi primum qui capit arma manu.
Nec quæ nunc latè uiridantem proijcit umbram
Quo posita est arbor tempore, talis erat.
Nostraq; adhuc edet meliores tibia cantus,
Tempora si uitæ sint diuturna meæ.

ARGVMENTVM FABVLAE, EX GRAECO TRADVCTVM.

FABVLA ad res Troianas spectat quēadmodū Antenoridæ, Captiuæ Helenę raptus,& Memnon. Nā cæso in pugna Achille inter Aiacem & Vlyssem de corpore ferendo incidit cōtrouersia, quòd alter altero in hoc munere obeūdo sibi uideretur præstantior. Ac cùm in iudicio de armis eius cōtenderent, Vlysses illa obtinuit. Vnde Aiax quòd causa cecidisset, nimio dolore in furorē actus inuasit gregem, existimās se Græcos trucidare, ac alias quidem ex quadrupedibus iugulat, alias uerò colligatas in tentoria abducit. Inter quas eximia quadam magnitudine Aries est: quem, Vlyssem esse suspicans, ligatū flagellat. Vnde Titulus huic Tragœdiæ inditus est Aiax μαστιγοφόρος, id est, flagellifer. aut ad differentiam Locri. Dicæarchus autē titulum præfigit, Aiacis mors. Sed cum exhibetur fabula, Aiax simpliciter inscribitur. Hæc igitur facit Aiax. Vlyssem autem in tentoriis deprehendit Minerua speculantem quidnam agat Aiax, ac quæcunq; gesta sunt ei narrat: uocatq; tandem ut foras prodeat Aiacem etiamnum furiosum & superbè se efferentem gloriātemq; de interfectis hostibus suis. Deinde se in ædes recipit Vlyssem flagris cæsurus. Accedit interea Chorus ex nautis Salaminiis, sciens quidem mactatum esse Græcorū gregem, autorem uerò ignorans. Egreditur etiam Tegmessa, quam bello captam Aiax pro concubina habebat, sciens quidem ab Aiace stragem gregis editā: uerùm cuiusnam gregis ignara. Vterq; igitur quod ignorabat ab utroq; edoctus: Chorus quidē à Tegmessa, quòd Aiax cædis esset autor: Tegmessa uicissim Græci exercitus esse gregem: lugent, maxime Chorus. Deinde Aiax iam ad se reuersus mentisq; compos egreditur, & sua facta deplorat. Tegmessa eum, ut iram remittat, obsecrat. Ille uerò iam se remisisse simulans, exit tanquam se cædemq; expiaturus, ac

mortem sibi consciscit. Sub finem fabulæ cōtentiones sunt, Teucri aduersus Menelaum non permittentem cadauer sepeliri: tandem autem sepultum Teucer luget. Porrò fabula hoc innuit, ex ira, nimiaq; uincendi cupiditate huiuscemodi morbos existere. Quemadmodum Aiax sperans se armis potiturum, & frustratus ipse sibi manus adfert. Atq; id genus contentiones ne ipsis quidem qui uidētur superiores euasisse sunt utiles. Vide quid Homerus de hac Aiacis calamitate breuiter quidem, sed patheticè scribat:

Sola sed Aiacis reliquis procul umbra recessit
Arma ob Pelidæ magno commota furore.

Deinde audi quid uictor dicat:

O utinam haud essem tali in certamine uictor.

Nihil igitur utilitatis attulit ei uictoria tanti uiri morte redempta.

Fabulæ actio constituitur prope tentoria Aiacis in naualibus. Mirè autem inducit Mineruam initio loquentem. Absurdum enim fuisset Aiacem egressum narrare quæ à se fuerant gesta, & ipsum se reprehendere. Neq; quisquam alius potuisset rescire quæ secretò & noctu ab Aiace designata erāt. Dei fuerat ista palàm facere, & quidem Mineruæ, quæ Vlyssis parteis studiosè fouebat, ut in fabula est.

-Et hanc ideo prodij in uiam
Custos tibi & tuo fauens uenatui.

De morte Aiacis uariant apud autores sententiæ. Alii aiunt à Paride uulneratum uenisse in castra sua sanguine diffluentem. Alii Troianis oraculum editum, ut luto eum cœnoq; peterent, ferro enim uulnerari nō poterat, & hoc modo obiisse. Alii rursus, ipsum sibi mortem consciuisse asserunt, quorum est etiam in numero Sophocles. De latere uerò, quòd illud solùm uulnerabile esset, Pindarus meminit. Corpus quidem qua parte leonino tegebatur exuuio uulnerari non potuisse, quà uerò patebat, fuisse uulneribus obnoxium.

PERSONAE FABVLAE.

MINERVA.

VLYSSES.

AIAX.

CHORVS *senum Salaminiorum.*

TEGMESSA.

NVNTIVS.

TEVCER.

MENELAVS.

AGAMEMNON.

SOPHOCLIS AIAX FLAGELLIFER.

GEORGIO ROTALLERO INTERPRETE.

Præfatur Minerua.

SEMPER *quidem Laerte nate conspicor*
Id te studere, ut hostium uites dolos,
Tentorijs ut cerno nunc in nauticis,
Extremum ubi tenet ferox Aiax locum,
Venari, & indagare sedulo, illius
Impressa terris iam recens uestigia,
Domi sit, an non, ut scias. At tempori
Tua huc Laconici ut canis sagacitas
Se contulit. Nam nunc uir intus desidet
Sudore diffluens caput, manusq; habens
Cruore, & atris taminatas cædibus.
Nec est in ædeis quod ita figas lumina,
Sed qua laborem hunc gratia susceperis
Mihi refer, quæcunq; scire postulas

Mox omnium ex me Vlysse fies certior.

VLYSSES. *O vox Mineruæ inter Deas charißima*
Quàm facilis agnitu, licèt mihi haud eras
Conspecta, ea aureis personat tamen meas
Animiq; prorsus, clarius uti Tyrrhenicæ
Sonus tubæ, pertransijt præcordia.
Et nunc uirum scis propter aduersarium
Hîc susq; deq; sollicitus obambulo.
Scutum ferentem maximum Aiacem uolo, hunc
Iam quæro dudum, & præter illum neminem.
Nam nocte quoddam hac perpetrasse dicitur
Infame crimen, id quidem est patratum. An is
Sit autem, haud dum liquidò constat & animi
Pendemus omnes. ut igitur certus forem,
His sponte me nunc subdidi laboribus.
Nam perditam totam quidem deprendimus
Prædam, manuq; feram necem illatam gregi
Cum sedulis simul gregis custodibus
Omneis in illum conferunt facti scelus.
Quin ille qui spectator adsuit, ordine
Omnem mihi recensuit cædis modum,
Per prata ut exultauerit dextra tenens
Ensem recèns cruore fuso luridum.
Ac mox sequutus illius uestigia
Alia quidem agnoui, at alijs rursus fui
Turbatus, atq; ignoro cuius illa sint.

Itaque peropportunè ades,etenim ut omnia
Alia priora,sic futura quoque omnia
Tuo geram adiutus Minerua numine.
MIN. *Id Vlysse scio,& hanc ideò prodij in uiam*
Custos tibi,& tuo fauens uenatui.
VLY. *Charissima mihi domina,dic,in tempore*
Istum tibi uideor laborem sumere?
MIN. *Quid ni?uiri cùm illius hæc sint facinora.*
VLY. *Quid ad inopinatum scelus manum impulit?*
MIN. *Aeacidæ ob arma furore commotus graui.*
VLY. *Cur uerò in armenta faciebat impetum?*
MIN. *Vestra ratus se cæde polluere manus.*
VLY. *Molitus ista fuit in Argolicam manum?*
MIN. *Ac rem peregisset nisi obstitissem ego.*
VLY. *Qua audacia id tandem cedò aut ferocia?*
MIN. *Vos noctu adortus solus insidijs fuit.*
VLY. *Propius'ne ad ipsa castra promouit gradum?*
MIN. *Iam stabat ad geminas fores exercitus.*
VLY. *Quînam furentem à cæde cohibuit manum?*
MIN. *Ego à nefando hominem repreßi gaudio,*
Oculosq; falsa fascinans imagine
Conuerti in armentum,rapinaq; pecora
Abacta,quæ indistincta ibi à pastoribus
Custodiebantur pariter,huc irruens
Cornigera grassabatur undiq; cædibus
Inter animalia,ac iam Atreidas dextera

Sua uidebatur sibi dedere neci,
Iamq; in alium atq; alium ducum facere impetus.
At ego incitaui hominem furenti præditum
Morbo, inq; sæuam præcipitem Erinnyn dedi.
Ac tandem ubi à cædendo conquieuerat,
Constrinxit arctis uinculis uiuos boues,
Gregemq; totum duxit in suam domum,
Haud aliter ac si comprehendisset uiros,
Et non gerenteis alta cornua pecudes,
Rigidisq; nunc domi uinctas cædit flagris.
Atque efficiam oculis tuis morbum ferum
Coràm intuebere, ut Pelasgis indices.
Consiste fortiter, animumq; suscipe.
Ne'ue moueare calamitatibus uiri.
Ego siquidem auersos ita facile radios
Dirigam oculorum, ut abs tui aspectu arceam.
Heus qui coërces uinculis captas manus
Accedito huc: te Aiax uoco, prodi foras.
VLY. *Quid agis Minerua? ne precor hominẽ euoces.*
MIN. *Nunquid silebis, ac timere desines?*
VLY. *Ne per Deos intus sat est si remaneat.*
MIN. *Cur non uocem? non ille & antehac uir fuit?*
VLY. *Hostis quidem mihi fuit, & est etiam adhuc.*
MIN. *Ridere ob hostem risus est dulcißimus.*
VLY. *Satis mihi est uti remaneat in ædibus.*
MIN. *Furore'ne uirum percitum aspicere times?*

VLY. *Non ſic timerem ſi ſui compos foret.*
MIN. *At te quidem haud uidebit, etſi adſis propè.*
VLY. *Qui ſic? iiſdem ille tamen utitur oculis.*
MIN. *Ego palpebris etiam illius uidentibus*
Caliginem offuſura ſum.
VLY. *Quæ fauſta ſunt*
Diis agantur omnia gubernantibus.
MIN. *Nunc ſubtice, locoq; eodem, ubi es, mane.*
VLY. *Manebo, quamuis malim abeſſe longius.*
MIN. *Heus tu, ſecundum iam uoco te Aiax, quid eſt*
Quòd adeò parui me uideris pendere?
AIAX. *Minerua ſalue, maximi ſalue Iouis*
Proles, ut opportuna nunc ades, aureo
Te ornabo ſpolio, huiuſce prædæ gratia.
MIN. *Rectè, ſed illud nunc mihi expedias uelim*
Haſtam'ne Danaum iam imbuiſti copiis?
AIAX. *Id gloriari queo, nec eſt quare negem.*
MI. *Nunquid etiã armaſti erga Atreidas dexterã?*
AIAX. *Ac ſic quidem, ut non fas ſit illis amplius*
Aiacem atroci afficere contumelia.
MIN. *Sunt mortui illi, uerba ſi intelligo tua.*
AIAX. *Iam mortui, mea ſi uelint arma rapiant.*
MIN. *Age uerò dic, Laërte natus quo in ſtatu eſt*
Tecum, an'ne dexteram ille ſuffugit tuam?
AIAX. *De uulpe peſtifera atque ſcelerata rogas?*
MIN. *Sic eſt, de Vlyſſe rogo tuo aduerſario.*

AIAX.

AIAX. *Captiuus ô regina iucundissimus*
Intus sedet, nec eum prius uolo mori.
MIN. *Quid fiet illo igitur? quid hinc captas lucri?*
AIAX. *Quàm colligatus ad columnas ædium.*
MIN. *Quæ in miserum es exempla æditurus postea?*
AIAX. *Tergum cruentatus flagris necem oppetat.*
MIN. *Ne sic precor miserum flagellis conseces.*
AIAX. *Sine unica hac in re meo me affectui*
Obtemperare, aliis geram in rebus animo
Morem tuo: ille hanc mihi, aliam haud pœnã dabit.
MIN. *Age igitur, isthuc quando sit tanta facere*
Tibi uoluptas, utere manu fortiter,
Parcasq; nihil, exequere quæ fert impetus.
AIAX. *Accingor ad opus. hîc tibi pareo lubens.*
Sic quæso faueas partibus semper meis.
MIN. *Vides Vlysse quæ Deûm est potentia?*
Quis hoc uiro prudentior, uel idoneis
Rebus gerundis extitit felicior?
VLY. *Noui profectò neminem: quin illius*
Potius calamitatem quòd in tantam incidit,
Doleo uicem: quamuis mihi uelit malè.
Eiusq; me exemplum status monet me,
Siquidem nihil nos esse sentio, nisi
Simulacra, quotquot uiuimus, & umbras leueis.
MIN. *Hæc intuetor, nec ferocioribus*
Vnquam lacesse cœlites dictis Deos,

Nec

Nec insolenter te geras, si plusculum
Quàm cæteri dextra uel auro polleas.
Mortalium res auget & premit dies.
Amant modestos, execrantur Dij malos.

CHORVS.

Qui ex Anapesticis, & uarii generis Iambicis constat.

O Proles Telamonia
Quæ sedemq; & sceptra maritimæ,
Et quæ salsis undiq; fluctibus
Resonat, Salaminæ tenes.
Quando tibi res ex sententia
Cedit, gaudeo plurimum.
At cùm uehemens te diuinitus
Plaga opprimit, aut sæuis obruunt
Conuicijs proceres Pelasgi,
Magnas propter te conijcior
Inq; ambiguas sollicitudines.
Nec secus ac uolucreis solent
Trepidæq; columbæ concutior.
Vt nunc etiam nocte elapsa,
Nos magnus tristisq; tumultus
Infestæ corripuit famæ:
Læta ingressum pascua Danaûm
Armenta, ac prædam quæ bello
Rapta supererat totam

Ferro interfeciſſe coruſco.
Talibus effictis ſermonibus
Omnibus aureis implet Vlyſſes:
Ac facile id perſuadet:de te enim
Quiduis,quod dicit,credibile eſt:
Ac quicunque ſuſurronem audit,
Gaudetq;,tuisq; inſultat malis.
Siquidem magnos quiſquis iaculis
Animos petit,haud facile errat.ſed
Si quis de me taleis ſpargeret
Rumores,non perſuaderet.
Summa ferit liuor:ſed civeis
Humileis ſine magnorum auxilio
Valli uelut infidi debile
Infirmumq; eſt munimentum
Etenim cum magnis infauſtæ
Sortis homo,ac cum miſeris magnus
Se erigit,& ſuſtentat.
Verùm hæc ſtultis eſt difficile,
Ob turbas quas id genus homines
Paſsim tota per agmina concitant,
Perſuadere:nec Aiax te ſine
Nos hæc propulſare ualemus.
Nam cùm uultum conſpiciunt tuum,
Haud aliter trepidant,quàm pauidæ
Viſo fugitant uulture uolucreis.

Ac

Ac si subitò nunc prodires,
Saeua attonitis mox formidine
Obmutescere cerneres.
Sin te summi nata Tonantis
Culta ferocibus
Cynthia Tauricis
(O fama tristis & meae
Mater nefanda infamiae)
In publicas saeuire pecudes impulit:
Irata nullam sibi relatam gratiam
Abs te, potitus cùm fores uictoria,
Aut celebrium spoliorum
Donarijs frustrata, uel
Venationis parte.
Aut aereo succinctus
Thorace Mauors, cur tibi
Succenseat aliquas habet causas,
Vt noctis tenebris sub opacae
Iniuria affectus aliqua
Insidijs te exagitet.
Nam compos animi nunquam eò
O proles Telamonia deuenisses
Mali, ut ita in armenta irrueres.
Morbus tibi diuinitus uenit.
Sed Iuppiter Danaûm sinistram
Vnà cum Phoebo famam arceant.

Quòd

Quòd si fortè ab hominibus
Ad hoc subornatis, scelestoq;
Captant genere Sisyphi
Huiuscemodi fabulas
Magnifici reges:
Ne quæso, ne rex nauticis
Abstrusus in tentorijs
Te sic sinistra fama oneres.
Sed è tuis mox sedibus te proripe,
Nunc ubi diuturno te
Ac difficili conficis otio,
Pestemq; missam cœlitus
Magis magisq; accendis.
Ac hostium liberrimè, &
Formidine sine ulla
Campis uelut in spatiosis
Contra te erumpit petulantia:
Aspera paßim, quæ mea macerant
Sæuo corda dolore,
Effundunt conuicia.
TEGMESSA. *O Aiacis socij nautica turba*
Indigenisq; sati ab Erechthidis
Tristi quatimur pectora luctu,
Qui curam prolis Telamoniæ
Procul absentis patrijs ædibus
Sollicitam gerimus.

Etenim

Etenim acer nunc belloq; ferox
Magnusq; Aiax pressus turbida
Tempestate iacet.
CHOR. *Nox ista quodnam onus pro pristina*
Nunc attulit quæso quiete,
Phrygij nata Teleutantis
Age narrato:quandoquidem te
Bello captam,& socij in partem
Thalami ascitam Martius Aiax
Adamat,nec enim ignara,ut opinor,es.
TEGM. *Quid rem infandam uobis referam?*
Tristius ipsa morte malum audies.
Correptus nocte hac insania
Indignum patrauit facinus
Inclytus Aiax.
Mox intra cernes tentoria
Mactatas dextra pecudes
Sanguinolenta,
Huius monimenta uiri.
CHOR. *Intolerandam & ineuitabilem*
De incenso homine adfers mihi famam.
Quæ iam apud Argiuos iactata
Increbrescit sermone omnium.
Torqueor hei sollicita
Impendentis formidine casus:
Ne celebris uir furiali

Percitus œstro
Atras inferat ipse sibi manus,
Vt mucrone cruento
Pecora atq; ipsos armentarios
Simul omneis iugulauit.
TEC. *Eheu,en en iam nobis adest*
Captiuum adducens pecudum gregem,
Quarum alias intus humi stratas
Mactauit,latus infixas alias
In geminas disrupit parteis.
Mox arripuit binos arietes
Velleribus uelatos candidis
Caput alterius linguamq; recîdit
Extremam:uerùm alteri
Sursum erecto astrictoq; columnæ
Magna capistra manu tenens,
Duplici infligit uerbera loro.
Interea improperat conuicia
Quæ non ipse sibi,sed numen,
Quo exagitatur,suggerit.
CHOR. *Nunc nunc tempus adest ô socij,*
Leuibus caput inuoluite uelis,
Inq; fugam ueloceis
Conferte pedes:
Aut curuis considite transtris
Pontigradæq; rati laxatas

Solu

Soluite habenas.
Rigidis tonabunt pariter Atridæ minis.
Ac metuo miserè ne
Occumbamus saxis obruti,
Pœnamq; mortiferam
Luamus unà cum illo
Quem furor exercet
Insatiabilis.
TEG. *Haud furit amplius, at uelut acer*
Ex flammifero prorumpens notus
Fulmine, tandem desijt.
Et nunc sanæ compos mentis
Cruciatu affligitur ille nouo.
" *Quisquis proprias aspicit oculis*
" *Ærumnas, nec habens partem in quem*
" *Aliquam transfundat mali,*
" *Magnos sustinet ille dolores.*

Trimetri Iamb.

CH. *Si liber à furore sit, ut ais, optimè*
Nobiscum agitur: etenim malo ablato simul
Nostris timor facesset è præcordijs.
TEG. *At forte si quis optionem liberam*
Tibi conferat, age utrum expetas potißimum:
An te suaui perfruente gaudio,
Summis amicos afficere doloribus,
An simul ijsdem concitari luctibus?

CH. *Geminum ô mulier est simplici maius malum.*
TEG. *Nos igitur expertes malorum affligimur.*
CH. *Quî sic cedo? nec enim satis id intelligo.*
TEG. *Vir ille morbo percitus graui, malis*
Quibus erat obrutus gaudebat: &
Nos compotes rationis urebat dolor.
At nunc furor cùm cesset, & morbo à fero
Respiret, ægris angitur doloribus.
Nec nos dolore, quàm antè, cruciamur minus.
Cernis igitur iam è simplici duplex malum?
CH. *Sic est, tibi consentio. at malè metuo*
Ne plaga diuinitus aliqua eum iam obruat.
Nam quo modo id fiat, animi ut compos minus
Quàm pressus illa calamitate gaudeat?
TEG. *Rem sic se habere mox faciam ut intelligas.*
CH. *Quænam mali fuere initia? te precor*
Profare, pariter id mali lugentibus.
TEG. *Totam tibi rem expediero, in quem portio*
Parsq; aliqua nostræ etiam redundat miseriæ.
Nam nocte concubia faces postquam amplius
Nullo fugarent lumine tenebras, manum
Ancipiti obarmans telo, inutileis diu
Quærebat exeundi ab ædibus uias.
At ego increpans, Quã rem, inquam, agis charißime
Aiax? quid incœptas? uocatus nuntio
Haud ullo, & iniussus quid hinc te proripis?

Nec

Nec claßicum ſonuere tubæ, & exercitus
Totus quiete ſoporeq; fruitur. Ille tum
Breui quidem hoc, ſed uſitato me ſtatim
Dicto repreßit, Mulier, inquit, mulieri
Magnum decus confert ſilentium. Aſt ego
Simul ac id audieram, monere deſtiti.
Atq; ille proſilijt foras ſolus: neq;
Quid perpetrauerit ibi poſſum dicere.
Verùm domum reuerſus, armentarios
Canes, bouesq;, cornigeraq; animalia,
Tenacibus conſtricta pariter uinculis,
Adduxit: ac alijs quidem colla ſecuit,
Alia ligans erecta mactauit, alia
Lacerauit, alia, uiros ueluti uinctos, flagris
Cecîdit: atq; hoc ſæuijt modo in pecus.
Tandem foras erupit, & locutus eſt
Vmbræ cuidam, nunc in Atridas fremens
Acerba, nunc in ducem Ithacum: ſæpe rigidos
Edens cachinnos gloriabatur graueis
Sumpſiſſe ſe pœnas de eorum iniurijs.
Rurſus deinde proſilit in ædeis furens,
Longoq; tandem tempore ad ſe uix redit.
Compos ſui poſtquam cruenta conſpicit
Repleta ſtrage tecta: uerberat caput,
Exclamat, ac proſtratus in cadauerum
Et clade funeſta gregis recubat, comas

Dirè recuruis uellit, extrahit unguibus.
Longoq́; sic tacitus resedit tempore.
Pòst deinde diris intonat uerbis, mihi
Crudelia minatur, nisi totam ordine,
Vt accidisset, sibi calamitatem aperiam.
Scitatur in quodnam mali inciderit genus.
At ego metu perculsa rem, quantum quidem
Noram, recensui, ô amici, ut acta erat.
Atqui ille mox lamenta cœpit tristia
Profundere, & questus graueis, qualeis ego
Nunquam antea ex illo audij. ignaui uiri
Ac mentis abiectæ esse dicere solitus
Est eiulatum huiusmodi, ac si quid prius
Aegrè animo erat, quietus ac eiusmodi
Ipse sibi lamentatione temperans
Intus gemebat, ut ferox taurus fremit.
At nunc tam atrocibus obrutus malis homo
Cibo sine & potu iacet animalia
Inter media prolapsus, atq; aliquid mali
Velle aggredi mihi uidetur: talibus
Et uocibus replet & querelis æthera.
Verùm, ô amici, hac mota causa prodij,
Si quam potestis ferte misero ingreßi opem:
Amici enim flectere facile amicos solent.
CH. *Proles Teleutantis grauia nobis refers,*
Magnis uirum furore correptum malis.

AIAX. *Hei mihi, mihi.*

TEG. *Mox ut uidetur altius, nunquid, precor,*
Audistis, Aiax quàm feros edat sonos?

AIAX. *Hei mihi, mihi.*

CHOR. *Affligi adhuc morbo uidetur, aut acri*
Veteris furoris ægritudine affici.

AIAX. *Hei puer, puer.*

TEG. *Heu me miserrimam, Eurysaces ah te uocat.*
Quid cogitas? ubi es? hei mihi miserrimæ.

AIAX. *Teucrum uoco. Teucer ubi nã est? perpetuo'ne*
Prædas ab hostibus agit, ac ego pereo?

CHOR. *Iam compos esse sui mihi uidetur, fores*
Actutum aperiat aliquis: nam fortasse me
Coràm ille postquam aspexerit, uerebitur.

TEG. *En aperio, conspicere fas est facinora*
Quæ fecit; ac quo nunc sit affectus modo.

Trochaici, Iamb. Anapæst.

AIAX. *Chara mihi nautica cohors*
Atq; soli prorsus ex amicis
Nunc mihi relicti, &
Soli adeo rectis inhærere
Legibus comperti.
Cernitis quàm turbidæ
Iam procellæ ceu nigro
Æquore coortæ undiq;
Me opprimant?

CHO. *Hei ut nimis uera mihi de illo prædicas:*
Certas furoris in homine uideo notas.
AIAX. *O nautica auxiliaris*
Mihi turba, quæ lentos per alta
Agitastis æquora remos,
Vos solos, uos (inquam) solos
Alios inter proceres
Mihi conspicor propitios.
At pariter me dedite morti.
CHO. *Fausta loquere, neq; quando medicinam malo*
Facis malis, maiora tibi cumules mala.
AI. *Conspicis'ne audacem*
Fortis impauidiq;
Martijs in prælijs animi
Inter intrepidas feras manu
Strenuum? hei quibus cachinnis miser,
Hei quibus ludibrijs sum expositus?
Quo probro me taminaui nescius?
TEG. *Ah chare mi Aiax ne loquere talia precor.*
AIAX. *Non te amouebis? nunquid efferes pedem?*
Ah, ah, ah, ah,
CH. *Ah per Deos cedas malo, ad mentem redi.*
AI. *Ah me miserrimum*
Qui manibus execrabileis
Emiserim pesteis meis:
Armentaq; in boum

Greg

Gregesq́; claros irruens
Atrum profudi sanguinem.
CHOR. *Quid te ob peracta conficis doloribus?*
" *Infecta fieri rursus illa non queunt.*
AIAX. *Hei qui intueris omnia,*
O omnium semper malorum
Laërte progenite organum,
Veterator impurissime
Exercitus, quanta hæc uidere
Tibi est uoluptas! quos alicubi
Nunc excitas risus!
CHOR. *Deo uolente quisque ridet & dolet.*
AIAX. *O mihi utinam nunc liceat illum*
Aspicere, quamuis inuoluto
Tam sæuis ærumnis.
Hei mihi, hei mihi.
CHOR. *Caue dixeris quicquam immodestius: uides*
Quibus modo iaceas procellis obrutus.
AIAX. *O stirpis autor Iuppiter meæ,*
Vtinam perempto garrulo
Illo hoste, & impostore pessimo
Geminisq́; regibus prius
Neci datis, tandem quoque ipse
Mortem oppetam.
TEG. *Quãdo istud optas, simul etiã opta ut tecũ ego*
Moriar. quid ah te mortuo uiuere iuuet?

AIAX. *Heu lux mea ut nunc in tenebras*
Mutata es:ô lux fulgidiſsima
Olim,nunc denſiſsimam
Euanida abijſti in caliginem.
Tollite ueſtrum tollite dominum,
Abripite me,nec enim Deorum
Genus,aut manſuetorum hominum
Sum,ut meum in auxilium contuear,dignus.
Sed Ioue nata potens Dea
Me letiferis ſauciat ictibus.
Quà mihi fuga patet?
Quò recurram? ubi manebo?
Hîc amicis deſtitutus linquor.
Interijt prior,hei mihi,gloria:
Imminentq́;,ſat ſcio,ſimul alia.
Veſana in hac uenatione
Procumbo:iam uniuerſus accurret
Exercitus telis ſtatim criſpantibus
Atque manu utraque ut me neci dedat.
TEG. *Hei mihi,uirum'ne huiuſmodi clamoribus*
Reſonare,quos nunquam edidiſſet antea?
AIAX. *O uaſto cum murmure fluuij*
In apertum labenteis æquor,
Antra maritima,
Littoraleq́; nemus.
Ah nimium me tempore longo

Ad Dardaniæ mœnia Troiæ
Detinuistis,sed non amplius
Me uitalibus ætheris auris
Vescentem retinebitis.
Atque hoc,quicunque modò intelligit,
Sibi persuadeat.
O Scamandri undæ propinquæ
Beneuolæ Argolicis,
Me uirum non amplius tantum
Conspicabimini,
Magna dico,quantum
Troia ab Argiuis profectum
Non uidit oris.
At spretus hîc nunc iacco & inglorius.
CHO. *Quî te cohibeam,aut quî sinam ista dicere*
Non reperio,his quando implicatus es malis.
AIAX. *Αἶ αἶ,quis unquam cogitasset id meum*
Ita nomen esse calamitati congruum?
Nunc est procliue bis ter αἰάζειν mihi,
Tantis repentè sum malis circundatus.
Cuius quidem pater hoc in Idæo solo
Re fortiter clareq; gesta præmijs
Primis potitus,nobiliq; gloria
Domum redijt ornatus.atqui ego illius
Proles eôdem cùm loci peruenerim
Ad Ilium,haud minore robore præditus

Et res mea isthac non minus claras manu
Cùm gesserim: infamis apud Argiuos ita
Miserè pereo. Verùm, id mihi constat satis,
Viuus si Achilles de suis sententiam
Dixisset armis, arbiterq; ille potius
Præstantiæ uirtutis extitisset, haud mihi
Arma illa præripuisset alius. Quæ quidem
Nunc gemini Atridæ uersipelli ac pessimo
Homini dederunt, despicati huius uiri
Virtutem & insignia facinora. Atqui nisi
Oculi acies uersa aliò, mensq; de statu
Suo fuisset mota, non illi amplius
Talem uirum contra tulissent calculos.
At indomita truciq; cincta Gorgone
Ioue nata Diua iam manum intentantem eis
Fefellit obiecto furore pectori
Morboq; rabido, uti iugulatis pecudibus
Fuso feras cruore tingerem manus.
Ridere at illis nunc libet suauiter
Hinc me quidem inuito fuga elapsis. nam ubi
Obesse constituit Deus, facile fit, ut
Ignauus effugiat uiri fortis manus.
At nunc quid incipiam? Dijs cùm sim palàm
Inuisus? odit me Pelasgûm exercitus:
Infestaq; uniuersa Troia est, & etiam
Hæc prata. quid? domum'ne repetam, ac nautica

Hac

Hac derelicta sede & Atridis, maris
Vada cærula Aegæi secabo? At qua patrem
Fronte Telamonem contuebor? aut quibus
Me sustinebit ille conspicere oculis
Nudum uenire, nec assequutum præmia
Præcipua, quorum gloriam ille adeptus est,
Et nobili ornatus corona? Equidem haud queo
Hæc perpeti, res non ferenda. At quid si ego
Troianæ in urbis mœnia faciam impetum,
Solusq; cum solis manus ibi conseram?
Vt postquam aliqua præclara gessero oppetam?
Sed sic Atridis grata fecero. haud placet.
Est tale tentandum itaque nunc mihi facinus,
Quo ætate confecto queam ostendere patri
Haud me ex eo degenere prognatum indole.
Viuacitatis turpe desiderium est
Homini malis qui destinetur plurimis.
Nam quid diei adiecta delectabile,
Quæ mortis horam prorogat, dies habet?
Non assis equidem fecero istiusmodi
Quicunq; frustra spe fouetur credula.
Sed aut honestè uiuere, aut mori decet
Generosi hominem animi. hæc mea est sententia.
CHO. *Nihil loquutus es modo quod, Aiax, tuis*
A moribus abhorreat: at istos tui animi
Reprime feroces impetus: ac id ueris

Conc

Concede amicis,ut animum uincant tuum,
Teq; his molestis libera cruciatibus.
TEG. *Aiax here,haud ullum est malum potentius*
Maius'ue fortunæ necessitudine.
Siquidem ego libero sata parente,& opibus,
Si quisquam alius inter Phrygas pollente,nunc
In seruitutem sum redacta.sic Deo
Visum est,tuæq; maximè præstantiæ.
Verùm thori postquam tui cubilia
Ingressa sum,te unicè amo,tuaq; sedulò
Curo.Itaque quæso perq; Ephestium Iouem
Perq; socialis iura thalami,ne sinas
Me turbam apud fieri Pelasgam fabulam
Tristißimam,captiua si nunc hostibus
Tuis fuero relicta.Nam te mortuo
(Id statue firmiter)illo eodem me die
Gnatumq; pariter hunc tuum ui rapiet,ac
Demensum iniqua turba serùili cibum
Compellet ore sumere:quibus ast heri
Ludibrijs,quibus abstinebunt nos probris
Incessere,ut acerbè loquentur?coniugem
En coniugem Aiacis uidete,fortior
Quo nemo erat in exercitu,quo seruitio
Pro uetere premitur gloria?Talia aliquis
Iactabit:atqui infanda tunc me calamitas
Præcipitem eò dabit,tibiq; hæc & tuo

Audi

Auditu erunt acerba generi, & turpia.
Sed iam tuum reuerere patrem, quem graui
Pressum reliquisti senecta: annis matrem
Reuerere multis degrauatam, quæ Deos
Supplex precatur sæpe, ut incolumis domum,
Saluusq; redeas: misereaaris filij
O rex tui, qui destitutus nunc miser
Eductione ætatis infirmæ, & patre
Te orbatus, ah puerile sub tutoribus,
Et non amicis, tempus exiget. Vide
Quantum mihi pueroq; si mortem oppetas
Cumules aceruum calamitatum. Nec mihi,
Te præter, est quisquam auxilia cuius petam.
Tu patrias populatus es ferro domos
Et morte matrem, at Parca transtulit patrem
Sedes ad inferas. quis, oro te, mihi
Pro te patria erit? quæ'ne opes meæ? salus
In te mea Aiax tota solum reposita est.
Nostri retineas memoriam: siquidem decet
Meminisse si quid suaue contigit tibi.
Nam gratiam generare sueuit gratia.
Animi nec est censendus ille nobilis,
Cui effluit beneficij unquam memoria.
CHO. *Sic te moueri, Aiax, uelim ut moueor ego:*
Vxoris hercle uerba laudares tuæ.
AIAX. *Laudem profectò à me assequetur: si modò*

Quæcunque iussero expedire illa audeat.
TEG. *Charißime Aiax morem ubique gessero.*
AIAX. *Huc nunc, ut aspiciam, mihi adduce puerum.*
TEG. *Atqui metu perculsa eum emisi domo.*
AI. *Meam'ne propter calamitatem? aut quidnã ais?*
TEG. *Ne si alicubi tibi obuius fieret miser*
Moreretur.
AIAX. *Haud alienum id à meis malis.*
TEG. *Vt hoc cauerem sedulo à me data opera est.*
AIAX. *Factum probo, atque prouidentiam tuam.*
TEG. *Quo modo igitur gratum tibi facere queo?*
AIAX. *Coràm uidere fas mihi sit, & alloqui.*
TEG. *Apud ministros hîc prope in custodia est.*
AIAX. *Quid obstat igitur, quo minus mihi copia est?*
TEG. *Fili, pater te appellat: huc adducito*
Minister ocyus manu qui eum regis.
AIAX. *Venit'ne iam uocatus, an non audijt?*
TEG. *Quin à ministro adductus in propinquo adest.*
AIAX. *Attolle puerum, attolle, nec enim contuens*
Cædem recentem hanc expauescet, si modò
Ille patrijs imbutus est uirtutibus.
Sed asperis mox legibus generosi equi
Ceu pullus edomandus est, ut indole
Fiat parenti similis. O puer patre
Euade fortunatior, sed cæteris
Fac rebus ut respondeas: sic non malus

Fies

Fies.Beatum nate ſed te prædico
Quòd nil malorum,quæ fero,nunc ſentias.
Nam uita iucundiſsima eſt quæ nil mali
Intelligit.deſipere non dolens malum eſt,
Gaudere donec & dolere didiceris.
Sed huc ubi perueneris,tum te decet
Quo ſis parente genitus oſtendere palàm.
Confertoq; inter hoſtium agmina ſpecimen
Edere aliquod egregium.Interim uerò leui
Nutrire ſpiritu,atque puerilem foue
Vitam,matriq; huic tuæ ſis gaudio.
Nec quiſquam Achiuorum probroſa,ſat ſcio,
Te contumelia notabit,ne quidem
Abſente me,talem relinquam ego tibi
Teucrumq; cuſtodem additurus ſum,tui
Qui ſedulo curam geret,rectiſsimè
Vt educêre,etſi procul nunc hinc abeſt
Hoſtilibus prædas agens è finibus.
At iſtud à uobis beneficij peto,
O milites,nauticaq; turba,iſthæc mea
Mandata Teucro nunciate,uti puerum
Ad patrios ducens lareis,illum offerat
Patriq; Telamoni,& etiam Eribœæ matri,
Vt dulce ſit lenimen illis,& grauis
Solamen æui,donec inferos dei
Sinus ſubierint.Nec uolo ullum de meis

Vt quisquam Agonarcha instituat armis apud
Exercitus certamen Argiuos, neque
Contendat id pestis mea facere. Sed puer
Tu sume tibi, cuius refers nomen quoque
Eurysaces, ac per loca consutum mouens
Septemplicem insuperabilemq́; tene clypeum.
Mandentur arma reliqua mecum simul humi.
Sed quàm citissimè accipe puerum, & domum
Deducito, nec eiulatus nauticis
Hîc excita in tentoriis. citò mulier
Luctu atq; misericordia afficitur. fores
Celeriter offirma. haud profectò esse medici
Sapientis arbitror, ubi sectionibus
Morbus eget, incantationibus utier.
CHOR. *Malè metuo, ne promptitudo aliquid mali*
Portendat ista. ac ominosum est hoc quoque
Quod lingua sic acuminata sit tua.
TE. *Quidnã premis animo, precor here, aut quid noui*
Moliris?
AIAX. *Ingens est decus modestia.*
Ne indica, ne exquire curiosius.
TEG. *Hei ut crucior animi: at per unicum tuum*
Natum, Deosq́; supplico tibi cœlites
Ne nos tuumq́; perditum hîc eas genus.
AIAX. *Obtundis: an nescis nihil debere me*
Diis amplius præstare? non sum debitor.

TEC.

TEG. *Loquere piè*

AIAX. *Dic ista tu audientibus.*

TEG. *Nunquid geres morem?*

AIAX. *Nimis multa loqueris.*

TEG. *O rex metuo.*

AIAX. *Nunquid aliquò hanc concluditis?*

TEG. *Per ego Deos te obtestor ut sis lenior.*

AIAX. *Stultè uideris mihi sapere, quæ nunc meum*
Lenire te animum posse frustra cogitas.

CHORVS.
Iamb. Anapæst.

O Clara Salamis tu quidem
Beata in æquore resides
Semper apud omneis inclyta:
Multi at soleis iam elapsi sunt,
Cùm miser hîc ago dudum,
Idæis in pascuis
Fertilibus maneo
Ingloriusq; uersor,
Longi tritus temporis annis:
Prætereaq; timore
Cruciatus assiduo
Ne cogar obscurum migrare ad Orcum,
Et unde patet reditus nemini.
Ad hæc mala accedit quoque
Immedicabilis Aiax, hei mihi,

Diuina oppressus uesania.
Quem prius, ô Salamis, uictorem
Sæuis emisisti in prælijs.
At nunc sui impos solitarius
Vagatur, & amicos suos
Luctu conficit acri.
Verùm priora facta
Claraq; uirtutis monimenta
Ingrata apud ingratos
Iacent Atridas.
Quando tu iam multo confecta æuo
Canoq; obsita senio
Illum mater desipientem
Miserrima audies:
Ah quàm miserabiliter
Non in modum querulæ
Lusciniæ prolabis:
Sed manifestos occines
Misera eiulatus: feries
Pallida anilibus
Pectora palmis. unguibus albos
Discindes inimica capillos.
Est satius atris Ditis operiri umbris,
Quàm pestifero ac immedicabili
Morbo agitari.
Aiax Graia cretus origine

Non

Non consuetis agitur motibus
Nec compos est animi.
O infelix genitor
Qualem audies,quamq; miseram
De filio tuo calamitatem?
Talem nemo unquam,hunc præter,
Aeacidarum sustinuit.

AIAX. *Immensus ordo temporum omnia quæ latent*
Obscura profert,& palàm facta occulit:
Nec quippiam est quod non putes posse fieri.
Prenduntur omnia iureiurando quoque
Sancita,& obstinata pectora.ac ego
Præfracta qui induraueram olim pectora,
Ceu ferrum aquis quod tingitur stridentibus,
Nunc percitus mulieris huius lacrymis
Sum mollius loqui coactus.Nam dolet
Miseretq; uiduam hosteis apud iniquißimos
Illam,atque puerum hunc orphanum relinquere.
Verùm ad lauacra finitimaq; littori
Me prata confero,cædem ut insanam gregis,
Qua sum coinquinatus,expiem,& grauem
Iram effugere Deæ queam implacabilis:
Ac ambulabo donec inueniam alibi
Nullis locum uestigijs contritum,ubi
Huncce gladium armorum omnium inimicißimum
Terra sub effossa recondam,conspici

Ne poßit, at Nox & Herebus Stygijs eum
Custodiant regionibus. Nam ex quo quidem
Tempore ego munus ab Hectore infestißimo
Hoc manibus accepi meis, nil inclytum,
Nil gloriosum nactus ab Achæis fui.
Sed uulgò uerum est quod ferunt prouerbium,
" *Ab hostibus quæcunque dantur munera,*
" *Non munera, sed inauspicata esse & mala.*
At nos Deis posthac sciemus obsequi,
Honorem Atridis debitum exhibebimus.
Sunt principes, cedendum erit. cur non enim?
Nam quæque uel ualidißima aut firmißima
Subiecta sunt honoribus. niuosa sic
Aestate hyems dat fertili locum. dies
Cùm uecta lucem candidis adfert equis
Noctis locum dat nigricantis circulus.
Pontum procellis turgidum, & procacibus
Austris furentem mitiores auralæ
Consopiunt. sic & quies ualidißima
Nunc occupat, nunc membra rursus deserit.
Quin esse nos modestiores discimus?
At nunc scio quòd hostis ego cùm dicerer,
Huc usque eram grauandus odio maximè,
Amicus ut qui rursus esse candidus
" *Possem. colendas etenim amicitias reor*
" *Sic, ut perennes cogitemus non fore.*

Nam plurimis mortalium tutus parum
Portus fuit amicitiæ,& infida ſtatio.
Sed hæc quidem bene ſeſe habebunt.tuq; abi
Intrò,Deosq; comprecare,mulier,ſedulo,
Vt quæ ſtatui apud me,uelint rata facere.
Et uos,amici,eadem quoque orate:ac,ubi
Aduenerit,Teucro indicate quæ modò
Mandaui:ut ille beneuolè uoſtri gerat
Curam.interim autem ego,quò mihi eſt eundum eo.
Vos quæ imperaui facite.nam uidebitis
Mox liberatum his omnibus fortaſſe me
Hoc tempore quibus urgeor doloribus.

CHORVS.

Iamb. Anapæſt. Troch.

Commouit eum amor.aſt ego præ gaudio
Exulto.Iω,Iω,Pan Pan.
O Pan marine Pan ades
A niuibus conſperſo montis
Cyllenij cacumine.
O rex ducere Diuûm
Docte choreas.
Taleis immittas mihi
Te quæſo choros,qualeis Nyſij
Gnoſijq; ducunt
Spontaneos.
Impetus nunc fert choros celebrare.

Qui ſuper Icarij ambulas
Aequora pelagi Delie Apollo
Huc noſtris dexter ades uotis,
Et beneuolus per omnia.
Triſteis etenim abſterſit ab oculis
Mars uiolentus ſollicitudines.
Iω,
Ter quater Iω.
Iuppiter ô ſupreme
Candidis adeſt dies
Vecta iugalibus.
Qua fas eſt celeres accedere
Graiugenûm rateis.
Quandoquidem luctificis Aiax
Obliuioni traditis laboribus
Sanctarumq; obſeruans legum
Rurſus Deos omni
Colit genere pietatis.
Omnia ſpatioſi mora temporis
Accendit ſimul & conſumit.
Nihilq; inexpectatum homini
Debet euenire.
Quando ſic præter ſpem & expectationem
Ad priſtinam mentem rediijt Aiax,
Ac ingentia poſt certamina
Animum erga Atridas mutauit.

NVNT. *Homines amici primùm id ego fero nuntij,*
Teucer recens è Mysijs adest iugis,
Perq; medium dum fert gradus exercitum,
Conuicijs à toto Achæorum agmine
Excipitur,& mox progredientem longius,
Vt omnibus fuit agnitus,statim undiq;
Cinxêre,atrocibusq; lacerarunt probris
Hinc inde petulanter.fratrem illum quilibet
Iactabat esse proditoris peßimi
Exercitus.neq; procul id sanè abfuit
Quin lapidibus laniatus occubuisset.ac
Res tandem eò deuenit,ut toto undiq;
Stricti micarent agmine gladij.attamen,
Ad summum ubi incruduerat,est contentio
Senilibus sedata mox sermonibus.
At dic ubi est Aiax?ut ista illi quoq;
Nunc nuntiem:nam sic necesse est integra
Vt res heris recenseatur ordine.
CHO. *Non intus est,sed exijt foras,nouis*
Noua consilia meditatus antè moribus.
NVN. *Hei, hei, hei,*
Tarde'ne misit Teucer huc me:an uerò ego
Quàm par fuit,confeci iter modo tardius?
CHO. *Quid commodi propterea,precor,intercidit?*
NVN. *Mandauit id Teucer ut homo arctè in ædibus*
Seruetur,egredi neq; sinatur foras

Vsquam loci, nisi ipse prius aduenerit.

CHO. *Sed abijt ad mentem reuersus utilem,*
Ac ut Deorum iram expiaret cœlitum.

NVN. *Hæc uerba sanè plena sunt dementia,*
Si uera Calchas uaticinia protulit.

CHOR. *Quid id est? quid hac de re ille nouit, te cedo?*

NVN. *Id quidem ego noui, ac astiti præsens quoq;:*
Ex concione principum secesserat
Calchas relictis augur Atridis. dein
Teucrum prehendens dextera percomiter,
Vt diligenter hoc potissimum die
Seruetur Aiax omnibus iubet modis,
Tentorijs ne quò recedat longius,
Vita fruentem si modò post hac eum
Videre concupiscitis. nanq; hoc die
Ira Mineruæ affligitur Deæ grauis.
Summa at uiri quicunq; sunt potentia
Simulq; magna præditi immodestia,
In calamitates sæpe duras incidunt
Diuinitus. Sic inquit Augur, legibus
Qui sunt sati mortalibus, nec ut hominum
Natura, mensq; poscit infirmia, sapiunt.
Aiax lareis sed cùm relinqueret suos
Dementis in morem bene monenti patri
Responderat. sic ille: Fili bellica
Virtute fac uincas, deo sed præside.

At ar

At arroganter hæc parenti rettulit
Atq; stolidè: adiuuante, mi pater, Deo
Victoria potitur ignauissimus.
At destitutus etiam ope illorum, scio
Belliq; me confido adepturum decus.
Hæc gloriosè uerba iactabat: dein
Erga Mineruam, cùm iuberet hostium
Inferret ut manus cruentas agmini,
Dictu nefanda protulit: Regina, ait,
Fer cæteris Graijs opem, non hostium
Hæc quispiam perrumpet in tentoria.
Huiusmodi uerbis Deæ implacabilis
In se furorem cocitauit, non ut hominem
Bonum decebat, ipse de se sentiens.
Verùm, ô uiri, hac si luce uixerit, Deo
Fauente saluus, ut monet Vates, erit.
At Teucer hæc ubi audijt, statim tibi
Mandata ut ista nuntiem misit, ut eum
Custodiatis. fortè si hinc euaserit
Perijt uir ille, si modò Calchas sapit.
CHOR. *O sortis infaustæ misera Tegmessa, ades,*
Vide quid adferat tibi iste nuntij.
Periêre gaudia, atq; calamitas atrox
Articulo in ipso perdit & nos obruit.
TEG. *Quid me diutinis defatigatam malis,*
Ac iam quiescentem excitatis sedibus?

CHOR.

Saltuq; celeri & absq; cruciatu auehat
Ac sopiat suauiter. Et inuoco etiam
Illas perennes uindices ac uirgines,
Quæ semper intuentur oculis miserias
Mortalium graueis: celeripedes Deas,
Erinnyas, quàm me fera afficiant nece
Atridæ ut aspiciant, & illos peßimos
Horrente corripiant ad exitium manu.
Ac ut uident me cadere dextera mea,
Chariβimorum sic quoq; illi concidant
Icti manu. Ite, ite, properate uindices
Erinnyes, gustate, nulli parcite,
Concutite, conficite uniuersum exercitum.
At tu per altum qui regis currum æthera
Aurate Sol, patriam ubi conspicies meam,
Paulisper aureas habenas reprime,
Et calamitates & necem denuncia
Meam seniq; patri, & miserrimæ matri.
Quæ simul ut auribus necem miserabilem
Excipiet, eiulatibus totam statim
Replebit urbem. Atqui quid hæc frustra attinet
Deflere? rem celeriter aggredi decet.
O mors ades, me respice ô mors. iam simul
Etiam Deos uersabimur apud inferos.
Teq; adeo lux huius diei fulgida,
Ac te quoq; auriga alloquor Sol lucide

Postremùm hodie, & haud amplius, clarum ô iubar,
Telluris ô patriæ sacrum Salamis solum,
O patrij lareis, Athenæq; inclytæ,
Cognata turba: ô flumina, atq; lympidi
Fonteis, Phrygiaq; prata uos nunc alloquor.
Valete alumni: iam ultimos Aiax sonos
Profatur, apud orcum reliqua cum umbris loquar.

Iamb. Anap. Troch.

SEMICHORVS. *Labore fert labor laborem*
Quò? quò?
Quónam? quò ego me gentium non contuli?
Nec quispiam docere me locus potest.
At nescio quis strepitus auribus
Insonuit meis.
Hem uideor mihi
Audire socios nauticos.

ALTERA PARS CHORI. *Quid? quid igitur?*

SEMICH. *Pars occidua mihi tota castrorum fuit*
Peragrata.

ALT. PARS. *Habes igitur?*

SEMICH. *Multum laboris habeo præterea nihil.*

ALT. PARS. *At nec mihi quà patet ad ortũ semita*
Vsquam uir ille apparuit.
Quis igitur, quisnam mihi Deorum
Ex laboriosis
Aequoris numinibus

Sedib

Sedibus degens sopori ignotis,
Aut Deis ex superis,
Aut perenniter fluentibus
Ad Threicij littora Bosphori
Id nouit fluminibus?
Ac saeui animi errabundumq;,
Sicubi forsan uiderit Aiacem
Indicabit?
Nam miserrimum id puto, postquam labore
Hàc illac tam longo circùm
Cursauerim, secundo eum
Ac prospero non assecutum me pede.
Sed ne quidem hominem euanidum
Potuisse iam usquam conspicari gentium?
TEG. *Hei mihi ter miserae.*
CH. *Quae è nemore uox ad usq; castra resonuit.*
TEG. *Heu sortis infaustae me.*
CHOR. *Miserrimam uideo, captamq; nuptã praelio*
Tegmessan, anxiamq; eam luctu fero.
TEG. *Actum est, amici, ego perij, lapsa omnia.*
CHOR. *Quid id est?*
TEG. *Aiax recens iugulatus oppetijt necem,*
Mucroneq; miser abdito indutus iacet.
CHO. *Hei meos inauspicatos reditus.*
Hei mihi tuos trucidasti
Classicos rex socios.

O calamitosa, & ô ter misera fœmina.

TEG. *Res ipsa luctus & dolorem postulat.*

CHO. *At cuius ille concidit miser manu?*

TEG. *Ipsum sua, certum est: humi infixum satis*
In quod fuit prolapsus id ferrum arguit.

CHO. *Heu noxiam meam.*
Eheu uirum præstantem,
Ah quantus quàm miserè nullis
Septus amicis hîc periisti.
Et ego iam stolidißimus
Omnium expertißimusq; rerum
Nullam tuæ geßi salutis curam. ubi
Dic, ubinam iacet ille immobilis
Ille inauspicati
Nominis Aiax?

TEG. *Non contuendus est, sed illius undiq;*
Circumuolutis membra uestibus tegam:
Nullus enim amicorum aspicere sustinuerit
Grauè naribus spirantem, atrumq; uulnere
Efflantem ab exitiali, & ictu sanguinem.
Hei mihi, quid aggrediar? quis asportabit hinc,
Aiax te amicorum? ah ubi est nunc Teucer? ut
Veniret huc in tempore, ut lapsum fratrem
Componeret. Miserrime Aiax omnium
Cùm tantus olim fueris, hîc qualis iaces?
Quin hostibus etiam excutere lacrymas queas.

CHO. *An satis te miserum*
Esse declarabas.
Ah satis præ te ferebas
Pertinacia tua
Tam diuturna, te aliquid
Machinari infandum,
Atq; struere ex quo sequutura esset
Immensaq; infinitaq; laborum
Series: talia per totos dies,
Talia per nocteis quoq; integras
Pectore ducebas suspiria sæuo.
Talia in Atridas quoq;
Hostiliaq; adeo fero
Cum impetu iactabas.
Illa fatum duxit hora,
Pessimaq; tum cœpit malorum hyems,
Cùm generosa fuit proposita
De rutilis armis contentio.
TEG. *Hei mihi, mihi.*
CHO. *Generosum ad epar uulnus intrat intimum.*
TEG. *Hei mihi, mihi.*
CHO. *Haud miror equidem luctibus te confici,*
Postquam es mulier orba adeo præstantis uiri.
TEG. *Tibi quidem hæc uidentur, at ego sentio.*
CH. *Fateor id.*
TEG. *Heu nate mi, in quæ seruitutis recidimus*
Iuga?

Iuga? ah quibus seruitum heris abibimus?

C H. *Hei mihi suos*
Geminos innuis
Infandum uestro in cruciatu
Atridarum facinus.
Verùm Deus isthæc auertat.

T E G. *Hæc sic quidem se habent ut ipse iam uides,*
Diuûm sed absq; haud contigere numine.

C H O R. *Acerbiores, quàm decet, pœnas dedit.*

T E G. *At hanc Vlyßi grata perficere uolens*
Seuit Ioue sata noxiam Pallas grauis.

C H. *Profectò atroci uariè*
Exercitatus Vlyßes
Animo laceßit, atq; correptum
Acri furore ridet Aiacem.
Heu heu, simulq; cum illo
Gemini cachinnos excitant Atrides.

T E G M. *Quantum uolent Aiacis insultent malis,*
Et gaudeant: uita fruentem si minus
Desiderauerunt, dolebunt mortuum,
Cùm fortè belli hoc exiget neceßitas.
Sic mente capti cùm bonum manibus tenent,
Non sentiunt priusquam aliquis excusserit.
Mors illius longè accidit mihi acerbior,
Quàm posset illis esse grata. Ipsi quidem
Optata fuit Aiaci: id assequutus est

Quod expetiuit.morte ſuccubuit ea
Qua maximè uoluit.Quid igitur illi habent
Cur rideant tantopere eum,qui mortuus
Dijs concidit uolentibus,non dextera
Illorum?Vlyſſes, ſi lubeat,atrocibus
Graſſetur in uita ſolutum iniurijs.
Illis enim amplius eſt nihil.euanuit
Aiax:at infando dolore mihi miſeræ
Luctuq; rellicto feram oppetijt necem.

TEVCER. *Hei mihi.*

CHO. *Sis tacita, uocem audire Teucri ſum modò*
Mihi uiſus,iſti calamitati conſonam.

TEV. *Chariſsime Aiax dulce fratris ô caput,*
Actum'ne ſic tecum eſt,uti ferunt publicè?

CH. *O Teucer id ſcias, uir iſte eſt mortuus.*

TEV. *Eheu grauem narras acerbumq; admodum*
In miſeriam caſum meam.

CH. *Ita cum eſt acta res.*

TEV. *O me ter infelicem,& amplius etiam.*

CH. *Materia parta luctui eſt.*

TEV. *O graue malum,*
Subitumq;.

CH. *Nimium ô Teucer.*

TEV. *O triſtiſsimam,*
Atq; miſerandam calamitatem.At ubi eſt puer?
Quis Troadis locus ſoli illum nunc tenet?

CH.

CH. *Est solus in tentorijs.*

TEV. *Ocyßime*
Propera, huc eum deduce, ne quis hostium
Ceu mortuæ catulum leænæ atrociter
Abripiat. I, per pulueres celerem moue
Velox gradum. Pro more enim hoc omneis habent
Ludibrijs uexare, contumelijs
Agitare lapsos, atq; cassos lumine.

CH. *Viuus etiam dum Teucer ut pueri istius,*
Sicut facis, curam geras ille petijt.

TEV. *O omnium quod ego oculis conspexerim*
Spectaculum tristißimum: ô uĩa omnium
Quam nunc ego sum emensus inuisißima
Animoq; tædiosa maximè meo.
Charißime Aiax posteaquam certior
De morte sum factus tua, accinctus statim
Itineri omnibus institi uestigijs.
Nam fama de te ceu ab aliquo esset numine
Dispersa, uehemens castra per tota sonuit,
Quòd dextera necem oppetiuisses tua.
Id uerò ad aureis ut meas percrebuit
Cùm procul abessem, grauia ab imo pectore
Suspiria protraxi. Ast ut oculis contuor
Dolore penè examinor. Hei misero mihi.
Vade, retege, ut quicquid mali est id conspicer.
O tristis aspectus, ferox audacia

Vsquam loci, nisi ipse prius aduenerit.

CHO. *Sed abijt ad mentem reuersus utilem,*
Ac ut Deorum iram expiaret cœlitum.

NVN. *Hæc uerba sanè plena sunt dementia,*
Si uera Calchas uaticinia protulit.

CHOR. *Quid id est? quid hac de re ille nouit, te cedo?*

NVN. *Id quidem ego noui, ac astiti præsens quoq;*
Ex concione principum secesserat
Calchas relictis augur Atridis. dein
Teucrum prehendens dextera percomiter,
Vt diligenter hoc potißimum die
Seruetur Aiax omnibus iubet modis,
Tentorijs ne quò recedat longius,
Vita fruentem si modò post hac eum
Videre concupiscitis. nanq; hoc die
Ira Mineruæ affligitur Dea grauis.
Summa at uiri quicunq; sunt potentia
Simulq; magna præditi immodestia,
In calamitates sæpe duras incidunt
Diuinitus. Sic inquit Augur, legibus
Qui sunt sati mortalibus, nec ut hominum
Natura, mensq; poscit infirmia, sapiunt.
Aiax lareis sed cùm relinqueret suos
Dementis in morem bene monenti patri
Responderat. sic ille: Fili bellica
Virtute fac uincas, deo sed præside.

At arroganter hæc parenti rettulit
Atq; stolidè: adiuuante, mi pater, Deo
Victoria potitur ignauißimus.
At destitutus etiam ope illorum, scio
Belliq; me confido adepturum decus.
Hæc gloriosè uerba iactabat: dein
Erga Mineruam, cùm iuberet hostium
Inferret ut manus cruentas agmini,
Dictu nefanda protulit: Regina, ait,
Fer cæteris Graijs opem, non hostium
Hæc quispiam perrumpet in tentoria.
Huiusmodi uerbis Deæ implacabilis
In se furorem cocitauit, non ut hominem
Bonum decebat, ipse de se sentiens.
Verùm, ô uiri, hac si luce uixerit, Deo
Fauente saluus, ut monet Vates, erit.
At Teucer hæc ubi audijt, statim tibi
Mandata ut ista nuntiem misit, ut eum
Custodiatis. fortè si hinc euaserit
Perijt uir ille, si modò Calchas sapit.
CHOR. *O sortis infaustæ misera Tegmessa, ades,*
Vide quid adferat tibi iste nuntij.
Periêre gaudia, atq; calamitas atrox
Articulo in ipso perdit & nos obruit.
TEG. *Quid me diutinis defatigatam malis,*
Ac iam quiescentem excitatis sedibus?

CHOR.

CHOR. *Audi hunc uirum quid adferat tibi nuntij*
De Aiace, quod dolore me miserum afficit.
T. *Hei mihi, quid est quod ais mi hō? an'ne perijmus?*
NVN. *Res sanè ego nescio tuas. de Aiace, si*
Egressus est modò foras, spes concidit.
TEG. *Egressus ille est, quod doleo. Sed quidnam ais?*
NVN. *Tentorijs illum iubet naualibus*
Teucer, domiq; manere, nec solum egredi.
TEG. *Teucer ubi nā est? aut quare id, obsecro, iubet?*
NVN. *Mox præsto aderit, atq; miserè quoq; metuit*
Vt ne sit exitialis Aiaci exitus.
T. *Hei ter mihi miseræ: ex quo hominū id edoctus est?*
NVN. *Ex Thestoride Calchante didicit hunc diem*
Aut uitam ei aut adferre manifestam necem.
TEG. *Vrgenti huic necessitati ferte opem*
Simul ô amici, & uestrum alij abite ocyus,
Properate, Teucrum accersite: ast alij ad iuga
Occidua montium: alij ad orientalia
Inauspicatum inquirite exitum. Ah ego
Miserè me ab illo sentio falsam, & malè
Vetere excidisse gratia. hei mihi, quid agam?
Haud confidendum est fili, ego rapidos feram
Quocunq; gressus potero. Eamus, puluere
Tardo fatigemur. sedendi haud est locus,
Seruare si uirum uelimus strennuum
Qui nunc atras inferre sibi properat manus.

CHO. *Paratus ire ſum.nec oſtendam id modò*
Verbis,celeritas conſequetur pedum etiam.

AIAX *ſolus.*

M*Actator iſthoc conſtitit ſolo meus:*
Ac,ſi cui conſiderare id otium eſt,
Qua parte maximè acuta prominet acies.
Donum quidem Hectoris omnium infeſtiſsimi,
Cuiusq; mihi conſpectus odioſiſsimus
Semper fuit,& acie recens penetrabili
Acuminata hoſtilibus ſtat Troadis
Defixus agris:ac ego defixi eum
Probè expeditum undiq;,paratumq; ut citam
Inferre huic uiro necem queat.itaq;
Inſtruximus ſic optimè quidem omnia.
Iam tantum id eſt reliquum mihi.tu ô Iuppiter
Primus,id enim par eſt,iuua me.poſtulo
Haud uſqueadeo magnum beneficium ut aſſequar:
Ad Teucrum aliquis ut eat facito,qui nuntiet
Famam hanc acerbam:ut ille me aſportet ſua
Primus manu collapſum in enſem roſido
Tinctum cruore:ne ab hoſtium forſan aliquo
Si conſpicer,proijciar auido uulturi,
Lanienaq; canibus:iſta uoti,ô Iuppiter,
Summa eſt mei,ſimulq; ſubterraneum
Imploro maniumq; Mercurium ducem,
Vt ubi latus mucrone perrupero meum,

Saltuq;

Saltuq; celeri & absq; cruciatu auehat
Ac sopiat suauiter. Et inuoco etiam
Illas perennes uindices ac uirgines,
Quæ semper intuentur oculis miserias
Mortalium graueis: celeripedes Deas,
Erinnyas, quàm me fera afficiant nece
Atridæ ut aspiciant, & illos pessimos
Horrente corripiant ad exitium manu.
Ac ut uident me cadere dextera mea,
Charissimorum sic quoq; illi concidant
Icti manu. Ite, ite, properate uindices
Erinnyes, gustate, nulli parcite,
Concutite, conficite uniuersum exercitum.
At tu per altum qui regis currum æthera
Aurate Sol, patriam ubi conspicies meam,
Paulisper aureas habenas reprime,
Et calamitates & necem denuncia
Meam seniq; patri, & miserrimæ matri.
Quæ simul ut auribus necem miserabilem
Excipiet, eiulatibus totam statim
Replebit urbem. Atqui quid hæc frustra attinet
Deflere? rem celeriter aggredi decet.
O mors ades, me respice ô mors. iam simul
Etiam Deos uersabimur apud inferos.
Teq; adeo lux huius diei fulgida,
Ac te quoq; auriga alloquor Sol lucide

Postr

Postremùm hodie, & haud amplius, clarum ô iubar,
Telluris ô patriæ sacrum Salamis solum,
O patrij lareis, Athenæq; inclytæ,
Cognata turba: ô flumina, atq; lympidi
Fonteis, Phrygiaq; prata uos nunc alloquor,
Valete alumni: iam ultimos Aiax sonos
Profatur, apud orcum reliqua cum umbris loquar.

Iamb. Anap. Troch.

SEMICHORVS. *Labore fert labor laborem*
Quò? quò?
Quónam? quò ego me gentium non contuli?
Nec quispiam docere me locus potest.
At nescio quis strepitus auribus
Insonuit meis.
Hem uideor mihi
Audire socios nauticos.

ALTERA PARS CHORI. *Quid? quid igitur?*

SEMICH. *Pars occidua mihi tota castrorum fuit*
Peragrata.

ALT. PARS. *Habes igitur?*

SEMICH. *Multum laboris habeo præterea nihil.*

ALT. PARS. *At nec mihi quà patet ad ortũ semita*
Vsquam uir ille apparuit.
Quis igitur, quisnam mihi Deorum
Ex laboriosis
Aequoris numinibus

Sedib

Sedibus degens sopori ignotis,
Aut Deis ex superis,
Aut perenniter fluentibus
Ad Threicij littora Bosphori
Id nouit fluminibus?
Ac saeui animi errabundumq́;,
Sicubi forsan uiderit Aiacem
Indicabit?
Nam miserrimum id puto, postquam labore
Hàc illac tam longo circùm
Cursauerim, secundo eum
Ac prospero non assecutum me pede.
Sed ne quidem hominem euanidum
Potuisse iam usquam conspicari gentium?
TEG. *Hei mihi ter miserae.*
CH. *Quae è nemore uox ad usq; castra resonuit.*
TEG. *Heu sortis infaustae me.*
CHOR. *Miserrimam uideo, captamq́; nuptã praelio*
Tegmessan, anxiamq́; eam luctu fero.
TEG. *Actum est, amici, ego perij, lapsa omnia.*
CHOR. *Quid id est?*
TEG. *Aiax recens iugulatus oppetijt necem,*
Mucroneq́; miser abdito indutus iacet.
CHO. *Hei meos inauspicatos reditus.*
Hei mihi tuos trucidasti
Classicos rex socios.

O cal

O calamitosa, & ô ter misera fœmina.
TEG. *Res ipsa luctus & dolorem postulat.*
CHO. *At cuius ille concidit miser manu?*
TEG. *Ipsum sua, certum est: humi infixum satis*
In quod fuit prolapsus id ferrum arguit.
CHO. *Heu noxiam meam.*
Eheu uirum præstantem,
Ah quantus quàm miserè nullis
Septus amicis hîc periisti.
Et ego iam stolidissimus
Omnium expertissimusq; rerum
Nullam tuæ gessi salutis curam. ubi
Dic, ubinam iacet ille immobilis
Ille inauspicati
Nominis Aiax?
TEG. *Non contuendus est, sed illius undiq;*
Circumuolutis membra uestibus tegam:
Nullus enim amicorum aspicere sustinuerit
Grauè naribus spirantem, atrumq; uulnere
Efflantem ab exitiali, & ictu sanguinem.
Hei mihi, quid aggrediar? quis asportabit hinc,
Aiax te amicorum? ah ubi est nunc Teucer? ut
Veniret huc in tempore, ut lapsum fratrem
Componeret. Miserrime Aiax omnium
Cùm tantus olim fueris, hîc qualis iaces?
Quin hostibus etiam excutere lacrymas queas.

CHO. *An ſatis te miſerum*
Eſſe declarabas.
Ah ſatis præ te ferebas
Pertinacia tua
Tam diuturna, te aliquid
Machinari infandum,
Atq; ſtruere ex quo ſequutura eſſet
Immenſaq́; infinitaq́; laborum
Series: talia per totos dies,
Talia per nocteis quoq; integras
Pectore ducebas ſuſpiria ſæuo.
Talia in Atridas quoq;
Hoſtiliaq́; adeo fero
Cum impetu iactabas.
Illa fatum duxit hora,
Peſsimaq́; tum cœpit malorum hyems,
Cùm generoſa fuit propoſita
De rutilis armis contentio.
TEG. *Hei mihi, mihi.*
CHO. *Generoſum ad epar uulnus intrat intimum.*
TEG. *Hei mihi, mihi.*
CHO. *Haud miror equidem luctibus te confici,*
Poſtquam es mulier orba adeo præſtantis uiri.
TEG. *Tibi quidem hæc uidentur, at ego ſentio.*
CH. *Fateor id.*
TEG. *Heu nate mi, in quæ ſeruitutis recidimus*
Iuga?

Iuga? ah quibus seruitum heris abibimus?

CH. *Hei mihi suos*
Geminos innuis
Infandum uestro in cruciatu
Atridarum facinus.
Verùm Deus isthæc auertat.

TEG. *Hæc sic quidem se habent ut ipse iam uides,*
Diuûm sed absq; haud contigere numine.

CHOR. *Acerbiores, quàm decet, pœnas dedit.*

TEG. *At hanc Vlyßi grata perficere uolens*
Seuit Ioue sata noxiam Pallas grauis.

CH. *Profectò atroci uariè*
Exercitatus Vlyßes
Animo laceßit, atq; correptum
Acri furore ridet Aiacem.
Heu heu, simulq; cum illo
Gemini cachinnos excitant Atrides.

TEGM. *Quantum uolent Aiacis insultent malis,*
Et gaudeant: uita fruentem si minus
Desiderauerunt, dolebunt mortuum,
Cùm fortè belli hoc exiget neceßitas.
Sic mente capti cùm bonum manibus tenent,
Non sentiunt priusquam aliquis excusserit.
Mors illius longè accidit mihi acerbior,
Quàm posset illis esse grata. Ipsi quidem
Optata fuit Aiaci: id assequutus est

Quod expetiuit.morte ſuccubuit ea
Qua maximè uoluit.Quid igitur illi habent
Cur rideant tantopere eum,qui mortuus
Dijs concidit uolentibus,non dextera
Illorum?Vlyſſes, ſi lubeat,atrocibus
Graſſetur in uita ſolutum iniurijs.
Illis enim amplius eſt nihil.euanuit
Aiax:at infando dolore mihi miſeræ
Luctuq; rellicto feram oppetijt necem.
TEVCER. *Hei mihi.*
CHO. *Sis tacita, uocem audire Teucri ſum modò*
Mihi uiſus,iſti calamitati conſonam.
TEV. *Chariſsime Aiax dulce fratris ô caput,*
Actum'ne ſic tecum eſt,uti ferunt publicè?
CH. *O Teucer id ſcias, uir iſte eſt mortuus.*
TEV. *Eheu grauem narras acerbumq; admodum*
In miſeriam caſum meam.
CH. *Ita cum eſt acta res.*
TEV. *O me ter infelicem,& amplius etiam.*
CH. *Materia parta luctui eſt.*
TEV. *O graue malum,*
Subitumq;.
CH. *Nimium ô Teucer.*
TEV. *O triſtiſsimam,*
Atq; miſerandam calamitatem.At ubi eſt puer?
Quis Troadis locus ſoli illum nunc tenet?

CH.

CH. *Est solus in tentorijs.*

TEV. *Ocyßimè*
Propera, huc eum deduce, ne quis hostium
Ceu mortuæ catulum leænæ atrociter
Abripiat. I, per pulueres celerem moue
Velox gradum. Pro more enim hoc omneis habent
Ludibrijs uexare, contumelijs
Agitare lapsos, atq; cassos lumine.

CH. *Viuus etiam dum Teucer ut pueri istius,*
Sicut facis, curam geras ille petijt.

TEV. *O omnium quod ego oculis conspexerim*
Spectaculum tristißimum: ô uĩa omnium
Quam nunc ego sum emensus inuisißima
Animoq; tædiosa maximè meo.
Charißime Aiax posteaquam certior
De morte sum factus tua, accinctus statim
Itineri omnibus institi uestigijs.
Nam fama de te ceu ab aliquo esset numine
Dispersa, uehemens castra per tota sonuit,
Quòd dextera necem oppetiuisses tua.
Id uerò ad aureis ut meas percrebuit
Cùm procul abessem, grauia ab imo pectore
Suspiria protraxi. Ast ut oculis contuor
Dolore penè examinor. Hei misero mihi.
Vade, retege, ut quicquid mali est id conspicer.
O tristis aspectus, ferox audacia

Quantas, quàm acerbas comparasti mihi tua
Curas nece Aiax! Nanq; quò mihi pedes
Conferre, quas gentes petere erit integrum,
Qui non tuis succurrerim laboribus?
An'ne tuus, & pariter meus, Telamon pater
Reducem absq; te demum benigno atq; placido
Excipiet ore? faciet id, quid ni? cui
Vel prosperis in rebus haud unquam fuit
Ridere uolupe, hîc quid silentio premet?
Aut quid mali in me, quid probri non congeret?
Me matre bello spurium capta satum.
Ignauia nimiaq; prodidisse te
Formidine, ô charissime Aiax, aut dolo,
Vt mortuo te tandem opes tuas ego
Domosq; solus obtinerem. Talia
In iurgia animum suscitans, & percitus
Ira graui, senioq; morosus scio
In innocentem effundet, ac è patrijs
Exul focis extrudar: ingenuusq; cùm
Sim, seruus ob atrocia patris conuicia
Habebor: atq; sic quidem mecum domi
Agetur. ast ad Ilium pauci mihi
Superant amici, hosteisq; multi. hæc omnia
Moriente te sum consequutus. hei mihi.
Quid agam igitur? quî te à fera gladij extraham
Crispantis acie? eheu miser quàm flebili

Mactatus occisore perijsti!idq; te
Fore haud latuit,ut Hector etiam mortuus
Te conficeret.Animum ad duorum aduortite,
Quæso,uirorum fata per superos Deos.
Hector quidem illo ipso quem ab hoc pro munere
Aceperat lacer ligatus balteo
Raptatus est equis quadrigisq; in citis
Continuò cum exhalaret animam.ita hic quoq;
Dono illius potitus,illo ense cecidit
Sæuo peremptus uulnere.an'ne Erinnyes
Hunc fabrefecere gladium,atq; balteum
Pluto ferus opifex? Ego hæc & omnia
Deos in homines machinari existimo.
Si cui minus probetur ista opinio,
Per me licet sumat aliam:hæc mihi placet.
CHO. *Ne rem diutius protrahas,sed id operam*
Da,ut humi uirum hunc mandes.simulq; cogita
Quid subitò sis dicturus:etenim conspicor
Hostem procul,qui fortè ridet hæc mala:
Taliaq; dicet,quæ loquatur improbus.
TEV. *Quemnam uirum ex castris uenire conspicis?*
CH. *Menelaon ipsum,cuius hîc gratia agimus.*
Vastumq; Pandis secuimus ratibus mare.
TEV. *Video,facile enim cum propè adsit noscitur.*
MENELAVS. *Heus te uoco,te, ne'ue cōponas manu*
Cadauer inhibeo:sed iacere sic sinas.

TEV. *Qua gratia edictum adeo proponis ferum?*
MEN. *Sic est mihi uisum, ac ei quoq; quem penes*
Summum Pelasgi residet imperium agminis.
TEV. *Dicésne quonam iure fieri id imperes?*
MEN. *Quod cum sociū & amicum Achiuis à domo*
Duxisse nos existimauerimus, eum
Vel Phrygibus hostem atrociorem inuenimus.
Qui toti Achiuorum agmini sæuam necem
Molitus, in nos, ut interimeret, irruit
Noctu: & nisi propitius aliquis hos Deus
Fregisset impetus: eadem, quæ illius
Nunc in caput sors recidit, extincti nece
Turpißima paßim iaceremus, sed hic
Luce ætheris frueretur. At uiolentiam
Deus hanc remouit, atq; uertit in greges.
Atq; ideo, quantumuis potenti, nemini
Fas fuerit ut cadauer hoc humo tegat.
Sed in uirentem abiectum arenam littoris,
Illic aueis pascat marinas. Ac ob hæc
Nihil est quod indigneris, aut ferocias:
Si uiuum enim non potuimus compescere,
Omnino mortuo imperabimus, etiam
Nolente te: manuumq; ui prohibebimus
Ne sepeliatur. nam unus hic dum uiueret
Semper meis parere iußis renuit.
Peruersi hominis est, nolle cùm sit subditus

Parêre

Parêre iußis Principum: nec legibus
Florebit unquam, si metus deest, ciuitas:
Nec bene regetur ullus unquam exercitus,
Nisi sit pudore, ueluti uallis, & metu
Munitus. Atqui cogitare quemlibet
Hoc conuenit, licet antecellat uiribus,
Leui repente cadere posse se malo.
Cuicunque cum pudore simul adest metus,
Huius saluti scito consultum probè.
Iniuriæ ast ubicunque atroceis præualent,
Et cuiq; quod libet, licet: sic iudica
Vrbem breui illam rebus è prosperrimis
Ruituram in imum, ac perditißimum statum.
Metus itaque aliquis sanciatur utilis,
Nec grata postquam quæ fuere egerimus,
Existimemus non uicißim tristia
Nos esse passuros. adeò sunt mutua hæc.
Antè hic fuerat & contumax & feruidus:
At nunc uicißim ego superbè me effero,
Ac tibi ueto ne hunc sepelias. ne dum studes
Alij sepulcrum fodere, foueæ ipse incidas.
CHO. *Menelaë, speciosis caue sententijs*
Sapientibusq;, ne tuas dum res legis,
In mortuos uidearis esse iniurius.
TEV. *Nunquam ô uiri mirabor amplius uirum,*
Ignobili si stirpe prognatus aliquid

Agat impiè:cùm qui uidentur ſanguine
Claro ſati,ſtultis adeò ſermonibus
Peccant.Age uſque ab initio nunc omnia
Repetamus.An non te hunc ais uti fœdere
Iunctum,atque ſociali huc Achiuis additum
Duxiſſe iure?an non ſuis ipſe dominus
Sigæa petijt littora ratibus?cedò
Dux illius ubi tu fuiſti?unde hanc tibi
Illius hominibus,patrio quos huc ſolo
Duxit poteſtatem imperandi uendicas?
Spartæ dominus,haud noſter ades.ut eum tuis
Frænis domares,non tibi maior fuit
Vnquam poteſtas,quàm te ut ille reprimeret.
Subiectus alijs appuliſti,haud omnium
Sanè Imperator,ſic ut Aiax ſubditus
Potentiæ foret tuæ.aſt in quos habes
Imperium,eis fac imperes:huiuſmodi
Dictis ſeueris increpa illos.at hunc
Seu tu prohibeas,ſiue dux quiſpiam alius
Non os reueritus hoc tuum.recondam humo
Idq́; faciam iure.haud enim ille coniugem
Hîc militauit ob tuam,ueluti alius
Labore delaſſatus,aut gregarius
Miles aliquis:ſed iureiurando cùm erat
Obſtrictus,haud uenit tua,hercle,gratia.
Supplex enim nulli fuit.ad hæc plurimos

Secum

Secum ille præcones domo abduxit sua,
Ducesq; proprios. Sed ob strepitus tuos,
Minasq; uanas, dexteram non uerterim,
Sis talis etiam qualis esse postulas.

MEN. *Talem in malis non admodum linguam probo.*

TEV. *Nam dura nimium, quamlibet ea iusta sint,*
Mordent tamen, & urunt malè.

MEN. *Haud parum sibi*
Profectò iaculator uidetur hic sapere.

TEV. *Non sordidæ unquam artis ego opificia didici.*

MEN. *Si scuta ferres quos proflares spiritus!*

TEV. *Veles etiam, suffecero armato tibi.*

MEN. *Animum ferocem te alere, lingua tua arguit.*

TEV. *Cùm causa iusta est sic ferocire licitum est.*

MEN. *Iustum'ne censes qui peremit me, bene*
Adhuc cùm eo agier?

TEV. *Qui peremit? hem refers*
Profectò perquàm mira, si uiuus etiam
Sis mortuus.

MEN. *Sed me Deus tutatus est:*
Quod ad hunc, perieram funditus.

TEV. *Ne igitur Deos,*
Seruatus ope Deûm, probro contamines.

MEN. *Ego'ne Deorum iura sacrata uiolem?*

TEV. *Si quidem sepulcro contegi mortuum inhibes.*

MEN. *Hostem suum uetare, quàm id factum male?*

TEV. *An hostis ullo tempore Aiax tibi fuit?*
MEN. *Osorem is oderat ipse non es nescius.*
TEV. *Cum contra eum tuleris iniquos calculos.*
MEN. *Quid? iudicum, non culpa id est factum mea.*
TEV. *Hoc clàm modo quoque multa furari queas.*
MEN. *Hic posset irritare sermo quemlibet.*
TEV. *Pòst his acerbiora multò à me audies.*
MEN. *Vnum hoc tibi dico, haud uolo hunc sepelirier.*
TEV. *Id rursus audi: sepeliam, & quidem cito.*
MEN. *Vidi uirum lingua feroci præditum,*
Qui nauitas, ut imminente turbine
Carbasa furentibus notis expanderent,
Cogebat. at celeri deprensus turbine
Maloq; pressus, ne quidem mutire erat
Ausus: sed obuolutus illic stragulis
Latitabat, atque à nauitarum quolibet
Se conteri pedibus sinebat. Sic quoque
Te pariter ac effrænis oris hanc tui
Petulantiam strepitusq; inaneis mox leuis
Ex nube turbo concitus represserit.
TEV. *At ego hominem dementia plenum mala*
Vidi, graui qui calamitate sodalibus
Petulanter insultabat obrutis. dein
Quidam mei haud dissimilis, ac ira pari
Intuitus illum increpuit istis uocibus:
O, inquit, homo, ne quæso contumelijs

Manes

Manes lacessas inferos, si feceris
Id ne putes impune tibi fore. Sic uirum
Stolidum monebat ille qui præsens erat.
Ac nunc quidem oculis intueor illum, & (nisi
Opinione fallar) haud quispiam alius
Te præter est. rectè'ne diuinaui ego?
MEN. *Discedo: nanque, si audiatur, turpe sit*
Punire uerbis, quem queas ui reprimere.
TEV. *Abi itaq;, nanq; audire mihi turpissimum est*
Futilem hominem adeò effutientem inania.

CHORVS.

Anapæstici.

AD magna uidetur certamen
Erupturum iurgia. uerùm
Quantum poteris propera Teucer
Concauam alicubi circunspicias
Fossam, ubi clarum ac perpetuum habeat
Martius Aiax iam monumentum.
TEV. *Atqui peropportunè adest cum coniuge*
Huiusce filius uiri, exequias uti
Misero parent cadaueri. ô puer huc ades,
Et propius assiste, inq; supplicis modum
Corpus parentis quo satus es attingito.
Flexisq; procumbe genibus manu tenens
Comas meas, huiusq;, & unà etiam tuas.
Thesaurus hic est supplicantium. At aliquis

Si te

Si te ex Pelaſgo exercitu mortalium
Auulſerit uiolenter hoc à funere,
Malus malè inſepultus diſpereat, humo
Eiectus, atque cun genere radicitus
Toto ſuo extirpetur, hoc quo nunc modo
Hunc præſeco cirrum. Tene, ſerua, ô puer.
Nec te aliquis hinc amoueat: apprendito manu
Genu aduolutus. Sed mulieres ne adeò uos
Accedite propè: ſinite conſiſtant uiri
Loco priore. uos iuuate dum paro
Huic ſepulcrum, etſi facere nemo id ſinat.

CHORVS.

Anapæſt. Troch.

QVæ mihi tempora tantarum adſerent
Optatum erumnarum finem?
Semper immenſos labores
Militiæ horridæ
Atque miſerias cumularunt atroces
Squallidos per Elij campos,
Doriciſq; copijs probroſos.
O utinam prius ætheris ardui
Euanidus ille abijſſet in auras,
Merſus'ue in atri flumina Ditis,
Quiſquis Danais triſtium
Communem armorum monſtrauit
Vſum. hei alios alij

Prog

Progenuere labores.
Exitialis mortalibus ille fuit,
Ille uirentibus humida
Cingere uetuit tempora sertis,
Intercepit calicum dulcem
Efferus usum,
Concentumq́; suauem tibiæ,
Nocturnæq́; quietis
Delicias & amores.
Hei mihi amores prorsus ademit.
Neminem pia nostri
Cura sollicitat.
Desolatus iaceo
Humenteis crebro madefactus
Rore capillos
Hæc sunt Dardaniæ monimenta
Tristia Troiæ.
Ac antè mihi fuerat
Nocturnos contra metus
Tortasq́; sagittas munimen
Martius Aiax.
Ille nunc tristi peremptus
Nece iacet.quidnam mihi,quid
Poterit oblectare pectora
Aßiduis defessa laboribus?
O utinam illic essem,ubi

Imm

Quantas, quàm acerbas comparasti mihi tua
Curas nece Aiax! Nanq; quò mihi pedes
Conferre, quas gentes petere erit integrum,
Qui non tuis succurrerim laboribus?
An'ne tuus, & pariter meus, Telamon pater
Reducem absq; te demum benigno atq; placido
Excipiet ore? faciet id, quid ni? cui
Vel prosperis in rebus haud unquam fuit
Ridere uolupe, hîc quid silentio premet?
Aut quid mali in me, quid probri non congeret?
Me matre bello spurium capta satum.
Ignauia nimiaq; prodidisse te
Formidine, ô charissime Aiax, aut dolo,
Vt mortuo te tandem opes tuas ego
Domosq; solus obtinerem. Talia
In iurgia animum suscitans, & percitus
Ira graui, senioq; morosus scio
In innocentem effundet, ac è patrijs
Exul focis extrudar: ingenuusq; cùm
Sim, seruus ob atrocia patris conuicia
Habebor: atq; sic quidem mecum domi
Agetur. ast ad Ilium pauci mihi
Superant amici, hosteisq; multi. hæc omnia
Moriente te sum consequutus. hei mihi.
Quid agam igitur? quî te à fera gladij extraham
Crispantis acie? heu miser quàm flebili

Mactat

Mactatus occisore perijsti.Idq; te
Fore haud latuit,ut Hector etiam mortuus
Te conficeret.Animum ad duorum aduortite,
Quæso,uirorum fata per superos Deos.
Hector quidem illo ipso quem ab hoc pro munere
Acceperat lacer ligatus balteo
Raptatus est equis quadrigisq; in citis
Continuò cum exhalaret animam.ita hic quoq;
Dono illius potitus,illo ense cecidit
Sæuo peremptus uulnere.an'ne Erinnyes
Hunc fabrefecere gladium,atq; balteum
Pluto ferus opifex? Ego hæc & omnia
Deos in homines machinari existimo.
Si cui minus probetur ista opinio,
Per me licet sumat aliam:hæc mihi placet.
CHO. *Ne rem diutius protrahas,sed id operam*
Da,ut humi uirum hunc mandes.simulq; cogita
Quid subitò sis dicturus:etenim conspicor
Hostem procul,qui fortè ridet hæc mala:
Taliaq; dicet,quæ loquatur improbus.
TEV. *Quemnam uirum ex castris uenire conspicis?*
CH. *Menelaon ipsum,cuius hîc gratia agimus.*
Vastumq; Pandis secuimus ratibus mare.
TEV. *Video,facile enim cum propè adsit noscitur.*
MENELAVS. *Heus te uoco,te, ne'ue cōponas manu*
Cadauer inhibeo:sed iacere sic sinas.

TEV. *Qua gratia edictum adeo proponis ferum?*
MEN. *Sic est mihi uisum, ac ei quoq; quem penes*
Summum Pelasgi residet imperium agminis.
TEV. *Dicésne quonam iure fieri id imperes?*
MEN. *Quod cum sociũ & amicum Achiuis à domo*
Duxisse nos existimauerimus, eum
Vel Phrygibus hostem atrociorem inuenimus.
Qui toti Achiuorum agmini sæuam necem
Molitus, in nos, ut interimeret, irruit
Noctu: & nisi propitius aliquis hos Deus
Fregisset impetus: eadem, quæ illius
Nunc in caput sors recidit, extincti nece
Turpissima passim iaceremus, sed hic
Luce ætheris frueretur. At uiolentiam
Deus hanc remouit, atq; uertit in greges.
Atq; ideo, quantumuis potenti, nemini
Fas fuerit ut cadauer hoc humo tegat.
Sed in uirentem abiectum arenam littoris,
Illic aueis pascat marinas. Ac ob hæc
Nihil est quod indigneris, aut ferocias:
Si uiuum enim non potuimus compescere,
Omnino mortuo imperabimus, etiam
Nolente te: manuumq; ui prohibebimus
Ne sepeliatur. nam unus hic dum uiueret
Semper meis parere iussis rennuit.
Peruersi hominis est, nolle cùm sit subditus

Parêre

Parêre iußis Principum: nec legibus
Florebit unquam, si metus deest, ciuitas:
Nec bene regetur ullus unquam exercitus,
Nisi sit pudore, ueluti uallis, & metu
Munitus. Atqui cogitare quemlibet
Hoc conuenit, licet antecellat uiribus,
Leui repente cadere posse se malo.
Cuicunque cum pudore simul adest metus,
Huius saluti scito consultum probè.
Iniuriæ ast ubicunque atroceis præualent,
Et cuiq; quod libet, licet: sic iudica
Vrbem breui illam rebus è prosperrimis
Ruituram in imum, ac perditißimum statum.
Metus itaque aliquis sanciatur utilis,
Nec grata postquam quæ fuere egerimus,
Existimemus non uicißim tristia
Nos esse passuros. adeò sunt mutua hæc.
Antè hic fuerat & contumax & feruidus:
At nunc uicißim ego superbè me effero,
Ac tibi ueto ne hunc sepelias. ne dum studes
Alij sepulcrum fodere, foueæ ipse incidas.
CHO. *Menelaë, speciosis caue sententijs*
Sapientibusq;, ne tuas dum res legis,
In mortuos uidearis esse iniurius.
TEV. *Nunquam ô uiri mirabor amplius uirum,*
Ignobilis si stirpe prognatus aliquid

Agat impiè: cùm qui uidentur ſanguine
Claro ſati, ſtultis adeò ſermonibus
Peccant. Age uſque ab initio nunc omnia
Repetamus. An non te hunc ais uti fœdere
Iunctum, atque ſociali huc Achiuis additum
Duxiſſe iure? an non ſuis ipſe dominus
Sigæa petijt littora ratibus? cedò
Dux illius ubi tu fuiſti? unde hanc tibi
Illius hominibus, patrio quos huc ſolo
Duxit poteſtatem imperandi uendicas?
Spartæ dominus, haud noſter ades. ut eum tuis
Frænis domares, non tibi maior fuit
Vnquam poteſtas, quàm te ut ille reprimeret.
Subiectus alijs appuliſti, haud omnium
Sanè Imperator, ſic ut Aiax ſubditus
Potentiæ foret tuæ. aſt in quos habes
Imperium, eis fac imperes: huiuſmodi
Dictis ſeueris increpa illos. at hunc
Seu tu prohibeas, ſiue dux quiſpiam alius
Non os reueritus hoc tuum. recondam humo
Idq; faciam iure. haud enim ille coniugem
Hîc militauit ob tuam, ueluti alius
Labore delaſſatus, aut gregarius
Miles aliquis: ſed iureiurando cùm erat
Obſtrictus, haud uenit tua, hercle, gratia.
Supplex enim nulli fuit. ad hæc plurimos

Secum

Secum ille præcones domo abduxit ſua,
Duceſq; proprios. Sed ob ſtrepitus tuos,
Minaſq; uanas, dexteram non uerterim,
Sis talis etiam qualis eſſe poſtulas.
MEN. *Talem in malis non admodum linguam probo.*
TEV. *Nam dura nimium, quamlibet ea iuſta ſint,*
Mordent tamen, & urunt malè.
MEN. *Haud parum ſibi*
Profectò iaculator uidetur hic ſapere.
TEV. *Non ſordidæ unquam artis ego opificia didici.*
MEN. *Si ſcuta ferres quos proflares ſpiritus!*
TEV. *Veles etiam, ſuffecero armato tibi.*
MEN. *Animum ferocem te alere, lingua tua arguit.*
TEV. *Cùm cauſa iuſta eſt ſic ferocire licitum eſt.*
MEN. *Iuſtum'ne cenſes qui peremit me, bene*
Adhuc cùm eo agier?
TEV. *Qui peremit? hem refers*
Profectò perquàm mira, ſi uiuus etiam
Sis mortuus.
MEN. *Sed me Deus tutatus eſt:*
Quod ad hunc, perieram funditus.
TEV. *Ne igitur Deos,*
Seruatus ope Deûm, probro contamines.
MEN. *Ego'ne Deorum iura ſacrata uiolem?*
TEV. *Si quidem ſepulcro contegi mortuum inhibes.*
MEN. *Hoſtem ſuum uetare, quàm id factum male?*

TEV. *An hostis ullo tempore Aiax tibi fuit?*
MEN. *Osorem is oderat ipse non es nescius.*
TEV. *Cum contra eum tuleris iniquos calculos.*
MEN. *Quid? iudicum, non culpa id est factum mea.*
TEV. *Hoc clàm modo quoque multa furari queas.*
MEN. *Hic posset irritare sermo quemlibet.*
TEV. *Pòst his acerbiora multò à me audies.*
MEN. *Vnum hoc tibi dico, haud uolo hunc sepelirier.*
TEV. *Id rursus audi: sepeliam, & quidem cito.*
MEN. *Vidi uirum lingua feroci præditum,*
Qui nauitas, ut imminente turbine
Carbasa furentibus notis expanderent,
Cogebat. at celeri deprensus turbine
Maloq; pressus, ne quidem mutire erat
Ausus: sed obuolutus illic stragulis
Latitabat, atque à nauitarum quolibet
Se conteri pedibus sinebat. Sic quoque
Te pariter ac effrænis oris hanc tui
Petulantiam strepitusq; inaneis mox leui
Ex nube turbo concitus represserit.
TEV. *At ego hominem dementia plenum mala*
Vidi, graui qui calamitate sodalibus
Petulanter insultabat obrutis. dein
Quidam mei haud dissimilis, ac ira pari
Intuitus illum increpuit istis uocibus:
O, inquit, homo, ne quæso contumelijs

Manes

Manes laceſſas inferos, ſi feceris
Id ne putes impune tibi fore. Sic uirum
Stolidum monebat ille qui præſens erat.
Ac nunc quidem oculis intueor illum, & (niſi
Opinione fallar) haud quiſpiam alius
Te præter eſt. recte'ne diuinaui ego?
MEN. *Diſcedo: nanque, ſi audiatur, turpe ſit*
Punire uerbis, quem queas ui reprimere.
TEV. *Abi itaq;, nanq; audire mihi turpiſsimum eſt*
Futilem hominem adeò effutientem inania.

CHORVS.

Anapæſtici.

AD magna uidetur certamen
Erupturum iurgia. uerùm
Quantum poteris propera Teucer
Concauam alicubi circunſpicias
Foſſam, ubi clarum ac perpetuum habeat
Martius Aiax iam monumentum.
TEV. *Atqui peropportunè adeſt cum coniuge*
Huiuſce filius uiri, exequias uti
Miſero parent cadaueri. ô puer huc ades,
Et propius aſsiſte, inq; ſupplicis modum
Corpus parentis quo ſatus es attingito.
Flexiſq; procumbe genibus manu tenens
Comas meas, huiuſq;, & unà etiam tuas.
Theſaurus hic eſt ſupplicantium. At aliquis

Si te

Si te ex Pelaſgo exercitu mortalium
Auulſerit uiolenter hoc à funere,
Malus malè inſepultus diſpereat, humo
Eiectus, atque cum genere radicitus
Toto ſuo extirpetur, hoc quo nunc modo
Hunc præſeco cirrum. Tene, ſerua, ô puer.
Nec te aliquis hinc amoueat: apprendito manu
Genu aduolutus. Sed mulieres ne adeò uos
Accedite propè: ſinite conſiſtant uiri
Loco priore. uos iuuate dum paro
Huic ſepulcrum, etſi facere nemo id ſinat.

CHORVS.

Anapæſt. Troch.

QVæ mihi tempora tantarum adſerent
Optatum ærumnarum finem?
Semper immenſos labores
Militiæ horridæ
Atque miſerias cumularunt atroces
Squallidos per Elij campos,
Doriciſq; copijs probroſos.
O utinam prius ætheris ardui
Euanidus ille abijſſet in auras,
Merſus'ue in atri flumina Ditis,
Quiſquis Danais triſtium
Communem armorum monſtrauit
Vſum. hei alios alij

Progenuere labores.
Exitialis mortalibus ille fuit,
Ille uirentibus humida
Cingere uetuit tempora sertis,
Intercepit calicum dulcem
Efferus usum,
Concentumq; suauem tibiæ,
Nocturnæq; quietis
Delicias & amores.
Hei mihi amores prorsus ademit.
Neminem pia nostri
Cura sollicitat.
Desolatus iaceo
Humenteis crebro madefactus
Rore capillos
Hæc sunt Dardaniæ monimenta
Tristia Troiæ.
Ac antè mihi fuerat
Nocturnos contra metus
Tortasq; sagittas munimen
Martius Aiax.
Ille nunc tristi peremptus
Nece iacet.quidnam mihi,quid
Poterit oblectare pectora
Aßiduis defessa laboribus?
O utinam illic essem,ubi

Imm

Imminet ſyluoſa pelago rupes,
Quam marinæ uerberant undæ
Summi ſub montis æquore,
Vbi ſacris ſalutem Athenis
Dicere liceat.

TEV. *Properè citum moui gradum,ut uidi ducem*
Agamemnonem huc greſſus ferentem,neq; mihi
Dubium eſt,maledica proferet conuicia.

AGA. *Iam nunciatũ eſt mihi te atrocia admodum*
Impunè contra nos protuliſſe,heus,tibi
Qui genitus ex ſerua es:tibi,inquam,ego loquor.
Quòd ſi parente natus eſſes libera
Quas ederes uoces?ut arrogantia
Sufflatus in ſummis graderetis unguibus?
Quando nihili homo cùm ſis,pro eo iam dimices
Qui eſt prorſus in nihilum redactus.nec duces
Claßis,nec etiam exercitus ueniſſe nos
Summos Achiuûm,nec tuos iuraueris.
Sed,ut ais,Aiax ipſe dux ſuus appulit.
Hæccine hominem ſeruum neſandum eſt eloqui?
De quo uiro tandem ita ſuperbis intonas
Clamoribus?quò abijt?ubinam conſtitit,
Vbi non etiam ego?an præter hunc nullos habet
Danaus uiros exercitus?certamina
Armis de Achillæis tibi niſi ſumus
Acerbiora inter Pelaſgos Principes

Fortè

Fortè statuisse. An ubiq; Teucro cœtui
Existimabimur improbi? quando semel
Victis lubebit cedere, & tot Iudicum
Sententiæ acquiescere? an conuicijs
Nos semper impetetis, aut latentibus
Pungetis insidijs doloq;? His moribus
Leges profectò non queant statui bonæ.
Si iure quicunque superior euaserit
Extruserimus, atque superatum habuerimus
Potiore dignitatis ordine. at unicè
Id est cauendum. Non enim his, qui corporis
Sunt mole uasta atque spaciosis præditi
Humeris, oportet maximè niti uiris:
Verùm magis prudentia qui præualent,
Vbiq; dominantur. ita uasto corpore
Bos semitam in rectam leui compellitur
Flagello. at id etiam tibi esse remedium
Censeo adhibendum mox, nisi modestius
Composueris animum ferocem, qui uiro
Non amplius uiuente & umbra euanida
Fretus, procaci uerba nimis atrocia
Profundis ore. an non modestius agere
Aliquando disces? quoq; sis genere satus
Intelliges? alium mihi adduc liberum
Hominẽ, tuã hic pro te qui agat causam. haud enim
Capio satis quidnam loquaris, rusticos

Nec barbaræ linguæ sonos intelligo.
CHO. *Vtriq; ueſtrûm utinam foret mens ſanior:*
Nihil hoc queam uobis precari ſalubrius.
TEV. *Heu quàm celeriter mortui alicuius perit*
Ac effluit beneficium, quando hic tui
Paruam adeò tenet Aiax memoriam. hei hei mihi
Cuius ſalutem ſæpe quò defenderes
Propriæ fuiſti prodigus Mauortijs
Vitæ in periculis. Sed omnia irrita hæc
Euanuere. ô quàm ſtolida nunc, multaq́;
Verba es loquutus! Ecquid Agamemnon memor
Es temporis adhuc illius, quo aliquando uos
Hîc ſepta ualli intra coactos undiq;
Ac iam fugatos prælioq́; perditos
Ille eripuerit ſolus ex periculis?
Quid? quando populabatur iniectus rateis
Ignis, foroſq; ſerperet per nauticos
Flamma rutilans, Hectorq́; ſuperatis ferox
Foueis cauatas inſiliſſet in rateis:
Quis iſta propulſauit? Aiax an ſua id
Non præſtitit manu? Quid igitur nunc aïs
Cum nemine auſum conſerere?is hæc facinora
Tam clara deſignauit. atque cum Hectore
Rurſum ille ſolo ſortibus iactis ſua
Sponte eſt ad arma ſolus auſus congredi,
Non uſus aliqua in ſortiendo aſtutia,

Nec

Nec humido in medium ex luto ille calculum
Coniecit:ast eum foras qui casside
Cristis decora primus exulturus erat.
Hæc ille fecit.ac ego pars quoque fui
Non parua,seruus matre natus barbara.
Quid animi erat tibi hæc miser cùm diceres?
Non cogitabas quis patris fuerit tui
Progenitor:antiquus Pelops & Barbarus
Phryx? Atreum autem,quo genitus es,omnium
Hominum fuisse flagitiosum maximè?
Qui proprios dedit epulandos impia
Dape liberos fratri.Ipse uerò Gnosia
Genitrice es editus.hanc simul cum adultero
Tuus deprendisset parens,mox piscibus
Obiecit illam pabulum.talis satus,
Adhuc mihi audes exprobrare meum genus?
Qui sum quidem parente Telamone genitus,
Cui propter altum fortitudinis decus
Hic præter alios est habitus honor,meam
Vt coniugem acciperet matrem,quæ regia
Prognata stirpe Laomedontis filia
Fuit,Herculesq; munus eximium dedit.
Cùm uir igitur præstans utroque parente sim
Progenitus optimo:graui mihi sanguine
Iunctos nota contaminarem,quos iubes
Tristi depressos calamitate iam abijci

Sic insepultos:nec pudet te hæc dicere.
Verùm id tibi dictum esto,si quò abieceris
Istud cadauer,eò quoque simul conijce
Nos treis.honestius id enim ac præclarius
Puto fore,si prò fratre dimicans cadam,
Quàm pro tua,tuiue fratris coniuge.
Proinde non minus quod ad me pertinet
Expende tecum quàm quod ad te cogites.
Nam si quid in me machinaberis mali,
Faxo equidem ut huius te ferociæ malè
Pœniteat:ac te timidiorem post modo
Frustra uoles fuisse potius quàm ferum,
CHO. *O rex Vlysse in tempore ipso huc aduenis,*
Si quidem potius ad iurgia dirimenda ades,
Quàm ad excitandum latius id incendium.
VLY. *Quid id est uiri?clamorē enim audiui eminus*
Geminorum Atridûm ad strennui istius uiri
Cadauer.
AGA. *Indignis sumus conuicijs*
Ab hoc lacessiti homine nunc Vlysse rex.
VLY. *Quibus?ueniā enim illi do,cùm audierit prior,*
Si in te uicissim dicta regerat maledica.
TEV. *Mala audijt,sed ille fecit talia.*
VLY. *Quid fecit igitur pœnam ut hanc cōmeruerit?*
AGA. *Hunc insepultum se relicturum negat.*
Quin me quoque inuito sepulturum se ait.

VLY.

VLY. *Fas'ne erit amico uera dicere,& nihil*
Minus tuam retinere amicitiam mihi?
AGA. *Age fare:nec enim mente ſana eſſem,niſi*
Te inter Pelaſgos ſummum amicum ducerem.
VLY. *Audi ergo. Ne hunc uirũ inſepultũ,te precor,*
Funebribus nec abſque iuſtis abijce.
Ac per Deos te quæſo,nec uiolentia,
Animiq; ſæuus impetus te ita ſuperet,
Vt huius odio concitus crudeliter
Diuûm proculces iura.Quin mihi quoque,
Ex quo ſum Achillæis potitus præmijs,
Inſenſus ut qui maximè fuit:atque me
Exercitu in toto oderat quàm peßimè:
Ac talis erga me licet tum ille fuerit:
Tantum tamen abeſt,ut probro afficere uelim,
Vt dempto Achille iudicem etiam illum omnium,
Quicunque Dardanias petiuimus domos,
Fortißimum.Si hac itaque contumelia eum
Affeceris,ages impiè:nec adeò eum,
Sed ſacra uiolabis decreta numinum.
Neque iuſtum id eſt,cùm functus eſt uita,probum
Lædere hominem,etiamſi oderis eum peßimè.
AGA. *Pro illo'ne contra nos Vlyſſe dimicas?*
VLY. *Quid ni? oderam illum odioſe quando fas erat.*
AGA. *Nunquid etiam inſultare par te eſt mortuo?*
VLY. *Ne gaudeas Agamemnon impio lucro.*

AGA. *Non semper est facile pia facere regibus.*
VLY. *At bene monenti amico honorem tribuere.*
AGA. *Parêre principi uirum decet probum.*
VLY. *Quiesce, uinces uictus ab amicis tuis.*
AGA. *Expende, quali beneficia confers uiro.*
VLY. *Etsi fuerit hostis, fuit præstans tamen.*
AGA. *Quid agis? honorem impertis hosti mortuo?*
VLY. *Virtus apud me pluris est, quàm hostilitas.*
AGA. *Genus hominum id mortalium leuissimũ est.*
VLY. *Multi profectò sunt amici, & postea*
Gerunt simultates.
AGA. *Amicos tu tibi*
Taleis uelis habere?
VLY. *Præfractum ego animum*
Durumq; non amo.
AGA. *Timidi te autore nos*
Hodie uidebimur.
VLY. *Omnibus iustissimi.*
AGA. *Quid? ut cadauer humo tegi sinam iubes?*
VLY. *Iubeo, atq; eò quidem ipse conferam gradum.*
AGA. *Vt quisq; semper ea suis quæ congruunt*
Studijs facit!
VLY. *Cui magis quàm me mihi*
Consulere conuenit?
AGA. *Tuum hoc uocabitur*
Opus, haud meum.

VLY.

VLY. *Si feceris habebere bonus.*
AGA. *Age, id scias, me rebus in maioribus*
Gratum tibi facturum. at iste siue sit
Hîc, siue sit alibi, mihi inimicissimus
Erit. tibi tu quæ placent, fac: liberum est.
CHO. *Quicunq; sapientem te Vlysse non putat,*
Hunc ego profectò mente captum iudico.
VLY. *At uerò nunc Teucro ista abeo uti nunciem:*
Meq; antè si inimicus fuerim, amicum iam ei
Esse, & simul uelle sepelire mortuum.
Vnà laborabo: nec ullum deniq;
Quod debet impendi uiris fortissimis
Hoc tempore officij genus neglexero.
TEV. *Vlysse præstantissime, omnibus modis*
Tuam probo sententiam, multumq; spe
Iam sum mea frustratus. etenim cùm tibi
Ille fuerit toto Pelasgorum agmine
Maximè inimicus, solus ex omnibus ei
Opem tulisti, nec lacessere mortuum
Iniurijs uoluisti atrocibus impiè.
Vt ille furijs percitus Dux, cum fratre
Hunc contumelia probrisq; turpibus
Contaminatum ac insepultum statuerant
Abijcere! Quare utinam qui Olympi lucidas
Gubernat astra Iuppiter, & Erinnyes
Memores, & ultrix supplicia quæ atrocia

Vindicta deportat, malos perdant malè.
Vt hunc uirum uoluere laceratum probris
Abijcere. At ô proles senis Laërtis haud
Equidem audeo permittere, ut funus tuis
Hoc manibus attrectes, acerbum ne quid huic
Quod mortuo sit, fecero. At alia, si qua sunt,
In his tuam operam naua, & aliquem si uoles
De exercitu alium id facere, non ingratum erit.
Reliqua ego perficiam omnia. Atqui tu quidem
In nos boni es perfunctus officio uiri.
VLY. *Volui equidem. at si facere nos non sit tibi*
Gratum, abeo, & approbo tuam sententiam.

Anapæstici.

TEV. *Satis est, multum iam est elapsum*
Temporis: hîc uestrum alij foueam concauam
Festinate effodere: ast alij tripodem
In flammis sublimem sacris
Aptumq; lauacris sistite, & unà
Ex castris citò turma uirorum
Ornamenta armorum
Fulgida portet.
At chare puer tu quod uireis ferent,
Genitorem apprendito amantissimè,
Mecumq; una latera hæc alleua.
Atrum adhuc feruidæ in altum
Venæ eructant sanguinem.

Sed

Sed age hîc quiſquis amicus huic adeſt,
Adiuuet, operam det uiro
Præſtanti Aiaci, mortalium
Quo non alius, tunc quidem
Cùm frueretur, dico,
Lumine uitæ, fuerat melior.
CHO. *Quàm multa homines edocet uſus!*
Nec quiſquam eſt uates tam præſcius
Qui rerum poſſet, niſi uiderit,
Fatidico euentum edere pectore.

FINIS AIACIS.

f 5

ARGVMENTVM ANTIGONES EX GRAECO.

MORTVVM Polynicem in ſingulari, quo cũ fratre depugnauerat, certamine, Creon inſepultum abiicit, publicoq; edicto cauet, ne quis ſepeliat, mortem uiolatę legis pœnam ſtatuens. Hunc ſoror eius Antigone ſepelire conata clam cuſtodibus terra obruit: quibus mortem minatur Creon, niſi autorem facinoris producant. Abſterſo itaq; puluere, ut antè, excubias agunt. Reuerſa autem Antigone cum retectum cadauer uideret eiulatu ipſa ſe prodit: ac mox à cuſtodibus tradita ſentẽtiaq; Creontis condemnata uiua in ſpeluncam concluditur. Hæc cum perquàm dolẽti ferret animo Aemon, cui ea deſponſata erat, ſibi ipſe iuxta uirginem laqueo ſtrangulatã manus adfert. Omnia hæc antè cùm Teireſias uaticinatus eſſet. Vxor uerò Creontis Eurydice tam triſti caſu commota ſe interimit. Ad extremum luget Creon & filii ſui & uxoris necem.

ALIVD ARG. ARISTOPHANIS GRAMMATICI.

ANTIGONE præter edictum regium ſepelire fratrem deprehenſa, in ſubterraneum ſpecum concluſa à Creonte necatur. qua de re Aemon dolorę & uehemẽti quem erga uirginem gerebat amore concitatus, enſe ſe transfigit. cuius item morte mater perculſa ſe ipſam occidit. Fabula ab Euripide eadẽ tractata eſt in Antigone. Sed ibi cum Aemone deprehenſa illi in matrimonium datur, & Mennonem parit.

Fabulæ actio Thebis Boeotiæ cõſtituitur. Chorus ex indigenis ſenibus conſtat. Præfatur Antigone. Finguntur autem geri hæc regnante Creonte. Præcipua ſunt ſepultura Polynicis, Antigones ſupplicium, & mors Eurydices matris Aemonis. Aiunt Sophoclem magno ſibi parato ex editione Antigones nomine præfecturam Sami obtinuiſſe. Acta fabula eſt bis & tricies.

PER

PERSONÆ FABVLÆ.

ANTIGONE.

ISMENE.

CHORVS *Thebanorum senum.*

CREON.

NVNTIVS.

CVSTOS NVNTIVS.

AEMON.

TEIRESIAS.

ALIVS NVNTIVS.

EVRYDICE.

SERVVS.

SOPHOCLIS ANTIGONE.

GEORGIO ROTALLERO INTERPRETE.

ANTIGONE.

O CHARA *præter cæteras mihi*
ſoror
Ecquid malorũ quo Oedipi agi-
tatur domus
Nunc reſtat amplius, quod in
noſtrum caput
Dum uiximus, Iouis ira non effuderit?
Etenim nihil tam triſte, nec durum, nihil
Tam turpe, nec probris refertum, quod tuis
Et in meis non conſpicata ſim malis.
At nunc quid eſt quod publico præconio
Creonta toti urbi imperaſſe prædicant?
Nihil'ne inaudiſti? tenes'ne? an te latent
Nunc hoſtium graſſantia ad amicos mala?
ISMENE. *Nec lætus ad me ſermo, nec perlatus eſt*
Acerbus, ex quo fratribus noſtris ſumus
Orbæ duobus, qui die uno mutua

Iacent perempti cæde, & Argiua agmina
Hac esse nocte cæsa: nil scio amplius,
In prosperóne res statu sint, án secus.
ANT. *Id ego sciebam, teq; ea huc nunc gratia*
Accersij extra regiam, ut sola audias.
ISM. *Quid id est? uideris enim mihi turbatior,*
Et nescio quid animo reuoluere anxio.
ANT. *Quid? non sepulcri nunc Creon fratrũ alteri*
Tribuit honorem, at contumelia alterum
Affecit? Etheoclem quidem degentibus
Apud inferos honore cultum mortuis
Et iuri & æquis obsequutus legibus
Recondidit, ut aiunt, humo. At Polynicis heu
Miserum cadauer uoce publica uetat
Ne quis sepulcro mandet, aut etiam fleat.
Sed insepultum, non rigatum lacrymis
Auibus suaueis dent dapes, uti lanient.
Atq; hæc bonum ferunt Creonta tibi & mihi
Quin mihi quoq; edixisse dico, & nescijs
Venisse ut ista uoce clara nuntiet:
Non res agi leueis, sed esse publicam
In urbe mortem destinatam singulis
Qui tale quid patrauerint. sic se hæc habent.
At degener num nata sis ex optimis
An uerò clara & nobilis, mox uidero.
ISM. *Ah quid ego misera, si se habent sic res, queam*

Effic

Efficere, si nunc legibus non obsequar,
Fratrisq; corpus si sepulcro contegam?
ANT. *Num me uelis iuuare tecum cogita.*
ISM. *Heu quale facinus. sanáne satis es soror?*
ANT. *Isthac necatum subleuare dextera.*
ISM. *Ausuráne sepelire cùm sit inhibitum?*
ANT. *Fratrem meum, etsi non uelis, etiam tuum.*
Nec enim ullo id ego uelim negare tempore.
ISM. *Quid misera, cum Creon id inhibuit, paras?*
ANT. *At non potest uetare, quin faciam id meis.*
ISM. *Eheu*
Quanto pater flagrarit odio cogita
Mea soror, & ut inglorius sit mortuus.
Peccata postquam rescijt sua proprijs
Effodit oculos unguibus. deinde genitrix
Et pariter eadem uxor, duplex illud malum,
Collum implicata fune, uitam finijt,
His adde tertium necem miserrimam
Fratrum duorum, quos die uno mutuis
Scis concidisse cædibus. Solæ sumus
Superstites, considera quanto soror
Peribimus crudelius, tyrannica
Si edicta uel potentiam aspernabimur.
Quin hoc decet nunc cogitare, fœminas
Nos esse natas, nec uiris resistere
Pugnando posse: deinde legibus

Sumus potentiorum subditæ. Quare hæc, & his
Audire tristiora cogemur utiq;
Id cogita. Veniam igitur nunc poscere
Ab inferis certum est, quia huc uiolentia
Compellor, & summis parebo regibus.
Tentare uana insignis est amentiæ.
ANT. *Nec ego iubebo, nec feram, etiam si uoles*
Operam mihi nauare: quin sequere tuam
Sententiam. illum ego sepeliam. ac emori,
Si fecero, pulchrum uidebitur: lubens
Iacebo cum fratre omnium charißimo.
Factura sum piè omnia. Etenim longius
Est multò tempus quo placere manibus
Debebo, quàm supero fruentibus æthere.
Illic enim semper iacebo. Si uoles
Tu sacra Deorum pollue immortalium.
ISM. *Haud impiè faciam, sed imbecillior*
Sum nata, quàm ut quid tale ui facere queam.
ANT. *Prætexe talia si lubet. ego nunc eo*
Fratrem sepultura mihi dilectißimum.
ISM. *Væh mihi miseræ, ut ego tibi metuo malè.*
ANT. *Otiosa sis de me, tuas tu res age.*
ISM. *Verùm caue facinus indices cuiquam: occule,*
Atq; operam ego tecum dabo, ne quis sciat
ANT. *Apage, indica: multò futura odiosior*
Si rem premas, nec omnibus denunties.

ISM. *Ah in periculis nimis ferues soror.*
ANT. *At uolo placere quibus decet me maximè,*
ISM. *Si quidem potes: moliris ardua nimium.*
ANT. *Cessabo, cùm nihil efficere potero amplius.*
ISM. *Captare nimium grandia haud quaquã decet.*
ANT. *Si hæc dixeris propter me odio eris omnibus*
Inuisa mortuo iacebisq; marito.
Sed sine mea me temeritate tristia
Hæc sustinere. nihil graue adeo perferam
Vt non honestè gloriosèq; moriar.
ISM. *Si sic tibi uisum est, abi. scito hoc tamen*
Stulta aggrederis: at rectè amicis consulis.

CHORVS.

Hendecasyll. Sapphi. intermixtis Adoniis.

Solis ô pulchrè radij micanteis,
Luxq; Cadmæis celebranda Thebis,
Nulla conuexo magis auspicata
Fulsit ab axe.
Aureæ tandem hic oculus diei
Prodijt curru radiante uectus,
Et super Dirces spatiatur altè
Fulgidus undas.
Militem claris uenientem ab Argis
Mox fugæ turpi dare terga fecit,
Martio quamuis foret apparatu

Diues

Diues ab omni.
Qui duce in nostram Polynice terram
Venerat sæua stimulatus ira,
Iurgijs motus dubijsq; rixis
Dira fremebat.
Vt Iouis summo ueniens Olympo
Armiger plumis coopertus albis,
Deuolat, latè strepituq; acuto
Aethera complet.
Constitit celsæ super arcis ædeis
Ense munitus galeaq; & armis,
Vndequaq; hastis inhiabat urbi
Sanguine tinctis.
Victus at fugit trepide prius quàm
Posset insanas sociare fauceis,
Et nimis nostro cupidum cruore
Tingere guttur.
Antè quàm posset piceus flagranteis
Igne Vulcanus populare turreis,
Flammaq; incensi superaret ardens
Culmina tecti.
Terga mox hosti per iniqua serpsit,
Tantus incussus timor est repente,
Aggerem circum dedit hunc Draconi
Dextera Martis.
Iuppiter linguæ petulantis odit

Glorias, & conspiciens uenire
Impetu magno & crepitu superbos
Diuitis auri.
Dispulit fastum nimis insolentem.
Moenia & cum iam ruerent ad urbis
Ac forum læti canerent triumphum
Fulmine strauit.
Flammiger sæuis metuendus iris
Mænadum diro furiosus oestro
Turbine infesto uiolenter urbis
Moenia perflat.
Sed miser pœnas dedit hîc atroces,
Saucius tristi cecidit ruina,
Occîdit cœco temeratus atri
Fulminis ictu.
Dexterum Mauors moderatus agmen
Nunc in hac felix agitabat ora,
Nunc in aduersos ueniebat hosteis
Omnia turbans.
Vrbis ad septem totidem ordinati
Sunt Duces portas paribus locatis
In pares, summoq; Ioui dederunt
Aenea dona.
At fratres uno genitore nati
Matreq;, infestis iaculis furenteis
Mutuam in mortem miseri ruerunt,

Flebile

Flebile fatum.
Fauit at Thebis Dea bellicosis,
Atq; præclarum peperit triumphum.
Nunc Duces uestrum est rigidum quietos
Ponere ferrum.
Nocte Diuorum socijs choreis
Templa ueloci pede nunc petamus,
Sed satus Thebis Eleleus choreas
Ducat anhelas.

Phaleucium Hendec.

At rex auspicijs nouis Deorum
Et nunc imperio recens potitus
Proles clara Menætij Creon, en
Prodit nescio mente quid reuoluens,
Indixitq; senum celebriorum
Conuentum, omnibus huc palàm citatis.
CREON. *Res publica, ô uiri, Dijs uolentibus*
Diu procellis concitata turbidis
In pristinum redijt decus. Quocirca ego
Missis seorsim nuntijs accersier
Vos imperaui: quòd sciam uos sedulo
Coluisse semper Laij potentiam:
Et idem tenente regni habenas Oedipo
Fecistis: ac postquam ille ita perijt, fidem
Seruastis eius liberis hanc integram.
Dein ut quoq; illos unica rapuit dies,

Gemino ſimul fato, impieq; mutua
Iacent manu perempti: ego nunc proximo
Cognationis iure ſceptra retineo.
At difficile cuiuslibet hominis animum,
Sententiam, aut prudentiam, eſt pernoſcere,
Ni publico ſit functus ille munere,
Vrbisq; rectè exercitatus legibus.
Quiſquis regendæ præfuerit urbi, optima
Si non capeſſat conſilia, ſed præ metu
Conſtricta linguæ uincla liberæ gerat:
Meritò is mihi uidetur eſſe peßimus
Nunc, & fuiſſe ſemper. ac ſi quis putet
Quenquam ſibi potiorem amicum patria,
Hunc neutiquam eſſe amicum habendum cenſeo.
Etenim ego, teſtis ſit mihi qui conſpicit
Et nouit omnia Iuppiter, ſilentio
Nec tegere quicquam quod nocere ciuibus
Poſſet, uelim: nec hunc amicum exiſtimo
In patriam quiſquis animum hoſtilem gerit.
Siquidem ſcio hanc ſeruare nos: quæ dum uiget
Incolumis, haud dubium eſt, amici ſuppetent.
Eiuſmodi urbem præmonebo legibus,
Atq; his ſimilia ciuibus præconio
Laturus adueni Oedipi de prolibus.
Ac de Etheocle quidem ſtatuo, cùm fortißimè
Pro patria pugnans cecidit, ac ſtrennuè

Vbiq;

Vbiq; se geßit, sepeliatur: simul
Alia obruantur, quæ solent clarißimis
Adferre manibus decus. Sed alteri,
Puto Polynicem qui uolebat patrios
Exul focos, Deos penateis, funditus
Vastare flammis: qui uolebat sanguine
Satiare se fratris, atq; ciueis liberos
Pressos iniqua seruitute abducere:
Huic itaq;, publicè uniuersæ urbi ueto,
Ne quis parentet, lugeat'ue funera:
Sed insepultum auibus, dapes gratas, sinant
Atq; canibus laniari, & affici à feris
Hac contumelia. Hæc mea est sententia.
Neq; uerò apud me unquam scelesti præmia,
Bonis'ue honorem consequentur debitum.
Sed amicus huic qui ciuitati uixerit
Siue moritur, digna feret ille præmia.
CHO. *Sic tibi Creon uisum est, uterq; uti suis*
Promerita factis consequatur præmia.
Leges tibi, de mortuis, & pariter his
Qui uiuimus, rogare, quas libet, licet.
CRE. *Seruate igitur hæc quæ imperaui sedulo.*
CH. *Id oneris impone potius iunioribus.*
GR. *Sunt additi hi custodiæ cadaueris.*
CHO. *Quid igitur aliud præter hæc nunc imperas?*
CR. *Ne assentiatis qui minus parent mihi.*

CH. *Tam ſtultus eſt nemo mori qui ſic uelit.*
CR. *Hæc propoſita merces. Sed improba ſpes lucri*
Sæpe miſerandum fert hominibus exitum.
NVN. *Quàm nunc anhelus huc Creon cucurrerim*
Velociter ualde leuem tollens pedem,
Referre nolo. Nam inciderunt per uias
Sæpe mihi cogitationes plurimæ,
Sæpe retuli uagum reuerſurus gradum.
Mens multa ſic tacitè mea monuit, miſer
Quò tendis? an pœnas dare cupis, quò eò eas?
Si manſeris reſciſcet id tamen Creon
Tandem ab alio: quas non pœnas miſer lues?
Talia reuoluens, tardius, properans licet,
Confeci iter. Sic fit uia breuis longior.
Demum enim animus peruicit huc ut currerem.
Etſi uolupe nihil adferam, dicam tamen.
Firmatus hac ſpe aduenio, paſſurum nihil
Me noxij, id fatale niſi mihi fuerit.
CRE. *Quid eſt quod anxiè adeo te ſollicitū habet?*
NVN. *Primum tibi id de me aſſero, nec hoc ſcelus*
Patraſſe me, nec ſcire quis patrauerit.
Neq; iure malè mulctarer hîc aut plecterer.
CR. *Bene prouides, cauſamq; præmunis tuam*
Vndiq;: ſed aliquid dicere uideris noui.
NVN. *Periculoſa non carent magno metu.*
CR. *Dic igitur ut ſolutus omni abeas metu.*

NVN.

NVN. *Id nuntio, aliquem iam ſepulcro mortuum*
Mandaſſe furtim, abijſſe uerò puluere
Cadauer ut texiſſet arido, ac ſimul
Soluiſſet imis quæ ſacrantur manibus.
CR. *Quid ais? quis eſt auſus hominum tantum ſcelus?*
NVN. *Ignoro, nec enim ferri ibi ueſtigium,*
Nec ſaucia bipenne uſpiam, ligone nec
Effoſſa humus arida & æqua, nec fracta, aut rotis
Proſciſſa fuerat: conijci autor non poteſt.
Atqui diei illius, ut monſtrauerat
Cuſtos, ſtupenda eſt omnibus ea uiſa res.
Nil conſpici potuit, neq; tumulus ullus erat.
Incertus exiguus fuit puluis, ſcelus
Vt qui fugeret. ad hæc neq; feræ, nec canum
Venientium aut laniantium ueſtigium.
Ac dimicatum eſt acriter uerbis quidem
Cuſtosq; cuſtodem arguebat criminis.
Incruduiſſent penè rixæ ad uerbera.
Neq; enim aderat tum quiſpiam qui dirimeret.
Suſpectus alter ſemper alteri fuit,
Nec certum erat quicquam. negabant ſcire ſe.
Candens parati ferrum eramus tollere
Nuda manu, aut tranſire flammas, & Deos
Iurare, nos nec eſſe peccati reos,
Nec conſcios iuuiſſe uerbis uel opera.
At cùm relictus nullus eſſet amplius

Indagini locus,en metu quidam caput
Omneis humi demittere coëgit.nihil
Siquidem satis quod diceremus,aut bene
Faceremus in promptu erat:at hæc fuit illius
Sententia,Omne nunc tibi negotium
Patefaciendum,nec tegendum esse amplius.
Et uisa potior sors.at ò miserrimum
Me elegit,ut mihi lucrifacerem id commodi.
Adsum igitur inuitus apud inuitos,scio:
" *Nam nemo nuntia adferentem amat mala.*
At hoc,Creon,diuinitus'ne euenerit
Negotium animus disputat meus diu.
CR. *Desine priusquàm penitus ira me occupet.*
Neu stultus inueniare pariter & senex.
Nam non ferenda dicis,huius mortui
Curam gerere Deos?quid?an'ne honoribus
Dignentur illum afficere,& ut bene meritum
Mandare humi,qui uenit ut templa undiq;
Celsis columnis fulta cum donarijs
Vastaret igne funditus?Et eorum humum
Legesq; dispergeret?an unquam apud Deos
Malis honorem habitum fuisse existimas?
Erras.Sed hæc ægrè ferebant plurimi,
In me fremebant clanculum cieis,caput
Tacitè uibranteis,& iugum impatientius
Ceruice sustinuere,ut ea quæ iusseram

Facer

Facerent. Et ex his colligere satis queo
Mercede conductos patrasse illud scelus.
Etenim nihil hominibus perinde noxium
Natura, ut argentum, aut malum maius tulit.
Euertit urbeis, proprijs è sedibus
Domoq; ciueis excutit, docet, animos
Mutat bonos, ut se ad malas res applicent:
Fallacias quasuis struere quibuslibet,
In rebus omnibus impiè agere. At qui scelus
Conductus istud præmijs patrauerit,
Tandem mihi grauissimas pœnas dabit.
Ac si Iouem summum colo, certò tibi
Persuadeas, id iureiurando assero.
Facinoris autorem nisi indicarîtis
Coramq; me huc deduxerîtis, una mors
Non satis erit, sed pensiles uiuosq; uos
Supplicia cogent hanc fateri iniuriam:
Vt tum sciatis unde lucrum postea
Vobis petendum. atq; simul id uestro malo
Discatis, haud ex qualibet re commoda
Captanda'ue esse lucra. nam turpeis ferè
Quæstus magis sunt noxij, damniq; plus
Secum trahunt, quàm ferre possunt commodi.
NVN. *Nihil'ne mandas amplius me dicere?*
An ad meos referre gressus imperas?
CR. *Quin, i, molestus sermo iamdudum est tuus.*

NVN. *Aureis'ne stimulat, an potius animum tuum?*
CR. *Quorsum id requiris ubi dolor me commouet?*
NVN. *Discruciat autor sceleris animum, aureis ego.*
CR. *Heu quàm mihi plus quàm par est, es garrulus.*
NVN. *Huius'ne criminis reum me esse autumas?*
CR. *Et prodigus uitæ ob pecuniam es tuæ.*
NVN. *Heu quàm graue est sic suspicarier malè.*
CR. *Famam loquacitate satis ornas tuam.*
At ni mihi autorem breui indicabitis,
Quanta, mala lucra, damna pariant uidebitis.
NVN. *Vtinam inueniri possit: at siue fuerit*
Seu non deprensus fuerit, id situm in manu est
Fortunæ: ego huc nunquam reuertar amplius,
Nunc præter omnium opinionem ac spem meam
Seruatus: est quod gratias Dijs agam.

CHORVS.

Anapæstici mixtis Iamb. Dimet. Acephalis & Acatalect.

Plurima ubiq; stupenda uidemus:
Sed nihil usquam natura homine
Aequè stupendum protulit.
Ille canas æquoris
Obruentibus ratem
Fluctibus transire aquas
Non horret: ac Deorum
Summam, Tellurem celeberrimam,

Inc

Incorruptam, ac indefessam,
Obliquis proscindit aratris,
Annosq; exercet per singulos,
Equisq; ualidis uersat.
Volucrum pennigerum genus,
Ac belluarum genteis
Agrestium, rapidoq;
Editos pisceis mari
Fune nexis retibus
Capit, atque undiq; circumplectitur
Industrius, & homo uafer.
At montiuagas uarijs machinis
Vincit feras: hirsutum
Pendente per colla iuba
Subiugat equum: ferocem
Monteisq; domat habitantem
Taurum: & eloquentiam
Consiliaq; uentosa edidicit,
Rigidiq; iurgia fori.
Sub Ioue gelido nimium duras
Vitare didicit sedeis
Asperaq; iacula imbrium.
Rerum omnium peritus,
Instructus, nihil est imperuium.
Solius Orci effugium
Non inuenit: sed morborum

Excogitauit grauium
Medicinam:artibus,& sapientia
Quàm credi posset maiore
Est præditus. Aliquando
Ad uirtutis studium fertur,
Aliquando ad uitium. Cùm patrias
Seruat leges & iustitiam,
Tota colitur in urbe.
At quando nullo temerarius
Studio mouetur honesti
Vilior est quàm ut civeis inter
Numeretur,aut locum habeat.
O utinam neque eodem mecum
Tecto unquam contingat uiuere,
Nec amicus fiat,qui talia
Patrare facinora audet.
At at,hoc infelix prodigium
Terret,nec me fallunt oculi,
Cùm uideam quî potero inficias
Ire Antigonam hanc esse:ô misera
Miseri Oedipodis filia patris.
Quid? legibus num ducunt
Te rebellem regijs,
Deprensamq; in factis stolidis?
NVN. *Hæc est nefandum quæ patrauit hoc scelus:*
Hanc sepelientem apprendimus.sed ubi est Creon.

CHO. *Eccum domo reuersus opportunè adest.*
CR. *Quid hoc rei est? iusta'ne pœna plectitur?*
NVN. *Rex nihil inexpectatum hominibus accidit.*
Consilia alia superant alia: quandoquidem
Nunquam reuersurum me ego iuraueram,
Perculsus atrocibus tuis minis. Sed hoc
Quod præter omnem spem obtigit mihi gaudium
Superare quaslibet uoluptates potest.
At uenio publica fide licet aliter
Iurauerim: atq; adduco mecum uirginem hanc,
Quam modo sepulcrum ornare deprehendimus.
Non iacta nunc sors est. sed hoc proprium est meum
Lucrum: alteri non obtigit. Age hanc tu tibi
Rex sume, proq; tuo arbitratu iudica,
Conuince: ego autem absoluar, uti iustum est, mala
Huiusce suspicione liber criminis.
CR. *Quid? hanccine adducis? ubi nactus? quo modo?*
NVN. *Hæc sepelijt uirum, ut semel dicam omnia.*
CR. *Nunquid satis quæ dicis etiam intelligis?*
NVN. *Hanc ego quidem sepelire uidi mortuum,*
Quem uetueras: manifesta sunt quæ nuntio.
CR. *Dic quo modo conspecta, quî deprehensa sit.*
NVN. *Sic arcta res est, ut minis perterritus*
Abs te recessissem, cadaueri leuem,
Quo tectum erat, detersimus mox puluerem,
Tabiq; corpus diffluens nudauimus.

Ac confidenteis sub Ioue locis editis,
Ne grauior aliquis læderet nareis odor:
Vir excitando uirum agitabat asperis,
Sī quis labori parceret, conuicijs.
Ac tempus hoc transegimus totum modo,
Donec coruscum splendidi solis iubar
Fulgeret æthere medio, æstusq; ureret:
En de repente turbo fulmen, cœli onus
Terra excitans campos expleuit, flamine
Campestris horrido comas syluæ quatit.
Turbatus aër undiq; est: percellimur
Veniente morbo cœlitus: uisus oculis
Præripitur. At cessante turbinis impetu
Postea puella cernitur, quæ flebili
Lamenta uoce personat auiculæ in modum
Orbata nidi quando conspicit sui
Cubilia, & pullis uacua. Sic hæc quoque
Cadauer ut nudum uidet, acerbè gemit,
Et eiulat, dirisq; deuouet omnibus
Facinoris autores. neq; mora, puluerem
Fert manibus aridum, & operoso uasculo
Artificis ornat optimi inferias suas,
Funditq; crebra cadaueri libamina.
Ac posteaquam uidimus id, accurrimus,
Illamq; uenati sumus nullo metu
Perterritam, factumq; prius, & nunc recens

Exqui

Exquirimus:nihil negat. Volupe id mihi
Audire fuit,& triste pariter. Nam malis
Quòd hoc modo sim liberatus maximis,
Gaudeo:at amicos in pericula doleo
Cecidisse:sed longè minoris hæc tamen
Propria soleo salute semper ducere.
CR. *At tu caput oculosq; humi figens,ais*
Hoc te patrasse facinus:an uerò negas?
ANTIG. *Ego me patrasse aio,nec est quare negem.*
CR. *Tu quo uoles te hinc auferas,licet,graui*
Hoc absolutus crimine. At tu breuiter id
Non usa multa ambage,dic mihi,scieueras
Præconio id fuisse publico inhibitum?
ANT. *Quid ni sciebam,perspicuum erat omnibus.*
CR. *Qua fronte leges ausa eras has transgredi?*
ANT. *Non summus hæc mihi imperarat Iuppiter:*
Nec iustitia Deos quæ habitat apud inferos
Inter homines qui iura sanxerunt pia.
Nec iussa tanti ponderis tua æstimo,
Mortalis ut perennia Deorum queas
Temerare iura insculpta mentibus hominum.
Non hæc heri,aut sunt nuper admodum edita:
Vixêre semper:quoq; tempore cœperint
Scit nemo. Non hæc debui ego hominis ullius
Perculsa sceptro,aut arrogantiam timens
Violare,postmodo Dijs pœnas graueis

Pens

Pensura. Moritura sum, id me haud fugerat,
Quid ni? etiam id etsi publico præconio
Non imperasses, si ante tempus oppetam,
Id in lucro positura sum. Nam plurimis
Quicunq; uiuit inuolutus miserijs,
Veluti ego, quî non, si occidat, lucrum ferat?
Sic quoq; mihi hoc fato mori nihil dolet.
At ex eodem progenitum utero fratrem
Sic insepultum si reliquissem, dolor
Iustus foret. at illud nihil me commouet.
Ac si stolida nunc aggredi tibi uidear,
Stulti propemodum arbitrio stulta æstimor.
CHO. *Durum genus uidetur ex duro patre.*
Dare nescit ingruentibus locum malis.
CR. *Sed scito consilia nimis ferocia,*
Nimisq; dura, ut plurimum malè cedere.
Rapido chalybs excoctus igne, quamlibet
Validißimus, confringitur, uti conspicis,
Et comminuitur. Sic lupatis etiam equi
Ferocientis edomatur impetus.
Nec uerò decet altos proflare spiritus
Quisquis alienæ est subditus potentiæ.
At hæc fuit tantum ausa flagitium, ut mea
Violarit edicta: & simul ut id fecerat,
Mox alterum adiecit nefas: ceu re optimè
Gesta, superbè gloriata est, ac scelus

Risit

Risit. sed illa uir profectò sit, haud ego
Impunè si sceptra huic potentia iaceant.
At siue sit sorore progenita mea,
Seu sit etiam Hercæo propinquior Ioue,
Nec illa, nec iam effugere poterit pessimam
Soror necem: nam de sepultura hanc quoque
Fuisse consilij puto sociam. Ast eam
Nunc euocate. nam modò intus percitam
Furore uidi, neque sat animi compotem.
Siquidem solet hominum mali mens conscia
Qui fraudis aliquid moliuntur clanculum,
Prius deprendi sæpe quàm patrent nefas.
Talem odi ego, qui sceleris etsi sit palàm
Conuictus, illud adhuc ut ornet nititur.
ANT. *An maius aliquid quàm necare me potes?*
CR. *Nihil quidem: id cùm fecero, omnia fecero.*
ANT. *Quid ergo cunctare? ut mihi non grata sunt*
Nunc uerba tua, nec unquam erunt: sic arbitror
Nihil meorum quoque tibi probarier.
Atqui unde gloriam mihi magis nobilem
Parassem ego, quàm si fratris corpus mei
Contegerem humo? hoc his omnibus dici queat
Placere, nisi linguam metus constringeret.
Verùm beata non parum tyrannis est
Et rebus in alijs & in eo plurimum,
Quòd liberè illi, quæ libet, facere licet.

CR. *Sola'ne tuorum ciuium id tu perspicis?*
ANT. *Videant id etiam illi, sed os tibi sublinunt.*
CR. *At non secus quàm isti pudet sentire te?*
ANT. *Non est pudendum colere cognatos suos.*
CR. *Nunquid quoque fuit frater alter qui perijt?*
ANT. *Fuit, atq; ijsdem natus ex parentibus.*
CR. *Cur igitur hos tribuis honores impio?*
ANT. *Ne sic quidem peremptus alter iudicat.*
CR. *Haud aliter illum honore quàm impium afficis.*
ANT. *Non interemptus seruus, at frater iacet.*
CR. *Vastans solum natale, cùm hic defenderet.*
ANT. *Tamen hasce Stygius Pluto leges flagitat.*
CR. *At non paria sumere bonis debent mali.*
ANT. *Quis nouit, an apud inferos hæc sint pia?*
CR. *Nunquam mihi sit amicus hostis, ne quidem*
Vbi mortuus fuerit.
ANT. *At ego non ad odium*
Sum nata, sed colendum amorem mutuum.
CR. *Ad Orcum ubi descenderis, si amandum erit,*
Illos amato. at donec ego cœlestibus
Auris fruar, nunquam imperabit fœmina.

CHORVS.

Anapæst. quibus mixtus est Iamb. acephalus.

EN pro portis nunc Ismene
Lacrymas sororias
Extillans, nube supercilij

Vul

Vultum deformat purpureum,
Formosasq; genas humectat.
CR. *Tu uerò dimissa ut per ædeis uipera*
Meum latenter quæ ebibisti sanguinem.
Neq; id sciebam nec duas regni mei
Nutrire pesteis. At age tu dicito mihi,
Huius sepulturæ fuisti'ne socia:
An iureiurando negas te noxiam?
ISM. *Fui, modò hæc consentiat, sum particeps,*
Culpæq; eidem, si quę sit ea, obnoxia.
ANT. *Non id sinet iustitia: nec enim tibi fuit*
Studium iuuandi me, aut uoluntas: neq; etiam
Communicaui rem.
ISM. *At tuorum non pudet*
Soror malorum, socia ero periculi.
ANT. *Quorum id opus est Pluto, Deiq; conscij*
Sunt inferi. at uerbis amantem non amo.
ISM. *Ne me, soror, ne hac quæso contumelia*
Macules, ut unà me mori tecum uetes,
Fratremq; funere expiare mortuum.
ANT. *Nec tu oppetas necem, neque tibi uendices*
Quæ haud attigisti: me mori suffecerit.
ISM. *At quæ esse sine te uita mihi grata poterit?*
ANT. *Roga Creontem, nam illius curam geris.*
ISM. *At quid ita me excrucias soror, nec adiuuas?*
ANT. *Doleo equidem quantumlibet te rideam.*

ISM. *Qua re tibi poterit usui esse mea opera?*
ANT. *Seruato te ipsam, non enim inuideo, tibi*
Quòd consulas, atq; fugias periculum.
ISM. *Væh*
Miseræ mihi, non mortis ero consors tuæ?
ANT. *Tu perfrui uita, ast ego mori malui.*
ISM. *Nunquid futurum id antè prædixi tibi?*
ANT. *Rectè his sapere uidere: at ego malui alijs.*
ISM. *Vtriusq; sed commune peccatum id fuit.*
ANT. *Confide; tu uiues: at animus mortuus*
Dudum est mihi; ut gratum facere functis queam.
CR. *Harum puellarum alteri iam erepta mens*
Est, alteri autem inde usq; fuit ab initio.
ISM. *Non mens eadem remanet, ô rex, in statu*
Quo est nata miseris hominibus, sed excidit.
CR. *Tibi quidem, cùm uis mali esse particeps.*
ISM. *At quid sine illa uiuere mihi uolupe sit?*
CR. *Quiesce, non enim illa uiuit amplius.*
ISM. *Quid? sponsa filij tui necabitur?*
CR. *Haud fœminæ deerunt creandis liberis.*
ISM. *Non inter illas hoc modo conuenerat.*
CR. *Haud filium uolo fœminæ iungi improbæ.*
ANT. *Charißime Aemon te ut facit parui pater!*
CR. *Nimio dolore te torumq; conficis.*
ISM. *Priuabis igitur filium hac sponsa tuum?*
CR. *Pluto tremendus nuptias has finiet.*

ISM.

ISM. *Itaque statutum est, hanc tibi dedere neci?*
CR. *Satis est, tibi nec mihi moras necte amplius.*
Corripite famuli has intrò: posthac non erit
Fas liberè istas obuagari uirgines.
Audacibus etiam fugàm suadet metus,
Finem suæ uitæ imminere cùm uident.

CHORVS.

Anapæst. Dimetri Archiloch. mixtis Asclepiad. & Glyconicis.

FElices quibus ærumnis sine
Grauibus fuerit transacta ætas.
Nam cui quassa est à superis domus,
Nulla est luctificis meta doloribus,
Longamq́; petunt posteritatem:
Non aliter quàm tumidum fluctibus
Efferuet pelagus, cùm Boreas furens
Sæuis incubuit flatibus, & ciet
Toto densa mari nubila, turbidum
Ex imis sabulum proruitur uadis,
Tristi cum gemitu littora personant.
Hei quæ uideo damna ruentium
Labdacidarum, ac alia excipiunt
Mala rursum alia: eq́; his asserere
Nunquam progeniem posteritas potest.
Obruit illam sæua Deorum
Ira, ærumnis nullus adest modus.

Aliquod radicibus extremis
Oedipodis per stirpem reliquum
Fulgebat adhuc lumen, quod nunc
Infernaleis Dij extinxerunt
Puluere letali, dementia
Sæuiáq; animi furijs. Quis precor
Hominum fastus diuinam unquam,
Rex Diûm supreme, potentiam
Cohibere queat? quam nec languidus
Labefactet somnus, nec menseis
Longi indefessiq; Deorum?
Ast æternis regis imperijs
Splendorem fulgentis Olympi,
Quod nunc est, & quod præteritum,
Quodq; futurum est, semper adest tibi,
Arbitrioq; tuo subiectum est.
Atqui lex hominum est hæc generi data,
Vt nemo sine noxijs
Aetatis peragat suæ
Tempora luctibus.
Etenim incertis sedibus errans
Spes multos iuuat homines:
Rursusq; leui sæpe cupidine
Multos decipit: opprimit inscium
Citius, quàm queat ardenti rogo
Imposuisse pedes. At pulchrè

Sap

Sapienterq; à quodam dictum
Esse uidetur,
Apparere malum quod tamen est bonum.
Illi, cui mentem ad perniciem Deus
Impellit: temporeq; exiguo
Contingit sine flebili
Viuere luctu.

Trochaici.

En nouißimum tuorum
Liberorum germen Aemon
Anxius uenit puellæ
Misera propter fata mœrens,
Quæ toris illi iugalibus
Dedicata est nuper. his se
Nunc miser frustrarier
Impotenter angitur, doletq;.
CREON. *Mox uatibus sciemus ipsis rectius.*
Fili, an ubi de sponsa futura calculos
Latos inaudisti ultimos, ades in patrem
Ira fremens: an potius ea quæ fecimus
Grata, ut decet, tibi acciderunt omnia?
AEM. *Pater, tuus sum, ac mente præditus bona*
Me corrigas, quam semper ego lubens sequar.
Nec enim foret honestum gubernanti tibi
Legittimè, præferre me ullas nuptias.
CR. *Hoc te decet sentire toto pectore,*

Vt cuncta postponas patris sententiæ,
O nate. & hæc est causa cur homines uelint
Summisq; uotis gignere optent liberos
Obtemperanteis ac fouere in ædibus,
Vt uindicare iniurias ab hostibus
Factas queant, æquisq; amicum honoribus
Cum beneuolis pariter colant parentibus.
Quisquis at inutileis serit proles, cedò
Quid nisi sibi plantat labores? & graueis
Multosq; præbet hostibus risus suis?
Caue nate, ne sanam tibi mentem auferat
Vnquam nefaria fœminarum cupiditas.
Ac esse noris frigidum nimis improbæ
Mulieris amplexum toris quæ iuncta sit
Iugalibus. Quod enim esse tetrius potest
Hulcus'ue maius infideli & improbo
Amico? igitur hanc ut maleuolam respue.
Sine Stygio alicui sub Orco nubere.
Nam posteaquam ciuitatis legibus
Inueni eam solam rebellem ex omnibus,
Mendacij urbs ne me coarguere queat,
Illam neci dedam. Iouem quantum uolet
Cognationis præsidem imploret. si enim
Qui genere sunt iuncti mala patrent, arbitror
Longè esse satius mihi alienos pascere.
Quicunque enim fuerit domi probus suæ,

Vrbi uidebitur etiam toti probus.
At quisquis æquum transgreditur, atq; uiolat
Leges, & imperare cogitat suis
Principibus, haud illum ego laudauero.
Sed quem urbs statuit, is prorsus audiendus est,
Seu leuia, siue iusta, siue iniusta sint.
Atq; hunc ego tandem uirum rectè simul
Et imperare posse & obsequi puto.
Ac horrida ubi procella Martis ingruit
Locatus in acie manebit, ac bonum
Sociumq; se præstabit imperterritum.
Nullum est enim inobedientia grauius malum:
Hæc perdit urbeis, turbat, euertit domos.
Hæc pugnam ubi res postulat, fugas ciet,
Ac terga uertere præcipit trepidantia.
Sic subditorum rursus obedientia
Multis saluti est. hæc bonis erit omnibus
Tuenda principibus, nec à mulieribus
Vti uioletur perferendum. Nam à uiris,
Si quidem necessum est, satius est euertier:
Ignauiores ne uocemur fœminis.
CHO. *Sapienter hæc sanè uideris dicere*
Nobis, nisi iam ætate fortè fallimur.
AEM. *Pater Dei mentem indiderunt hominibus*
Quæ sit quibuslibet opibus præstantior.
Ego uerò quòd non ista rectè dixeris,

Neq; potero sanè neq; sciam dicere,
Et fortè quod dicis alij probabitur.
Verùm mei esse existimo officij, Pater,
Prospicere tibi quæcunq; dicta facta'ue
Sint ciuium quæ derogant famæ tuæ.
Nanq; tuus aspectus timore concutit
Horrente ciuem, forte, si quid dicat is
Quod non ferat tuis uoluptatem auribus.
At ego susurranteis ea audio clanculum,
Vtq; hanc puellam tota ploret ciuitas
Ceu quæ mulieribus toleret ex omnibus
Indigna maximè. & neci modo pessimæ est
Adiudicata ob gloriosa facinora.
Quæ luctuoso in prælio cæsum fratrem
Non insepultum à cruda deuorantibus
Perire canibus uoluit, aut auibus feris
Iacere pabulum. aureo non'ne hæc fuit
Potius honore digna? tacitè spargitur
Obscura de te fama talis. Mi Pater
Dum tu, statusq; permanet regni tui
Incolumis, optabilius, aut antiquius.
Nihil esse mihi potest. quod etenim gaudium
Aut quæ uoluptas maior esset liberis
Quàm nobili florere patrem gloria?
Quid rursus est à liberis iucundius.
Parentibus? Ne quæso consuetudinem hanc

Tuea

Tueare pertinacius: nihil ut putes
Rectum, nisi quod ipse dixeris. Etenim
Quicunq; se solos sapere, linguaéq; ui
Vel pectoris pollere, quam alij non habent,
Existimant, isti retecti sæpius
Comperti inaneis sunt. Viro etiam discere
Non turpe sapienti est, minus'ue renitier.
Vides'ne quotquot arbores torrentibus
Extra alueum exundantibus cedunt, suos
Seruare ramos integros: radicitus
Quotquot renituntur, perire & erui?
Sic quoq; gubernator ratis quisquis nimis
Tendit pedem, nec cedit auræ & fluctibus
Tracta rate tabulisq; uersis nauigat.
At cedito iræ: da locum sententiæ
Meliori, & ego (si quod modo adolescentiæ
Iudicium adest) præcellere uirum hunc autumo
Alijs hominibus, maxima sapientia
Qui præditus sit: at secus si res habet,
(Nanq; huc solent perraro uergere)
Etiam obedire bene monentibus alijs.
CHO. *Rex si quid hic dicat boni, æquũ attendere est*
Te nunc uicissim: utrinq; enim dictum probè.
CRE. *Aetate an hac discendum erit mihi sapere*
A iuuene stulto, & prædito tali indole?
AEM. *Iniusta nulla. Si iuuenis ego sum, decet*

Spect

Spectare non tam tempus, ac rem expendere.

CR. *Egregia uerò res sceleſtos ut colam.*

AEM. *Nunquam id iubebo, in impios ut ſis pius.*

CR. *Deprenſa'ne hæc obnoxia fuit morbo huic?*

AEM. *Thebana non id tota dicit ciuitas.*

CR. *Præſcribet urbs'ne quæ mihi imperanda ſunt?*

AEM. *Conſidera ut loquaris hæc temerariè.*

CR. *Alij gerenda ſceptra non mihi forent.*

AEM. *Non ciuitas eſt quam uir unicus incolit.*

CR. *Quid? non regenda urbs imperantis legibus?*

AEM. *Vt ſolus in deſerto agro regnum geras.*

CR. *Certamen iſte pro muliere ſuſcipit.*

AEM. *Si quidem mulier es, nam tui curam gero.*

CR. *Sceleſte cum parente contendis tuo?*

AEM. *Non iure te patrare talia uideo.*

CR. *An pecco regni iura dum colo mei?*

HEM. *Non ſic colis, cùm dijs honorem debitum*
Calcas pedibus.

CR. *O indolem impuriſsimam,*
Victamq; fallacis mulieris artibus.

AEM. *Nunquam manus ego uitijs uictas dabo.*

CR. *An non tueris ſedulò illius uicem?*

AEM. *Tuam, meamq;, & inferorum numinum.*

CR. *Non hanc habebis coniugem uiuam amplius.*

AEM. *Si quidem illa moritur, alterum ſecum trahet.*

CR. *Erumpit etiam iſta in minas audacia?*

AEM.

AEM. *Quæ sunt minæ, quãdo ad animi uanũ impetũ*
Respondeo?
CR. *Non sine tuo magno malo.*
Faxo docebis me ipse cùm mentis es inops.
AEM. *Nisi pater esses dicerem te haud compotem*
Tui.
CR. *Mulieris uile mancipium sile,*
Caue talibus posthac mihi hîc obgannias.
AEM. *Vis dicere, nec audire quicquam sustines.*
CR. *Sanè, atq; Olimpum testor, haud cedent tibi*
Impunè tanta ista in patrem conuicia.
Adducite huc illud odium, ut sponsi sui
Præsentis ante oculos necem mox oppetat.
AEM. *Non id futurum est, ne hoc tibi persuadeas.*
Nunquam illa me inspectante uitam finiet.
Nec tu meum cernes caput. itaq; maneas
Apud hos, tuam qui perferunt insaniam.
CHO. *Gradu citato hinc, & furore percitus*
Discessit: atqui huiusmodi ingenium graui
Dolore commotum fit atrocissimum.
CR. *Struat omnia, efferatur ille superbius,*
Sapiatq;, quàm decet, magis, nunquam tamen
Duas puellas hasce surripiet neci.
CH. *Vtranq; cogitans ne morti tradere?*
CR. *Innoxiam nolo. probè quidem admones.*
CH. *Quo genere statuisti necis eam perimere?*

CR. *Deductam, ubi hominum nulla sunt uestigia,*
In sola loca mox saxeo abscondam specu
Viuam: cibiq; suggeram quantum potest
Ferri manu: uniuersa ut hæc piaculo
Vrbs liberetur: atq; ibi Orcum quem colit
Inter Deos solùm precetur, præmij ut
Id consequatur, ne feram mortem oppetat.
Addiscet ibi, quàm sit superuacaneum,
Laborq; inanis, colere Diuos inferos.

CHORVS.

Trochaici, Glycon. Anapæst. Iamb.

O Amor,
O nulla superabilis
Pugna Cupido.
Qui magnificas irruis in opes,
Qui pernoctas mollibus in genis
Teneræ uirginis.
Aequora cani per maris ambulas,
Et stabula alta ferarum agrestium.
Nemo tela fugit tua.
Immortalia figunt numina,
Humanumq; genus.
Quemcunq; occupas
Agis in furorem.
Ad noxamq; probos rapis animos,
Domesticumq; hoc concitasti dissidium.

Enid

Euidens amor generum
Nubilis puellæ
Vincit legum uenerandarum
Principem:
His ei præstigijs
Insuperabilis illudit Venus.
At nunc etiam ipse hæc cum uideo
Feror extra legum metas,nec
Cohibere queo lacrymarum humidos
Fonteis,quando thalamum conspicor
Qui omneis consopit,& Antigonen
Illò miseram flectere gressus.
ANTIGONE. *Aspicite,patrij*
Ciueis soli,
Nouissimum me
Carpentem iter,
Et nouissimum iubar
Fulgidi intuentem
Solis,nec amplius intuebor.
At me,qui omneis sepelit,uiuam
Orcus ad opacas
Acherontis deducit ripas
Exortem hymenæi,nec carmen
Nuptiale fuit mihi
Cantatum.ast Acheronti
Nuptura abeo.

CHO.

CHO. *Ergo celebris nec ſine gloria*
Abdes te in iſtas mortuorum latebras.
Nec uoracibus agitata morbis,
Nec gladiorum ictus ſortita:
Sed libera ſolaq; mortalium
Stygium migrabis ad Erebum.
ANT. *Audire memini*
Phrygiam hoſpitam
Tantalo ſatam miſerrimam
Periiſſe alti in uertice Sipyli:
Quam, ueluti circunfuſa hedera,
Saxoſum perdomuit germen:
Ac, ut fama eſt, liquentem imbre
Perpetuo nix nunquam deſerit:
Sed ſub ſuperciliis
Lacrymantibus, iuga humectat.
Me quoq; iſtoc nunc Deus ſopit modo.
CHO. *Sed Dea fuit illa, atq; Deo ſata:*
Nos mortales & mortalibus
Progeniti. atqui magnum id quiddam eſt.
Stirpe prognatas caduca
Dici æqualia Diis ſortiri.
ANT. *Hei mihi miſeræ*
Rideor. quid hîc
Per Deos penateis
Me contumelia afficis non mortuam,

Sed

Sed uiuentem etiamdum?
O urbs,& ſimul urbis
O locupletes incolæ,
O Dircæi fonteis
Thebarum nemus pugnacium,
Teſteis uos ſimul aduoco,
Quomodo indefleta nunc ab amicis,
Quaq́; lege carceris
Vadam ad effoßi ſepulcrum
Inuſitatum.heu me ter infelicem
Nec uiuos inter nec mortuos.
CHO. *Nec mortuorum nec etiam inquilina*
Viuentium extremam progreſſa
Ad temeritatem etiam in extremas
Incidiſti,ô uirgo,pœnas.
Grauiter luis paterna ſcelera.
ANT. *Ah dolores mihi refricuiſti*
Sæuißimos,luctumq́; acerbum,
Ac peruulgatum de patre,
Omnemq́; tetigiſti priorem
Labdacidarum ſortem.
Eheu materni ærumnoſæ
Coniugij faces.
O incœſti concubitus patris
Miſeræq́; matris:è quibus ego infelix
Nata ſum parentibus!

Ad quos execrabilis & tædis
Igneta iugalibus ipsa ego nunc
Inquilinaq; abeo.
Heu heu infaustißima frater
Adepte connubia,
Iam leto datus, occidisti
Me etiamdum uiuentem.
CHO. *Facere piè pietatis est cuiusdam.*
Porrò illorum qui sceptra tenent
Haud quaquam est uiolanda autoritas.
Te spontanea perdidit ira.
ANT. *Indeplorata, & amicorum*
Præsidij inops, ac nuptialibus
Frustrata honoribus misera,
Per uiam iam præparatam
Deducor. haud amplius erit fas
Hoc sacrum solis iubar tueri.
Hei mihi miseræ, nec amicorum
Quisquam est qui gemat hanc meam
Adeousq; lacrymosam sortem.
CREON. *Scitis'ne luctus & querelas utileis*
Si sentiant, cùm tempus instat funeris
Sedare posse neminem? citißimè
Hinc nunquid obripitis? opaca, ut iusseram,
Operite tumba, ibiq; solam linquite.
Siue moritur, seu uiua tali condita

Tecto

Tecto maneat. Etenim quod ad eam uirginem
Intaminati nos sumus. de cætero
Superûm illa nunc priuabitur consortio.
ANT. *O tumulus, ô chorus iugalis, ô domus*
Effossa, quæ me continebit perpetem.
Hac ad meos concedo quorum maximum
In mortuis numerum recepit inuida
Proserpina: horum nunc ego nouissima
Descendo, & omnium miserrima, citius
Quàm destinatum funeri fatis diem
Exegerim. Veniam quidem, hæc me spes fouet,
Charo parenti grata, simul etiam tibi
Mater, tibiq; grata fraternum caput:
Quando mea uos mortuos laui manu,
Ornaui, & inferias sepulcraleis dedi.
Nunc uerò Polynices tuum quòd texerim
Composuerimq; corpus, id fero præmij.
At me tibi impertisse honorem debitum
Fatentur omneis, qui modò bene iudicant.
Non, mater equidem si tulissem liberos,
Nec si maritus morte consumptus foret,
Subeunda iudicassem ego ista pericula,
Contra urbis edictum. Sed id qua gratia?
Quòd mox marito mortuo foret alius
Cui nuberem: ac alio ex uiro quoq; liberi,
Orbata ijs, suppetere possent. Sed patre

Ac matre tenebroso obrutis Orco, haud queat
Vnquam mihi frater alius nasci, & adeo
Hac mota causa, quòd te honore affecerim
Peccare uisa sum Creonti & graue scelus
Nefariumq; ausa esse, frater optime.
At nunc manu uiolenter apprehensam rapit
Tædæ iugalis & tori expertem, ac rudem
Eductionis prolium. itaq; sic eo
Misera, & amicis destituta pristinis,
In mortuorum uiua proficiscor specus.
Quibus Deorum legibus non parui?
Quid attinet ita calamitosam me amplius
Ad cœlites deflectere Deos lumina?
Cuius potissimum inuocare potero opem?
Cùm pium opus exercens, id auferam, ut rea
Facinoris impij agar? at hæc si placuerint
Honestaq; Deorum uidentur mentibus,
Ac si qua noxa in me hæreat, quòd puniar
Veniam dabo. Verum si iniquè fecerint,
Quæso Deos tantundem ut etiam perferant,
Quantum mali iniustè irrogauerunt mihi.

Iamb. Anapæst. Troch.

CHO. *Ventorum eorundem impetus ijdem adhuc*
In huius animo uirginis
Aequè uiolenter spirant.
CRE. *At ductores isti lacrymas*

Sibi

Sibi conciliabunt hisce moris.
ANT. *Hei mihi nox hæc sæua prodijt*
Proxima morti.
CR. *Non ut spem concipias iubeo*
Irrita fore quæ sunt decreta.
ANT. *O Thebana urbs, natale solum*
Dijq; penateis.
Abducor, nec cunctari licet.
En Thebani cernite principes
Reginam nunc solam reliquam,
Qualia misera à qualibus,
Quòd pietatem colui, perfero.
CHOR. *Sustinuit quoq; Danaës corpus*
Mutare poli lumina fulgida
In munitis ære cubilibus.
Ac occultata sepulcrali
Thalamo uincta est. atqui ô proles
Claro fuerat stemmate nobilis,
Et quæ gremio seruabat Iouis
Aurea semina.
Immensa at est fati potentia
Nec imber illam, nec ferus
Martis furor, nec turris, aut
Aequora secanteis fugerint carinæ.
Et ferox ira Dryantis proles
Rex Aedonum

Constrictus à Baccho fuit,
Conuiciatricemq; ob iram
Obseptus saxoso carcere.
Hoc modo destillat illic
Terribilemq; furorem,
Animiq; florentem impetum
Ille nunc intelligit
Furijs impulsum se lingua
Petulante Deum laceraui sse.
Nanq; afflatas numine fœminas
Bacchiq; sacrum uetuit ignem
Ac Musas in se dulcisonas
Irritauit.
Hìc ubi Cyanæi scopuli imminent
Geminiq; maris littora Bosphori
Ac Salmydessus Thracius,
Ibi propinquus Mauors
Geminorum conspexit
Dirum uulnus Phineidarum,
A crudeli factum matre,
Quæ infelices excæcauit
Oculorum orbeis,
Dextra uulnus sanguinolenta,
Lancearumq; rigidis atq; radiorum
Laniatum cuspidibus.
Tabescenteis igitur miseri

Miseram matris flebant sortem,
Infaustis progeniti nuptijs.
Illa uerò nobili sata
Stirpe Erechthidarum
Longinquis nutrita sub antris
Ac rupe fuit ardua.
Par equis pernicitate
Inter patrios Boreæ turbines,
Nata Deo.uerùm etiam illa fuit
Fatis agitata immortalibus.
TEIRES. *Proceres Agenoridæ ecce communi uia*
Adsumus, & ex uno duobus suppetit
Visus.is enim quicunq; priuatus oculis
Est,dum facit iter aliquò,ductore indiget.
CRE. *Quid uerò Teiresia senex adfers noui?*
TEIR. *Docebo:tu uati modo fac obtemperes.*
CRE. *Quid?an ego monitis antè discessi tuis?*
TEIR. *Atq; hinc statum modereris urbis prosperè.*
CRE. *Confiteor,atq; agnosco tua beneficia.*
TEIR. *Sapias itaq; nouaculæ in acumine tua*
Fortuna cùm uersetur.
CRE. *At at id quid sibi*
Vult quod ais?ut nunc pauidus os tuum horreo.
TEIR. *Intelliges ubi artis audieris meæ*
Indicia.Nam in ueteri sedente me loco
(Augurio ubi hortus destinatus est mihi)

Inuſitata feriјt aureis uox meas
Auium malo impetu ac peregrino ſonos
Edentium,ac ſeſe cruentis unguibus
Laniantium.nec enim nihil ſonorior
Portendit alarum ſtrepitus.at ego metu
Perculſus,aris illico inflammantibus
Adolere cœpi,ac immolata è uictima
Haud ulla flamma promicuit.In cineribus
Fumus liqueſaciebat inflata femora,
Lentisq; adurens expuebat ignibus.
Sublataq; exta diſsipabantur,adipe
Suo iacebant femora nudata.hæc enim
Sic accidiſſe meus mihi retulit puer,
Inauſpicata prorſus eſſe hæc Orgia.
Siquidem mihi dux eſt hic, at alijs ego.
Te propter urbs nunc calamitoſis his malis
Affligitur.Deorum enim immortalium
Aræ fociq; ſunt repleti uolucrium
Canumq; pabulo,Oedipi poſtquam genus
Furore concidit peremptum bellico.
Deinde noſtras ſacrificiorum preces
Accipere Dij femorumq; flammas rennuunt.
Nec auſpicatas edidit uoces auis
Satiata ut eſt cadauerum pinguedine.
Hæc cogitare te decet.Hominibus enim
Nihil æquè procliue eſt,ut errare,omnibus.

Ac

Ac postquam aliquis est lapsus, haud is dicitur
Consilij inops miser'ue qui malo obrutus
Quærit medelam, nec manere pertinax
Decreuit. est res stulta pertinacia.
Age cede mortuo, nec extinctum fode.
Quæ fortitudo est enecare mortuum?
Tibi bene uolens hæc moneo. uerùm utile
Si quid monetur, illud excipere decet.
CR. *Senex, ad unum omneis uti sagittarij*
Scopum petunt, in hunc uirum iaculamini,
Tuq́; ipse Vates propter istam familiam
Mihi exhibes negotium. Sum uenditus,
Sum proditus: sic facite quæstum, atque pretium
Accipite, si uidebitur, Sardensium
Electrum, & auri pondera Indici, tamen
Nunquam sepulcro illum tegetis: nec etiam
Si nunc rigentibus Iouis aueis unguibus
Aquilæ cadauer lucidos in ætheris
Rapiant thronos, illud timens piaculum
Sinam ut sepeliatur. id enim scio, Deos
Non posse ab ullo hominum inquinari cœlites.
Quin sæpe Teiresia inter homines maximi
Labuntur insanum ob lucrum turpißimè,
Verbis bonis cùm palliant subtiliter
Causas iniquas.
TEIR. *Hei quis id mortalium*

Cognouit unquam, quis'ue suspicatus est?
CR. *Quid ais? in ore est omnibus, res cognita est.*
TEIR. *Quantum anteit opes rectitudo consilij!*
CR. *Quantum mali desipere plus secum trahit!*
TEIR. *Hoc tum laboras genere morbi pessimè.*
CR. *Conuicia in Vatem regerere non uolo.*
TEIR. *Atqui id facis: uaticinia mea falsa aïs.*
CR. *Semper auidum pecuniæ est Vatum genus.*
TEIR. *At amat tyrannorum genus impia lucra.*
CR. *An scis tua hæc ferire dicta principes?*
TEIR. *Scio. Sed hãc regis ductu meo urbẽ prosperè.*
CR. *Sapiens quidem es Vates: malis tamen artibus*
Non rarò deditus.
TEIR. *Adiges me ut efferam*
Immota meo animo Deorum oracula.
CR. *Moue, eloquere, ne quid tamen causa lucri.*
TEIR. *Sic tibi uidebor, quod quidem ad te pertinet.*
CR. *At non mihi impones: tibi id persuadeas.*
TEIR. *At nescius ne sis futurum, ut antequam*
Sol aliquot orbeis aureus confecerit,
Viscera tua unum liberorum retribues,
Ac exanimem etiam loco cadauerum:
Eò quòd unius animam Stygijs aquis
Deuoueris, specuq; concluseris atro,
Aliudq; seruas inferorum expers Deûm
Cadauer, exequijsq; funeralibus

Nullis

Nullis piatum: quod tamen tibi haud licet,
Superi nec approbant Dei: sed perpetras
Violenter ista: uindices quorum latent,
In posterum ut te puniant, Erinnyes,
Erebiq; Diuorumq; superûm Erinnyes,
Ac in eadem te deuolutum iam mala
Corripere poßint. ista fac consideres,
Corruptus an uaticiner ego pecunia.
Nec enim futura est longa temporis mora,
Cùm tua uirorum & fœminarum luctibus
Resonabit undiq; domus, hostiliq; te
Vrbs quælibet mox impetet meritum manu,
Quarum cadauera laniata, uel feræ
Vel pollùere canes, auisq; rapax tulit
Sceleratum odorem in lucidos urbis focos.
In te ista, ceu iaculator, emisi incitus
Furore tela, ac ualida adeò, quorum haud queas
Effugere uirus noxium. Sed nunc puer
Hinc me domum deducito: atque hic impetum
Crudelis animi in iuueniores expuat:
Linguamq; discat erudire, ut prædita
Maiore sit modestia: ac simul animum
Fouere quàm est nunc instituereq; rectius.
CH. *Vir abijt ô rex auguratus atrocia.*
At scimus hoc, ex quo nigra mihi isthæc fuit
Aspersa canicie coma, haud inuentus est

Dixisse

Dixisse falsiloqua urbi huic uaticinia.

CR. *Noui, ac proinde mihi cor attonitum stupet:*

Sed cedere est durum, ac resistere si uelim

Me damna, cum periculum praesto est, manent.

CHO. *Consilio opus prudentiaq; est ô Creon.*

CR. *Quid facto opus sit consulas, ego obsequar.*

CHO. *Specu puellam eximito, mortuoq; huic*

Ac insepulto busta des cadaueri.

CR. *Hoccine uidetur? ac uti cedam mones?*

CHO. *At quàm queas ocyssimè: nam numinum*

Noxae citipedes improbos perdunt citò.

CR. *At at, animum uix huc queo perpellere.*

Sed cum necessitate pugnare arduum est.

CHO. *Haec igitur ipse fac, nec alijs impera.*

CR. *Quin iam iam eò me confero. At famuli ocyus*

Quicunq; adestis, ac abestis, tollite

Validas bipenneis, petite conspicuum locum.

Ac postquam ego sententiam mutauerim,

Quam colligaui uinculis quoque eximam.

Nam melius esse existimo atque tutius

Nunc usitatis paruisse legibus.

CHORVS.

Variè mixtus, eodem penè carm. genere, quo est usus Sophocles.

V*Arijs Bacche insignis*

Nominibus, & nymphae decus

Cad

Cadmææ, Iouis altitonantis
Genus eximium, qui inclytæ
Excolis Italiæ iuga:
Quiq; foues in communi sinu
Spicigeræ Cereris
Fertileis Eleusidis agros.
Bacche qui genitriceis
Mænadum Thebas colis:
Hîc ubi liquida Ismeni
Perluunt agros fluenta,
Et sunt agrestis consiti denteis Draconis:
Te bifidi super arduos
Parnaßi conspexit colleis
Prorumpens è sacris fumus
Lucidus hostijs:
Vbi Coryciæ nymphæ
Bacchides ambulant:
Vbi Castalius fons ex Nysseorum
Montium hederacei
Tumuli, uiridesq; & uitiferi
Carmine resonanti
Deducunt te colleis,
Thebanæ urbis præsidem:
Quam tu urbibus magis omnibus
Vnam colis,
Cum matre pariter fulmine

Percussa graui.
Et ciuitas cum nunc fero
Vbiq; morbo affligitur:
Lustrali pede ualleis
Parnaßias, aut littora
Pete resonantia.
Igniuomarum præsultor Io syderum
Atque uociferationum
Præses nocturnarum,
Natè Iouis summi
Huc ades ancillis
Noxijs comitatus,
Quæ furore percitæ
Nocturnis te celebrant præsidem
Choris Iacchum.

NVNT. *Amphionis domusq; Cadmeæ incolæ*
Haud amplius hominum beatam dixero
Vitam nec accusabo. nam rotat omnia
Fortuna: præcipites dat, & rursum erigit
Iuxtà potenteis atque miseros: nec aliquis
Extat futuri præscius mortalium.
Creon enim si quisquam alius, erat, ut quidem
Mihi uidebatur, beatus, asserens
Ab hostibus Cadmæam humum, atque totius
Regionis imperio potitus, & simul
Virebat etiam multitudine prolium.

At nunc ruerunt cuncta, lapsaq; sunt retrò.
Siquidem uoluptates cui deperierint
Non uiuere illum existimo. Quantumlibet
Sis diues, ac ædeis superbas occupas,
Viuas tyranni præditus potentia,
Si contigerit ut destituat hoc gaudium,
Reliqua ad beatè uitam agendam & suauiter,
Ne umbra quidem fumi profectò uelim emere.
CHO. *Quid rursus adfers nunc oneris huc regij?*
NVN. *Periere, sed sunt causa, qui uiuunt, necis.*
CHO. *Quis nam peremit? fare: quis'ue est mortuus?*
NVN. *Sua occubuit Aemon cruentatus manu.*
CHO. *Vtra, patris'ne, an propria perijt manu?*
NVN. *Sua ipse dextra, sæuam ob Antigones necem,*
Ira in patrem motus, mucrone se induit.
CHO. *O augur ut iam uera uaticinatus es.*
NVN. *Cùm sic tulit res, alia consulenda sunt.*
CHO. *Sed calamitosam uideo regis coniugem*
Creontis Eurydicen tulisse domo gradus.
Fortasse de puero audijt, casu'ue adest.
EVRYDICE. *O uniuersi ciuitatis incolæ*
Id nuntij percepi ut extuli pedes
Venerata precibus Palladem: ac cum ianuæ
Adapertilis relaxo claustra mox mali
Domestici aureis perculit rumor meas.
Pauore consternata, & exanimis statim

Inter

Inter pedißequas supina concidi.
Sed quis fuit sermo iste rursum dicite,
Nec enim mali ignara aut rudis eum exaudiam.
NVN. *Regina charißima mihi, præsens loquar.*
Nihilq; omittam quod potero uerè eloqui.
Quid enim attinet mulcere te rumoribus
Ob quos queam fortasse pòst redargui
Mendacij? rectißima ipsa est Veritas.
Ego tuum penè comitabar coniugem
In edita loca, ubi Polynicis squallidum
Canibusq; laniatum iacebat corpus: ac
Eum quidem, Hecaten obsecrati & inferum
Plutonem, ut iras beneuoli deponerent,
Purè abluenteis: quod supererat reliquum adhuc
Ramusculis inuoluimus carptis recens,
Et adußimus. Deinde tumulum peruium
Cùm reddidissemus, lapidibus undiq;
Constrata uirginei penetralia specus
Thalamum Herebi subiuimus. Vocem eminus
Quidam simul ut audiuerat lugubria
Lamenta resonantem execrandi apud locum
Thalami, statim accurrens Creonti hero indicat.
Verùm hunc etiam ubi propius admorat gradum,
Cingunt, & infelicium eiulatuum
Obambulant soni. At ingemiscens lugubri
Has ore uoces edit: Hei mihi misero

Vates'ne sum? uiam'ne tero nunc omnium
Quas anteà infaustissimam? num filij
Vox me pepulit? ite famuli, ite celeriter,
Petite sepulcrum, inspicite tumuli saxeam
Molem: subite ostia speluncæ, an Aemonis
Vocem audiam miserabilem? an uerò à Dijs
Decipiar. At nos, ueluti tristis iusserat
Herus, specum lustramus, ac in ultimo
Procul recessu illam quidem conspeximus.
Pendêre colla fascijs ex sindone
Nodatam. at ille uirginem amplexus mediam
Iacebat, & plorabat interitum suæ
Sponsæ, patrisq́; immitia facinora, & thori
Iugalis infaustum statum. Vt uerò pater
Conspexit, intrò irrupit, & suspiria
Ducens ab imo corde, & attonitus graui
Mœrore tali filium appellat sono:
Ah quid miser te is perditum? quas res agis?
Quo præditus es animo miser? quæ calamitas
Sic te premit? fili egredere, id ego parens
Supplex precor. Sed trucibus oculis intuens,
Vultuq́; toruo, respuit patris preces.
Nihilq́; dicens, stringit ancipitem manu
Gladium, ac patre elapso fuga errauit: dein
Iratus infelix sibi incubuit statim
Lateriq́; medium infigit ensem, ac brachia

Complectitur, adhuc compos animi, uirginis.
Mox naribus spirans grauia, celerem eijcit
Pallente spiritum cruentatum gena.
Et mortuus apud mortuam infelix iacet,
Connubialia sacra sortitus nigra
In arce Plutonis. Simulq; id hominibus
" *Ostendit, inconsulta quòd sit temeritas*
" *Homini malum longè malorum maximum.*
CHO. *Quid hoc sibi uult? mulier hinc sese abstulit,*
Verbum priusquam triste seu bonum edidit.
NVN. *Atq; ipse id attonitus stupeo: sed spe tamen*
Pascor, simul ut accepit è gnati nece
Dolorem acerbum, nolle luctus publicè
Testarier: sed laribus in domesticis
Luctum imperabit, ut puto, pedissequis.
Non mentis est tam inops ut in se saeuiat.
CH. *Haud scio equidẽ: at nimia ista nũc taciturnitas*
Aliquid mihi portendere uidetur mali.
Quanquam nimius est clamor etiam inutilis.
NVN. *Sed mox domum ingressi, sciemus an animo*
Ira incitata aliquid mali occultum gerat.
" *Nimium silentium haud caret periculo.*

CHORVS.

Anapæst. ut in Græco.

EN, en, rex ipse huc approperat,
Manibusq; cadauer gestat suis:

Haud

Haud alterius, si fas dicere est,
Verùm ipsius culpa perditum.
CREON. *O menteis ter stolidas.*
O peccata atrocia, Variè mixti.
Letaliaq;, iam mortis autores
Mortuosq; cernitis
Consanguineos.
Hei mea tam infelicia
Consilia.
Heu fili iuuenilibus
Annis erepte nouo
Fati genere.
Vah, uah,
Eheu periisti non propria,
Verùm mea dementia.
CH. *Hei quàm uideris iusta serò cernere.*
CR. *Ah iam meo didici miser malo.*
Et hoc Deus capiti meo
Hoc grande coaceruans onus
Me perculit,
Pariterq; atroceis hasce adegit in uias.
Hei, usitatum funditus mihi gaudium
Subuertit, heu heu.
O ter quater hominum labores miseros.
SERVVS. *Oppresse uariis ô Creon nunc miseriis*
Alia manu gestas, aliaq; mox mala

Tuis uidebis perpetrata in ædibus.

CR. *Quid peius esse queat? quid est reliquum mali?*

SER. *Vxor recenti misera uulnere concidit,*
Occubuit huius uera mater mortui.

CR. *O nefaria Erebi*
Cuncta perdentis domus.
Quid toties iuuat
Perdere miserum?
Hei, damna ut infausta mihi nuntias!
Quemnam sermonem edis?
Heu heu heu
Me iam trucidas mortuum.
Quidnam ais? quidnam noui adfers?
Coniugem iacere propter Aemonis
Necem cadauer?

SER. *Conspicere, cùm non deliteat abdita, licet.*

CR. *Hei mihi.*
Hoc iam secundum conspicor malum miser.
Quod fatum adhuc mihi misero restat? habeo,
Manibusq; gesto filium, ac aliud procul
Video cadauer. heu matris miserabilis
Sortem nefandam: heu nate solamen patris.

SER. *Illa celeri occidit perempta uulnere,*
Sacrasq; circa aras nigranteis palpebras
Cùm solueret, celebreis prioris coniugis
Tædas Megarei luxit: ac huius etiam,

Dira

Dira est deinceps imprecata numina
Cuncta tibi parricidæ uti atrocissimo.
CR. *Me miserrimum:*
Cor pauido labat timore.
Quare nemo transadigit mihi
In modum hostilem mucrone ancipiti
Pectus?me infortunatum,
Eheu è quàm sæuis conflatus
Sum calamitatibus!
SER. *Quasi præbuisses causam utrique funeris,*
Ita moribunda iam peregit te reum.
CR. *Quonam perempta uitam finijt modo?*
SER. *Vt filij miserum audijt casum tui,*
Lacerans atroci uulnere epar occidit.
CR. *Hei non in alium culpa competit hominem,*
Atq; in me:ego te,ego interemi,ac miser ego.
Id dico quod res est.agite famuli,ocyus
Abducite hinc me,atq; procul amolimini,
Qui nihilo plus sum,quàm ille qui iam nullus est.
CH. *Bene admones,si quid boni sit in malis,*
Ac illa sunt inter mala optima omnium,
Quæ quàm celerrimo aufugere solent pede.
CR. *Acceleret,acceleret:*
Vltimum mihi meorum
Appareat fatorum,
Extremumq; adducat

Diem: acceleret, acceleret.
Vt ne post hunc alium contuear diem.
SER. *Futura omitte, cura sit præsentium.*
Siquidem illa Dijs curæ, quibus debent, erunt.
CR. *Sed quæ uelim accidere, illa uotis comprecor.*
SER. *Nihil precare, statuta enim mortalibus*
Fato calamitas præcaueri non potest.
CR. *Abducite è medio uirum miserrimum.*
Qui te peremi chara mihi proles, licet
Inuitus: ac te ipsam quoque uxor. hei mihi
Misero: oculos quò dirigam? cadauera
Vbi collocem non habeo.
Siquidem omnia aduersa mihi conspicor, alia
Manibus teneo, alia in caput redundant.
Ah inluctabile inuasit me
Dirumq; fatum.
CHO. *Præcipua est ac longè prima*
Rectè sapere felicitas.
Verùm religio supremi
Numinis haud est afficienda
Iniuria, nam cœlites postquam Dei
Pœnas sumpsere superbis
De sermonibus:
Aetate docent sapere extrema.

Σοφοκλέους τῆς Ἀντιγόνης
τέλος.

CLARISS. VIRO STEPHANO STRATIO BITVRIGIBVS LEGVM ANTECESSORI,

GEORGIVS ROTALLER.

Sic te Pegaseis Musa liquoribus Ad Musam.
Parnaßiq; iugis Delius arceat,
Sic Daphneide nunquam
Cingas tempora uirgine:
Vt secura ruis quò libet, & sine
Delectu studijs obstrepis omnium
Castum oblita pudorem, &
Famæ prodiga candidæ.
Ecquò fers Tragici relliquias senis?
Cui doctus proceres inter Achaïcos
Semper Phœbus honorem
Et summum tribuit decus.
Qui quà Cecropij terra patet soli,
Et gratus latijs hospes in urbibus
Graio incedit amictu,
Pallaq; inclytus aurea.
Illum sic lacera non pudet in toga
Expertem Ausonij nectaris, & malè
Romano ore loquentem

Clarum ferre sub æthera?
Hei quæ tu pariter uerbera perferes.
Nemo non rigidis impetet unguibus,
Certatimq́; cruentis
Vultum confodiet notis.
Tunc serò patrijs te laribus uoles
Non mouisse pedem, tunc temerariæ
Frustra optabis opacum,
In quo deliteas, locum.
Sed si tam stolida luminis æstues
Insanaq́; flagres cæca cupidine,
Ne sis fabula uulgò,
Risusq́; omnibus excites:
Cui primam ætheræ lucis originem
Olim terra dedit Belgica Stratium
Clarum accede poëtam,
Et Iuris gemini decus:
Quem primum puerum sub uiridantibus
Nutriuere Deæ Castaliæ iugis,
Et tinxere sacratum
Fontis Gorgonei uadis.
Quem delubra Themis transtulit ad sua,
Præfecitq́; sacris Iustitiæ libris,
Musarumq́; sacerdos
Diæq́; ut Themidis foret.
Illi si placeas, i pede libero

Per terras,mare per,quò rapit impetus,
Insanosq; frementis
Morsus spernito Zoili.
En claro soboles nata Agamemnone,
Et retro proauis edita regibus,
Nunc Electra penates
Strati docte tuos subit.
Non sublimis equo,nec uehitur rota,
Non ostro,aut tyrio murice fulgidos
Aurus pandit amictus,
Nec gemmæ uariant comas:
Sed luctu atq; crebris squallida lacrymis,
Fortunæq; gerens nunc habitum suæ,
Membris non satis apta
Induta est Latia stola.
Heu quò non homines præcipitat furor?
Ad quid cæcus amor pectora non rapit?
Haud contenta iugaleis
Fœdo concubitu faces
Conspurcasse,aliud iam sceleri scelus
Regina accumulans innocui impia
Dextram cæde mariti
Interspersit adulteram.
Sic sese absq; metu uiuere suspicans,
Aegisthum tepido confouet in sinu,
Et quæ rapta dabantur

Furtimq;

Furtimq́; oſcula, nunc palàm
Figuntur, proprijs funera liberis
Moliturq́; necem, ſed procul urbibus
Indignatur Oreſtem
Vitam degere in exteris.
Hic ſcrupus reliquus pectoris intima
Vrgetq́; & cruciat, ne ueniat patris
Vindex, ſceptra tyranno
Vi rapta atq; animam auferens.
Hinc diris mulier percita Erinnybus,
Nil præter furias euomit, omnium
Electram eſſe malorum
Fontemq́; aſſerit & caput.
Sed tandem patrijs redditus urbibus
Conſultoq́; Dei numine Delphici
Pœnam cædis Oreſtes
Inflixit meritam impijs.
Sic qui de ſupero conſpicit æthere,
Quæ patrant homines Iuppiter, omnia,
Nil impune relinquit,
Pœna eſt flagitij comes.
Electram hanc igitur candidus excipe
Velata Oenotria quæ uenit inſtita,
Ac ſub nominis exit
Claris auſpicijs tui.
Non noſter, meritò fœtus hic eſt tuus,

Vt quem iam Stygijs manibus additum,
Plutomiq; dicatum
Auræ reddideris nouæ.
Sed ſumes placidè, ſat ſcio, munera,
Quæ non pro meritis offerimus tuis.
Sed multò illa minora,
Sunt nunc qualia ſunt mihi.
Et qui læto animo dat, dare quod poteſt,
Quamuis exiguum eſt gratus habebitur,
Thuris ſumit odorem
Vt pingueis Deus hoſtias.

Biturigib. III. *Non. Aprileis,*
Anno à Chriſto nato
M. D. XLIX.

ARGVMENTVM IN ELECTRAM SOPHOCLIS.

RAPTA Helena cùm propè omneis totius Græciæ principes iurisiurandi religione obstricti in Aulide conuenissent, ut communibus uiribus iniuriam à Troianis illatam uindicarent, Agamẽnon uniuersi exercitus declaratus fuit Imperator. Is cùm animi gratia uenatum exiisset, in luco uicino ceruum quendam insignem, & notis certis distinctum, Dianæq; sacrũ, interemit: ob quod facinus irata Dea copias omneis tempestate detinet, ut neq; domum redeundi, neque quò destinauerant proficiscendi facultas esset. Itaq; consulto numine iram Deæ placari posse Vates negauerũt, nisi Agamemnon loco cerui interfecti filiam suam Iphigeniam uictimam immolaret. Quod cùm factum esset, belloq; Troiano confecto domum rediisset, ab uxore Clytemnestra instinctu Aegisthi, quem sibi belli tempore adulterum asciuerat, necatur. Necem patris indignè ferens Electra generoso prædita animo uirgo, metuensq; ne eadem quoque crudelitate in Orestem grassarentur, infantem etiãdum: eum clàm in Phocydem ad Strophium ablegat, ut ibi enutritus ultor paternæ cædis adulta aliquando ætate reuerteretur. Multis autem annis elapsis cùm uariis quotidie à matre contumeliis incesseretur, neque quicquam comperti exploratiq; de Oreste haberet, iam profligata desperataq; salute extrema molitur. Precibus, ira, minis, omnibus denique modis Chrysothemidis animum oppugnat, eoq; pertrahere conatur, ut, si Orestes nõ redeat, ipsæ patris necem sua manu ulciscantur. Sed molliore animo prædita soror, suo se pede metitur: neque hoc uirginum opus esse: se omni præsidio destitutas, tyrannicæ potentiæ resistere non posse, multaq; alia prætexit, quibus & se purgat, & Electram ab eo proposito conatur abducere. Verùm illam in concepta semel sententia persistere & pietas erga patrem hortatur, & flagitii magnitudo indignitasq; extimulat: mortemq; oppetere quàm scelus tam nefarium inul-

tum relinquere, honeſtius ducit. Vigeſimo tandem poſt interemptum patrem anno, diu ſperatus, ac iam deſperatus, Argos Oreſtes cum Pylade à Pædagogo reductus clàm uenit. Vt autem id quod moliebantur commódius tutiusq; perficere poſſent, edocti Apollinis oracula, falſos rumores Clytemneſtræ de morte filii adfert Pædagogus, quem ad modum in Pythicis certaminibus occubuiſſet: quoq; certior dictis fides eſſet, uaſculum apportant in quo Oreſtis cineres reconditas iacere fingebant. Illa igitur læta morte illius quem ſolum metuebat uindicem paternæ cædis futurum, Electræ perpetuò fratris ſortem deflenti, quàm ſolet, inſolentius inſultat. Sed Oreſtes tandem στοργῇ fraterna motus ſe ſorori aperit, ac Clytemneſtram, quæ Aegiſtho in ſuburbanum profecto domi ſola erat, occidunt. Aegiſtho reuerſo, qui iam de aduentu hoſpitum Phocenſium ac obitu Oreſtis rumores acceperat, oſtendunt cadauer Clytemneſtræ: quod cùm tectum eſſet, Oreſtis eſſe ſuſpicatur. Dolo autem cognito, in eodem, quo Agamemnonem interemerat, loco necatus, dignas ſui ſceleris pœnas perſoluit.

ACTIO *fabulæ Argis fingitur:*
Chorus ex indigenis uirginibus constat.
Præloquitur pædagogus.

PERSONÆ FABVLAE.

PAEDAGOGVS.

ORESTES.

ELECTRA.

CHORVS *ex indigenis uirginibus.*

CHRYSOTHEMIS.

CLYTEMNESTRA.

AEGISTHVS.

SOPHOCLIS ELECTRA, GEORGIO ROTALLERO INTERPRETE.

PAEDAGOGVS.

PROLES *Atridæ Agamemnonis summi ducis*
Cùm Danaa peteret Pergamas classis domos,
En nunc tibi coràm intueri ea licitum est,
Quorum fuisti semper antè maximè
Cupidus.id Argos est uetus,quodq; toties
Desiderasti.illic at Asilo percitæ
Furente uirginis stat Inachiæ nemus.
Porrò ô Oresta hoc est Lycæi Apollinis
Forum.ad sinistram uerò cernis inclyta
Delubra Iunonis.at eo,ubi consistimus
Nunc loco,opulentas te Mycænas cernere
Existima,diramq; Pelopidûm domum
Multa cruentam cæde & exitio:unde te
Ego,parens cùm olim interimeretur tuus,
Tua à sorore traditum mihi,abstuli,
Seruaui,& educaui ad huius tempora

Aetatis usq;,qua paternæ ultor necis
Existere queas. Nunc igitur Oresta mi,
Ac tu quoq; hospitum mihi charissime
Pylades,agendum quid sit,opus est celeriter
Deliberare:nam coruscum splendidi
Solis iubar auium diurnos excitat
Suaueisq; modulos:nox fugatis humida
Secessit astris. Nunc igitur,ex ædibus
Hominum aliquis pedes priusquam proferat
Consilia sunt ineunda.nam quo est nunc loco
Non patitur ullam res moram.est properato opus.
ORESTES. Minister ô charissime, ut signis tuum
In nos amorem ostendis euidentibus.
Nanq; generosa ut præditus equus indole,
Et si grauetur debili senio,tamen
Non rebus abijcit impetus in asperis,
Sed acer arrectis stat auribus:ita tu
Nos excitas periculaq; primus subis.
Consilium itaq; tibi statim meum aperiam,
Tu dicta fido nostra conde pectore.
Et si loquar quid fortè non sat commodè:
Aut sicubi aberraro,tuum est,me ut corrigas.
Oraculum simul atq; ueni ad Delphicum,
Vt sciscitarer quo modo necem patris
Vlturus essem,atq; meritos autoribus
Cædis cruentæ infligerem pœnas:ea
Nunc quæ audies monuere Phœbi numina,

Nulla uel armorum, uel exercitus ope
Munitus, insidijs, doloq́; sumito
Supplicia iusta. Cùm igitur hoc sit editum
Oraculum: tu, temporis opportunitas
Vbi uidebitur, domum ingredere, ut scias
Quo se modo res habeat. & ubi resciueris,
Mox omnium nos certiores reddito.
Etenim senectus, atq; longi temporis
Ob[illegible]bit ætas, quo minus te agnoscere
Poterint: nec ulla suspicio de te incidet.
Atq; hoc quidem sermonis utere genere.
Te ex Phocide hospitem uenire à Phaneteo
Missum: ille enim est arctißimo ipsis uinculo
Iunctus neceßitudinis. neq; dubita
Nil iureiurando fidem dictis tuis
Astruere. Orestem nuper è pernicibus
Lapsum quadrigis Pythico in certamine
Ceßisse fatis morte uiolenta: sub hac
Persona enim securè agetur fabula.
Nos interim, Phœbus uti iußit, ad patris
Libabimus tumbam, recisisq́; capite
Ornabimus comis. deinde referemus huc
Gradum, manu æreum ferenteis uasculum
Quod scis iacere sub uepre alicubi conditum.
Mendaci uti rumore lætum nuntium
Eis feramus, corpus ignibus meum

Consumptum, & in atros iam redacta ossa cineres.
Quid enim hoc mihi queat nocere, mortuus
Verbo quidem si fuero, re autem uixero,
Atq; ipse me magnam reportans gloriam
Seruaro? nullum enim mihi dictum malum
Videtur esse quod modò sit utile.
Nanq; ipse uidi sæpe magna præditos
Sapientia uiros inani mortuos
Rumore dictos, posteaquam redierant
Patrias ad ædeis ampliorem gloriam
Fuisse nactos. de me ita quoq; quod queam
Iactare nunc & gloriari famam ob hanc
Habeo: futurum, ut cùm meus erit hostibus
Oblatus aspectus, sereno uti polo
Sydus micat, ita eis ego quoq; luceam.
Sed ô solum natale, Dijq; patrij
Excipite fausto me omine, atq; prosperi
Fauete cœptis: tuq; patris Regia,
Tua huc enim incitatus à Dijs gratia
Veni, ut quod æquum fasq; postulant, patris
A cædibus te iam cruentis expiem:
Ne me precor telluris huius finibus
Ne qua notatum infamia dimittite:
Sed præficite opibus, & paternæ regiæ.
Atque hæc quidem hactenus. Senex tu muneris
Quod est tui facito uti cures sedulo.

Nos

Nos hinc abimus, temporis opportunitas
Ne diffluat: siquidem hæc operis est optima
Magistra cuiusuis, & incœpti artifex.

ELECTRA. *Hei me miserrimam.*

PAEDA. *Lugubria famulæ alicuius audire uideor*
Lamenta, Oreste, regiæ in tectis domus.

OREST. *An'ne misera est Electra? uis parũper hîc*
Moremur, ut fletum audiamus lúgubrem?

PAEDA. *Minimè, nihil prius nobis sit atq; Loxij*
Complere iussa Apollinis, nam ab his erunt
Sumenda principia: atq; sacro ante omnia
Tumulum parentis irriga libamine:
Non dubium enim ista conferent uictoriam.

ELECTRA.

Anapæst. uarii generis.

O Lux pura & fulgida
Aequisq; ab humo distans undiq;
Interuallis æther,
Tristeis ô quoties sonos,
Nox cùm cæca recessit,
Audisti, inq; uicem feris
Sanguinolenta feriri
Pectora palmis.
At quid agam per longæ
Tempora noctis? domibus positus
In sceleratis conscius est thorus.

Quantum tristia cæsi lugeam
Fata parentis: quem Mars atri
Sanguinis auidus Phrygiæ barbara
Per iuga terræ haud cædere ualuit:
Huic mea mater eodem quoq; nunc
Thalamo cubat Aegisthus,
Vt ramosa in syluis quercus
Cæditur altis, caput infesta
Dissecuere bipenni.
Nec mouet ullum casus
Tam miserabilis, in me solam
Ille redundat. Te pater adeo
Perfidè & insidiosè
Lugeo cæsum.
Nunquam diri finem gemitus
Nec lacrymarum faciam
Dum rutilantia cernam sydera,
Dum iubar istud splendidum
Sum uisura diei.
Non aliter quàm Daulias ales
Tristeis fundam gutture cantus,
Vt noti tandem omnibus
Resonent patrias gemitus ad fores.
O Erebi domus & Proserpinæ
O terrestris Mercuri,
O Dea uindex, uosq; Deorum

Stirpe

Stirpe creatæ Eumenides
Sceleratè facta omnibus in locis,
Quà patet orbis, cernitis omnia.
Quiq; iniusta cæde necantur,
Aut furtiuo qui concubitu
Sacri fœdera uiolant thalami,
Huc properate, auxilium ferte;
Sumite pœnas, illum occidite
Qui temerauit se mei
Cæde parentis.
Dilectum mihi mittite fratrem:
Tantæ siquidem pondera molis
Neq; ego immensum sola dolorem
Valeo ferre.

CHORVS *mulierum indigenarum.*

HEi infandæ filia matris
Quid continuis miseram questibus
Te sic conficis?
Perpetuò patrem luges, dextera
Nuper matris perfidè ademptum
Insidiosè atq; impiè.
O utinam istius stragis autor
(Si modò fas sit concipere mihi
Talia uotis) pereat pessimè.

ELEC. *Claro ah natæ stemmate uirgines*
Huc nostros lenire dolores

Solamenq́; mihi adferre uenitis,
Scio id ac intelligo, nec me fugit.
At, sic statui, haud cessabo unquam
Miseram patris lugere necem.
Quapropter uos edoctæ optimè
Fido in amore rependere gratiam,
Luctibus, ah rogo, sinite indulgeam.
CHO. *At neq́; lacrymis nec precibus tuis*
Excire specu Tartareo queas
Genitorem unquam: moderatum itaq́; hîc
Par est esse dolorem, quando
Nulla arte malum uitare queas.
Quod nisi facias te frustra fero
Luctu conficies. quid uanis
Te sic lacrymis maceras?
ELEC. *Sensu caret, ac excors ille est,*
Quisquis nullo funera planctu
Libat mœsta parentum.
Sed mihi mœsta placet auis,
Iouis altifremi nuntia
Quæ plorans Ityn
Ingeminat Ityn.
Eheu Niobe misera
Diuis te immortalibus æquo,
Quæ perpetuis tumulum saxeum
Lacrymis irrigas.

CHO.

CHO. *Non tu sola hoc carpere luctu*
Filia, at immoderatius alijs,
Quibus est tecum hic communis dolor,
Discruciare, Chrysothemis
Viuit & Iphianassa.
Occulteq; dolet Orestes simul.
ELEC. *O ter Orestem felicem, & quater,*
Quem mox aduenientem
Cum pompa atque triumpho celebrem
Excipiet terra Mycænensium.
Illum singulos
Expecto in dies.
Dulciq; carens fructu prolium
Innupta infelix etiamnum
Lacrymisq; humens semper obambulo,
Omnibus infestam malis
Immensamq; uiam tero. at ille
Non meminit mei
Nec beneficia
Secum reputat, uel quæ literis
Ex me didicit?
Quod enim allatum est ab eo nuntium
Non uanis plenum rumoribus?
Huc semper enim ille uenire expetit,
At nunquam animum inducit, ut
Ingrediatur iter semel.

CHO. *Sis forti animo filia, fide:*
Magnus Olympum Iuppiter incolit:
Is uidet & regit omnia:
Illi hanc uehementem iram
Sæuumq; animi committe impetum:
Nec plus quàm satis est fræna odijs
Laxa, nec prorsum excute pectori.
Tempus, commodus est Deus,
Mitigat omnia.
Aliquando expectatus ueniet
Phocydis altricis boum
Qui colit arua
Agamemnone progenitus.
Ac qui Stygijs imperat oris
Terga premet Deus hostium.
ELEC. *Atqui sine spe maxima nostri*
Portio iam nunc transijt æui.
Confectum mihi curis cor stupet,
Pereo misera orbata parentibus,
Nusquam firmus amicus est.
Sortis ut infaustæ aduena patrijs
Tractor in ædibus.
Nullius æstimor aßis.
En, en, uesteis sordidas,
Vacuisq; domi aßisto mensis.
CHO. *De reditu uox nuntia patris*

Tristis fuit,& non tristis minus
De secretis fama cubilibus.
Aduersa cùm in illum plaga irruit
Nil metuentem inflicta securi.
Inuenit fraus hoc scelerata
Consilium,cædisq; Cupido
Extitit autor.sæuam sæuis
Animis concepit latrocinij formam
Siue fuit Deus ille,
Seu quisquam mortalium,
Qui patrare est ausus talia.
ELEC. *O lux nobis omnium*
Infestissima meritò,
O nox,ô epulæ execrabileis,
Atque nefandæ,horrenda calamitas,
Ah mors atra parentis gemina
Illata manu.uitam eripuit
Illa quoque mihi,prodidit hostibus,
Ac me perdidit.
Sed summus qui regnat Olympo
Vltrices Deus illis pœnas
Precor infligat.gloria nulla,
Nulla illos uoluptas mulceat,
Talia quando facta patrarunt.
CHO. *Caue ne plura loquaris,*
Nunquid tecum reputas animo

Quib

Quibus è fortunis in qualia
Turpiter adeò damna incideris?
Plus tibi semper cumulas luctuum,
Et paris animo prælia duro.
Non hæc contra debent principes
Peragi iurgijs.
ELEC. *Huc me grauibus compellor malis,*
Grauibus compellor malis
Me conuertere.noui,nec latet
Impetus animi,ac ira me.
Ast immensis quassa doloribus
Non mihi tempero.nec dum lumine
Perfruar ætheris
Constituam modum.
Nam ex quo chara mihi progenies,
Ex quo tandem delectabile
Audire unquam potero uerbum?
Ex quo sapiente opportuna
Sperem nostris dicta doloribus?
Ah desistite consolari,
Rogo desistite:
Nam luctus perpetuus
Iste uocabitur.
Nec ab his unquam requiem ærumnis
Capiam,lacrymas,ut cernis,sine
Numero semper & ordine fundam.

CHO. *Atqui mota tui hortor amore*
Et fida quidem ueluti mater,
Aerumnas ne ærumnis cumules.
ELEC. *At nostri rogo quis modus est mali?*
Age nunc, dic mihi, quî sit honestum
Nullis defunctorum uita
Carpi curis? cuinam hæc homini
Ingenerata est feritas uspiam?
Haud mihi uanus luctibus istis
Captatur honos: non equidem, si
Thalamis essem iuncta iugalibus,
Et honesto homini, uiuere possem
Tranquillè unquam, nec cohibere
Mœsti celeres alas fletus.
Meritò functis iste parentibus
Libatur honos.
Verùm ille quidem uitæ cassus
Lumine, si in nihilum fuerit miser
Morte redactus, neque rursum illi
Iustas soluant cædis pœnas,
Effluet omnis pudor, & pietas
Homines inter nulla futura est.

CHORVS.

Iambici Trimetri.

EGo quidem mea simulq; etiam tua
O filia, huc iam gratia me contuli.
Si quid minus fortasse, rectè dixero

Tu uince, nos pariter tibi parebimus.

ELEC. *Pudet quidem me fœminæ, si nimium queri,*
Nimijsq; uobis concitari luctibus
Videar. quid autem agam? hoc facere uiolentia
Me cogit. ignoscite, date ueniam precor:
Quî fieri enim queat, ut sata genere nobili
Animoq; prædita generoso filia,
Paterna damna conspicans quæ ego, dies
Seu luceat, seu nocte contecta lateat,
Mage pullulare semper ac marcessere
Videre cogor, non faciat eadem quæ ego?
Primò quidem quæ enixa me est mater, mihi
Vult peßimè, me odit hostilem in modum.
Dein meis in ædibus cæsoribus
Conuiuo patris, subditaq; eis aspera
Fero imperia: ab his sumere necessaria
Quæcunque sunt compellor: at qualeis putas
Me agere dies, cum considentem patrijs
Video thronis Aegisthum, amictumq; insuper
Quibus antea ornatus pater erat uestibus?
Domesticaq; èo in loco libamina
Fundentem ubi trucidauit illum perfidè?
Ac quæ uideri extrema contumelia
Queat omnium, cùm patris in cubilibus
Video latronem matre cum miserrima,
Si fas sit appellare matris nomine,

Hanc

Hanc quæ nefando cum hoc homine cubat,& eò
Peruenit impudentiæ,impurißimo
Vt se societ & execrabili uiro.
Non uindicem metuens aliquam Erinnyn:at uelut
Re laude gesta digna risit,& patrem
Illo dolosè quo meum necuit die
Sanxit choros,& immolauit hostias
Ac dijs dicauit sacra tutelaribus
Per singulos celebranda menseis.atque ego hæc
Infausta ego cùm conspicor,illacrymo
Per tecta paßim gemo,miserrimas fleo
Patris epulas mecum tacita:nec enim licet
Quantum libet,& animo est uoluptas,lacrymis
Dolorem acerbum explere,generosa hæc enim
(Si dijs placet)mulier mihi procacibus
Huiusmodi exprobrat sonis.O impia,&
Inuisa Dijs,soli est pater tibi mortuus,
Te præter haud est quispiam in doloribus.
Malè pereas,nec hisce te unquam luctibus
Dij liberent precor inferi:ac huiusmodi
Effundit in me plena contumelijs.
Atqui affuturum quando Orestem ab aliquo
Audit:statim furore percita intonat,
Non tu mihi horum ex causa?non tuum est opus?
Surreptum Orestem clanculum ex manibus meis
Nunquid alias misisti in oras peßima?

Verùm

Verùm id tibi confirmo,digna huiuſmodi
Supplicia dependes ſceleribus.talia
Latrat impudenter:at propè aſtans incitat
Inſignis illam ſponſus,hominum maximè
Sceleratus omnium,impotens,peſtis mera:
Qui non niſi adiutus ope mulierum fuit
Pugnas inire unquam auſus ullas.Aſt ego
Deſideratum fruſtra Oreſten hactenus
His qui malis finem ſtatueret,arbitrans
Huc affuturum miſera pereo funditus.
Moliri enim cum quippiam uolo,illius
Cunctatione ſpes mihi omneis corruunt.
His igitur in tantis malis,ô fœminæ
Chariſſimæ,haud facile eſt modeſtè agere mihi
Aut colere pietatem.Sed in tantis malis
Ad mala patranda me neceſſitas agit.
CHO. *At age mihi dic,paulò ut loquamur tutius,*
Aegiſthus eſt'ne nunc domi,an abijt foras?
ELEC. *Ah ne putes ſi eſſet domi me nunc foras*
Prodire poſſe.Se ille in agros contulit.
CHO. *Liberius igitur mutuis ſermonibus*
Poterimus uti:ſi modò ita ſe res habet.
ELEC. *Diſceſſit,ea quæ ſcire poſtulas roga.*
CHO. *De fratre quæro,num affuturum eum putes?*
ELEC. *Dicit quidem,atqui uerba re nõ comprobat.*
CHO. *Plerunq; tardant molienteis ardua.*

ELEC.

ELEC. *At quādo eum seruabā ego, tarda haud erā.*
CH. *Bono es animo, qua est indole, auxilium feret*
Suis amicis.
ELEC. *Credo, speroq́;, atque spe*
Hac destituta si fuissem, haud uiuerem.
CH. *Sile, nec adde uerbum: eodem patre satam,*
Ac matre eadem, iam sororem conspicor
Tuam Chrysothemin egredi, ac dextra sua
Imis ferentem quæ sacrantur manibus.
CHRY. *Quas rursus hic soror ante uestibula domus*
Edis querelas, atque clamosos sonos?
Non potuit te temporis longinquitas
Docere, uano haud esse uana pectori
Impertienda? ego quæ mihi sum conscia
Id assero, rerum ob statum præsentium
Dolore adeò luctuq́; me magno affici
Vt si potestas suppetat, & animo suæ
Respondeant uireis, statim re ostenderem
Qualem erga eos animum geram. at nunc tot malis
Cùm sim inuoluta, nauigare carbasis
Contractioribus necesse est, ac ita
Existimare: si mali quid moliar
Pœnam uicißim me repensuram. idq́; te
Meditatam habere, atq; alia facere soror uelim.
Quanquā haud quidem sum ignara, nō quæ nūc ego,
Sed iusta quæ tu indicas esse omnibus.

At liberè si uiuere, ut decet, uelim,
Principibus omnibus modis parendum erit.
ELEC. *Graue ac iniquũ id est, patrem te iam tuum*
Obliuioni tradere, ac huius matris
Curam gerere: nanq; huc tua monita redeunt
Ac dicta spectant omnia: nec ex te illa habes,
Mater magistra est. dein uide utrum deligas
Horum potissimum: aut sapere malè, aut tuos
Negligens amicos sapere bene, quæ iam quidem
Paulò antè iactabas. Si adesset par tibi
Robur animo, quod erga eos geris odium
Ostenderes. scrutanti at omneis mihi uias
Quibus nefandam patris ulcisci necem
Queam, adeò nullam fers opem, ut etiam meo
Conatui obstes, & aliò deflectere
Satagas. quid? ignauum an metum id non arguit?
Aut igitur à me discito, aut tu me doce
Ab hisce si nunc temperem mihi luctibus,
Quidnam precor lucri feram? nunquid fruor
Vita? scio quidem calamitosa, sed mihi
Quæ perplacet, modò faciam illis ægrè ita.
Id enim urit illos, mortuum quòd hunc colam,
Tribuamq; honores, si qua sit ibi gratia.
At tu quidem præ te odia uerbis cùm feras,
Re parricidis cum scelestis uictitas.
Ac si mihi quis uellet ista munera

Ferre

Ferre preciosa, culta tu quibus nites,
Non possem in animum inducere ut eis cederem.
Tibi collocetur mensa diues, affluas
Vberrima rerum beata copia:
Tantum mihi, natura quantum postulat,
Cibi satis sit: non tuos desidero
Cultus soror, honores'ue: quos nec tu quoque
Desiderares, recta si mens tibi foret.
At omnium cùm nomineris optimi
Patris, bonæq; gnata matris, plurimis
Eo uideris esse praua nomine,
Cùm mortuum prodas patrem, & amicos tuos.
CHO. *Ne per Deos acerbius quicquam precor*
Loquaris ira concita: est utriusq; enim
Non paruus in sermone fructus, si quidem
Dictis uelis tu illius obsequi, ac tuis
Parêre non recuset illa hortatibus.
CHRY. *Assueta sum conuicijs huiusmodi,*
O fœminæ, dudum: nec iracundiæ
Iam mentionem facerem ego, nisi malum
Magnum aliquod imminere ei audissem: malum
Quod lacrymis longis facilè statuet modum.
ELEC. *At dic precor, quodnã malũ narres: si enim*
His maius aliquod dixeris, obediam tibi.
CHRY. *Dicã tibi quod quidẽ ego scio. statutũ id est,*
Vt te, nisi his tu fletibus tibi temperes,

Mittant eum in locum, ubi aureum nunquam iubar
Sis ſplendidi aſpectura Solis: uiuaq;
Incluſa turri opacæ. & hoc exul ſolo
Tecum tuas ut calamitates concinas.
Hæc nunc apud te expende, caueq; in poſterum,
Si quo malo affligare, ne in me conferas,
Culpam: ſapere opportunitas nunc poſtulat.
ELEC. *Stature'ne ſic agere mecum, uelut aïs?*
CHRY. *Sic eſt, reuerſus ubi erit Aegiſthus domum.*
ELEC. *Quamprimũ itaq; ueniat, ueniat hoc ſi uelit.*
CHRY. *Ah quid miſera aïs? quos ſoror proferſ ſonos?*
ELEC. *Maturet huc uenire, ſi quid tale nunc*
In me ſtruat.
CHRY. *Satis'ne ſana? ſiccine*
Mori tibi uolupe eſt?
ELEC. *Vt à uobis procul*
Hinc fugere poßim.
CHRY. *Non tuæ curam geris*
Magis anxiam uitæ?
ELEC. *Expetendã ſcilicet*
Ac prorſus admiranda mea uita omnibus.
CHRY. *Talis futura eſt, diſce modò bene ſapere.*
ELEC. *Ne me doce ut amicis iniqua ſim meis.*
CHRY. *Minimè, ſed ut dominis geras morem tuis.*
ELEC. *Tu potius aſſentare, conſentaneum*
Id moribus non eſt meis.

CHR.

CHRY. *Pulcherrimum est*
Non ruere consilio malo.
ELEC. *Si sic opus*
Fuerit, ruam, parentis ulciscens necem.
CHRY. *Ignoscet ista & si neglexerimus pater.*
ELEC. *Laudanda nequaquam tua hæc oratio est.*
CHRY. *Non tu mihi parebis, aut consenties?*
ELE. *Id absit. haud ego sanæ adeò mentis sum inops.*
CHRY. *Pergo itaq; recta missa qua fui uia.*
EL. *Sed quo'nã abis, quo'nã sacra hæc adolenda fers?*
CHRY. *Libare me ad tumulum patris mater iubet.*
ELE. *Quid ais? uiro'ne huic omnium inuisissimo?*
CHRY. *Quem occîdit ipsa, sic uolebas dicere.*
ELE. *Aequo facit persuasa? cuinam placuit hoc?*
CHRY. *Visis opinor noctis huius territa.*
ELEC. *O dij penates nunc opem ferte obsecro.*
CHRY. *Quid hinc tibi accreuit animi, aut fiduciæ?*
ELEC. *Si spectra narres, mox tibi explicauero.*
CHRY. *Non potero rem plenè referre, at tenuiter.*
ELEC. *Refer ut potes, nam dicta sæpe tenuiter*
Fecere labi hominem, atq; iam in præceps datum
Tanquam data rursus leuauerunt manu.
CHRY. *Patrem tuũ ac pariter meũ æthereas ferunt*
Emersum in auras, esse conspectum matri:
Qui simul ut accepit, manu olim quod solet
Gestare, sceptrum, (nunc sed Aegisthus gerit)

Defixit illud humo: quid illico uiride
Summo protrusit germen è cacumine,
Inq́; patulas, res mira, luxurians comas
Vmbra uniuersum texit Argiuûm solum.
Sic nanq; cognoui ex eo qui tum adfuit,
Ad orientis uersa cùm Phœbe iubar
Nocturna spectra exponeret. tantum hoc scio:
Misitq́; me huc, uisi metu perterrita.
ELEC. *Per nunc Deos te patrios precor, mihi*
Obtemperes, neu consilij inopia cadas.
Quòd si repudiaueris me, postmodum
Tuo huc, scio, malo recurres, ac meam
Eblandieris opem. Sed ô charissima
Mihi soror, ne manibus ea quæ nunc geris
Accommodes sacra tumulo: neq; enim id tibi est
Fas, nec pium hostili à muliere mortuo
Patri profectas soluere exequias. sed aut
Diffunde in auras, aut sub effossa tegas
Profundè arena. ut quid ad tumulum patris
Perueniat, alicubi ut reconditum, uelut
Cymelion quoddam, illius potius neci
Seruetur. at, uerum quod est, si expenderis,
Temeraria nisi fœminas audacia
Superaret omneis, nunquam eum quem perfidè
Necauit, exornaret hoc libamine.
Considera, ac tecum reuolue, an illius

Accepta sint futura dona manibus,
Abs qua peremptus indecorè atque in modum
Truncatus hostilem fuit, cœnæq; sub
Tempus cruentas balneo abstersit notas.
Hæc posse cædem tu expiare existimas?
Erras. sed hæc omitte. quin sectis tuæ
Meæq; summis partibus soror comæ,
Parua hæc quidem, uerum tamen qualia,
Hos squallidos ei capillos offeres, habeo,
Atq; arte nulla hoc expolitum cingulum.
Prostrata humi interim, obsecrabis eum, ut uelit
Adesse nobis beneuolus, contraq; uim
Emergere hostilem inferis è sedibus.
Precare quoq; Orestes ut adueniat manu
Instructiore in hostium fortis necem
In posterum quò ditioribus his eum
Munusculis ornemus. Equidem existimo
Neq; hîc opinione fallor, rem hanc ei
Curæ esse, quòd eam ciusmodi iam insomnijs
Vexauerit: uerum soror in his pareas
Ac da mihi operam, & omnium charissimo,
Obscura qui Stygijs loca incolit, patri.
CHO. *Pia admodum sunt quæ soror dicit tua.*
Quare obsequeris, si modò sapies, ei.
CHRY. *Parebo: nam res iusta cùm est, quid attinet?*
Obsistere, aut contendere diu? est facto opus

Ac festinatione, & aggressura cùm
Hæc sim, ô amicæ, per Deos quæso mihi
Præstetis ut silentium. nam si ista fors
Rescisceret alicunde mater, haud meo
Magno sine malo abiret inobedientia.

CHORVS.

Anapæstici Trochaici.

NI Vates sim stulta,
Atque sana destituta
Mente, non longo pòst
Tempore uindex Iustitia aderit
Meritas inferens
Manibus pœnas. hanc mihi
Spem, hanc fiduciam
Grata præbuere noctis
Spectra. nunquam enim Pelasgûm
Rex, qui te progenuit,
Immemor futurus horum est,
Nec uetus atq; bipennis
Anceps, qua miser ictibus
Occubuit laniatus atrocibus
Tempore ullo conticebitur.
Multipes aderit, multaq; manu
Furiosa, infestis abdita
Latebris ferrea Erinnys

Sang

Sanguinolentas dirasq; impetet
Atq; inauſpicatas
Infandi thalami faces.
Magna quare me tenet ſpes,
Ominaturos ſiniſtrè
Quicunq; his de ſpectris audient,
Ac cedent in perniciem omnium
Autores ac adiutores
Qui fuere cædis.
Nil,nil ueri uatum continent
Reſponſa,nihil Diuûm oracula,
Nec habent ullum ſomnia pondus,
Irrita ſi hæc ſit noctis imago.
O laborioſa
Aurigatio quondam Pelopis,
At quàm flebilis huic telluri
Quàm extitiſti calamitoſa.
Tempore enim ex illo,quo
Sæuo Myrtilus obrutus æquore
Dirasq; per iniurias
Præceps datus ex aureis
Prouolutus eſt quadrigis,
Semper ærumnæ hanc domum
Flebileis exercuere.

CLYTEMNESTRA.

Iambici.

SEcura rursus susq; deq; obambulas,
Vti uideo, Aegisthus enim abest, qui te solet
Cohibere semper, ne quam amicis turpiter
Vsquam foras progressa inureres notam.
At ille nunc peregrè cùm abest, reuerentia
Nulla mei moueris: uerùm plurima
Et falsa de me prædicas uulgò, ut malè
Regnum gubernem, & , quàm decet, sim audacior.
Qua contumelia, quibus semper probris
Te pariter & tua afficiam. at unquam nihil
A me subortum est tibi mali. conuicijs
Excepta, dicta in te regessi maledica.
Solus enim in ore perpetuò tibi est pater,
Nec præter hunc est litium ulla occasio.
Quòd ille nempe mea necatus est manu:
Mea, scio: nec cur id inficias eam
Est ulla causa. non tamen ego sola, sed
Vindex eum Iustitia sustulit: cui
Ferres opem, ac obtemperares, si modò
Vel mica sani tibi reliquum foret animi.
Quando parens iste tuus, ullo quem sine
Fine aut modo luges, sororem olim tuam
Solus Pelasgûm dedere neci sustinuit,
Dijsq; immolare, non pari mecum iugo
Subactus is dum gigneret, quo ego fui
Dum eniterer. Sed esto. tu dic interim

Quamn

Quamnam ipse eam immolarit ob causam, inquies.
Fortasse Graiorum. unde uerò ipsis erat
Ius hoc, meam necare? sin ob gratiam
Fratris sui, impune'ne trucidaret meam?
An non & illi gemini erant superstites
Tum liberi, quos iustius fuerat mori
Patre ac eadem matre progenitos, ob hanc
Cùm fuerat instituta nauigatio?
Herebum'ne maior cupiditas incesserat
Meos uorandi quàm sororis liberos?
An filiæ reiecto amore propriæ
Curam decebat gerere fratris? sed patris
Stulti ac maleuoli hæc signa sunt clarissima.
Sic puto quidem ego: licet aliter tu sentias.
Atq; ipsa quæ fuit perempta, si modò
Vox suppetat, idem, quod ego, diceret. itaq;
Me cædis hauddum pœnitet. Sed si tibi
Videar fouere causam iniquam, cùm interim
Bene sentiam, probris amicos impete.
ELEC. *Non nunc, opinor, initium fecisse me*
Dices malè loquendi, ipsa quando exorsa sis:
Sed, si id mihi per te licebit, mortui
Causam parentis & sororis agam simul.
CLY. *Permitto. uerùm orationem si hac tuam*
Semper fuisses auspicata formula,
Nunquam molesto te notassem nomine.

ELEC.

ELEC. *Ais patrem necasse te meum.cedo,*
Sceleratius iam excogitari quid queat,
Dictu'ue probrosum magis? seu iure seu
Iniuria id factum foret? porrò nego
Iustè interemptum: isthoc te adegit ad scelus
Persuasio uiri omnium turpissimi,
Quicum tibi etiam nunc uoluptas uiuere est.
Venationi deditam roga Artemin,
Quare notis furentibus detenta sit
Classis Pelasgûm in Aulide, aut potius tibi
Ego explicabo: nanq; fas exquirere id
Non est ab illa. Rumor est, patrem meum
Sacrum Dianæ cùm petiuisset nemus
Curis grauata quò reficeret pectora,
Signatum, & arduis uigentem cornibus
Ceruum excitasse. dumq; mactaret, aliquod,
Fortasse gloriatus insolentius,
Prorupit in uerbum, ob quod irata grauiter
Tenuit Pelasgas Diua in Aulide copias:
Cæsæq; iussit ut loco feræ pater,
Factum ut fuit, suam immolaret filiam.
Nec enim alia ad Troiam patebat aut domum
Via. Sic diu multumq; luctans uix fuit
Tandem huc adactus, uictimam ut talem Deæ
Offerret. haud fratris sui causa fuit
Commissa cædes. quod tamen si nunc foret

Factum,

Factum, mori'ne tua decebat eum manu?
Qua quæso lege? huiusmodi leges caue,
Ne dum statuis hominibus accersas tibi
Ipsi mala atq; pœnitentiam. Si enim
Sit talio referenda, & alter pro altero
Necandus, ipsa iure sanè æquissimo
Nunc morte mulctarere prima. Sed uide
Fucum ipsa ne facias tibi. Si enim uoles,
Doce, precor, cur omnium turpissimum
Sis ausa moliri scelus? cum adultero
Concumbis illo cuius usa fuisti ope
In patre perimendo meo, & nunc liberis
Datis operam, ac pios, & ex pijs satos
Exterminas. quo'nam ista pacto prædicem
Aut laude digna existimem? fortè inquies,
Certum est necem sic uindicare filiæ.
Turpe id, neq; ratione subnixum proba,
Alienum id ab honestate causa filiæ
Conglutinare parricidas nuptias.
Sed amplius nihil additura sum, mea
Cùm adeo haud queas tolerare monita, ut illico
Lingua exacuta ubiq; pergas me matrem
Conuicijs lacessere. at te ego potius
Dominæ puto ac dignam matris uocabulo:
Qua uitam ago ærumnis refertam, atq; miseris
Doloribus, uexata contumelijs

Semp

Semper nouis abs te, ac marito illo tuo.
At ille qui uix per fugam manus tuas
Euasit, exteris in urbibus miser
Infaustam Orestes uitam agit, quem me tui
Nutrire uindicem usq; conqueri soles.
Hoc me eo animo fecisse tibi persuadeas,
Vtinamq; adhuc uotis meis respondeat
Euentus. age nunc me palàm, si sic lubet,
Traduce peßimam, impudentem, garrulam.
Si istis enim natura me ornat dotibus,
Haud facile dicar à tua indole degener.
CHO. *Vt spirat iras! quæ modò iustæ sient,*
Quanam quæant ratione leniri haud uideo.
CLYTE. *Ego'ne illius possem affici cura, matrem*
Indignè adeo quæ contumelia afficit?
Et maximè cùm uirgo sit, supremam id an
Non egredi uidetur impudentiam?
ELEC. *Et nunc quidē me horum pudet, quanquā tibi*
Secus uidetur. Sentio multa facere
Me præter id quod aut mea ætas postulat,
Aut conditio. uerùm tua maleuolentia,
Tua flagitia uiolenter huc me protrahunt.
Nam facta uerba etiam sequuntur turpia.
CLYT. *O prostituti opus pudoris. an te ego,*
Dictaq; mea, ac mea facta sic cogunt loqui?
ELEC. *Tu dicis, haud ego. abs te opus proficiscitur,*
Factisq;

Factisq; nunc uerba etiam adaptantur sua.
CLYT. *Sed Diua sic me perdat Artemis, haud tibi,*
Haud cedet impunita tanta temeritas,
Simul atq; nunc redierit Aegisthus domum.
ELEC. *En quas in iras proruis? non sustines*
Audire quicquam cùm loqui permiseris.
CLYT. *Non me sines libare Dijs fausto omine,*
Cùm quæ uolueris te loqui permiserim?
ELEC. *Permitto, mando, sacra fac: neq; enim dehinc*
Quod plura dicam, os increpabis iam meum.
CLYT. *Incensa igitur hæc tolle mea pedissequa*
Suauißimi referta fructus, quò Deum ut
Me liberet quibus agitor terroribus
Ritè precer. ô protector, ô Phœbe ædium
Tutela, nunc preces secretas accipe.
Neq; enim ego amicos inter ago ut altè audeam,
Quod uolo, profari, donec ista coràm adest.
Ne forsitan odio incitata pristino
Linguaq; petulanti per urbem seminet
Rumorem inutilem. tibi igitur quæ loquar
Precor benigno exaudi Apollo numine.
Quæ nocte geminis conspicata in somnijs
Sum spectra, si sint ominis Apollo boni
Fac uera: sin mali, retorque in hostium
Rursus caput: nec hisce me opibus, si dolo
Id machinabuntur aliqui exturbarier

Vnquàm

Vnquam sinas.da sic ut absq; molestia
Viuam,domosq; & sceptra Atridum ista teneam
Iucunda amicis unicè quorum iuuat
Me consuëtudo,superstitibus etiam
His liberis quicunq; placidè mecum agunt
Nec ullum,uti decet,negotium exhibent.
Hæc quæso pronis Phœbe percipe auribus,
Votisq; clemens hisce nostris annue,
Alijsq; quæ nunc non palàm pronuncio,
Etiam tacente me.Reor enim te omnia
Habere cognita.ac Deus cùm sis,nihil
Mortalium latêre te rerum potest.
PAEDAG. *O fœminæ hospites,precor mihi dicite*
Est'ne hæc tyranni regia Aegisthi domus?
CHO. *Est hospes ipsa:haud auguratus es malè.*
PAEDAG. *Deinde coniunx illa'ne est,quã cõspicor?*
Ex uultu enim indoles relucet regia.
CHO. *Ea ipsa:rectè conijcis,præsto hìc adest.*
PAEDA. *Regina salue:nuntium apporto tibi &*
Aegistho amico ab homine iucundissimum.
CLYT. *Gratus mihi est sermo tuus.at antè expedi*
Quisnam,hospes,huc te miserit mortalium?
PAED. *Ex Phocyde Phanoteus graueis res nuntiãs.*
CL. *Quasnam hospes?ede:nanq; homine à charissimo*
Amica præter nil relaturum autumo.
PAED. *Obijt Orestes,idq; breuibus assero.*

ELECT. *Hei,hei mihi miseræ, perij hodie funditus.*
CL. *Quid ais? quid hospes ais? caue aurē huic præbeas,*
PAED. *Obijt Orestes, sicut antè, nunc aio.*
ELEC. *Actum est, miserrima perij, nil sum amplius.*
CLYT. *Quin res agis tuas? sed hoc mihi explica,*
Quo genere fati finijt uitæ diem?
PAED. *Atq; hāc quidē sum missus ob causam, ut tibi*
Omnem rem eo quo est gesta commemorem ordine.
Nam tota nuper celebria ad certamina
Cùm Delphicis excita Græcia præmijs
Iam congregata foret, Orestes adfuit.
Qui primum ubi præconis excepit sonos
Cursum proclamantis pedestrem (tum ordine
Quod primum erat certamen) in arenam omnibus
Mirandus, omniumq; splendidißimus
Descendit, & naturæ adæquans gratia
Cursus uolucris terminos, uictoria
Potitus ampla est consequutus præmia:
Remq; uniuersam ut explicem breuißime,
Præstantia æquè facta robur'ue ullius
Haud me uidere unquam memini hominis, id tibi
Persuadeas. quæcunq; promulgata erant
Etiam diaulorum à brabeutis cursuum
Quinquertia, omnium ille niceteria
Solus ferens, beatus atq; ab omnibus
Vno ore paßim prædicatur inclytus.

Cognomine Argiuum quidem, sed proprio
Paßim salutabant Oresten nomine:
Patre generoso, qui potenteis Græciæ
Totius olim exercitus ad Ilium
Duxisset Imperator, Atrida satum.
Sed hoc quid illi profuit? Deorum enim
Nocere aliquis ubi statuit, mortalium
Quacunq; tandem præditus potentia,
Iram cauere numinis nemo queat.
Nam luce subsequente, equestribus quæ erat
Sacrata ludis, Phœbi ut ortum erat iubar,
Stipatus aurigarum adest celebrium
Magna caterua, quorum Achæus unus, ex
Lacedæmone alter: duo deinde maximè
Regere Lybes currus periti, atq; inter hos
Fuit ille quintus Thessalos ducens equos:
Flauis superbus sextus ex Aetolia
Pullis adest: at septimus Magnesius:
Octauus albis Aeniensium è solo
Ferox equis: nonus ab Athenis numinum
Factis manu: Bœotus ordine decimus
Clausit cateruam. iamq; serie ubi sua
Certaminis per arbitros, ut fortè sors
Ceciderat, unusquisq; nactus erat locum,
Mox æneæ signa simulac dederant tubæ.
Magno emicantes impetu illi carcere ac

Statione deserta sua impulsis equis
Clamoribus feriunt acutis æthera,
Vibrant habenas dextera: allisi grauem
Dedêre currus strepitum, in astra pulueres
Glomerantur, & commixti in unum omneis simul
Assiduò equos stimulis fatigant acribus.
Alium alius præuortere satagit: unum id est
Studium omnibus, idemq; ardor: orbitas, rotas,
Ac terga equorum cerneres spumantia,
Fessosq; crebro artus anhelitu quati.
Columna at ille hærens sub extrema mouet
Agitatq; currus, deinde habenas dexteri
Laxans equi cohibet sinistrum, & hactenus
Obstaculo non impeditæ ullo loca
Per constituta actæ ferebantur rotæ.
Tandem illius, agris qui aderat Aeniensibus,
Ruptis equi rapiuntur indomiti lupis.
Iam septimum postquam reuersi emensi erant
Confecerantq; cursum, & aduersis ruunt
Lybica in uehicula frontibus. prima hinc mali
Origo cœpit: hinc alium alius dedit
Præcipitem humi, atq; uulnerauit, campus hinc
Naufragio equestri atq; strage Crissæus fuit
Passim repletus. idq; Atheniensis ut
Cognouit aurigationis artifex
Insignis, orbitam extra equos retrahit suos,

Cohibetq; curſus:illa curriculi quæ erant
Medio in ſpatio,equeſtri quati illo turbine
Ac fluctibus ſinens. Oreſtes interim
Extremo adhuc hærens loco agitat ultimos
Loris equos,tandem potiri præmijs
Victoriæ certus.at Athenienſis ut
Solum relictum eum eſſe conſpexit,ſtatim
Noto increpans æquos ſono,celerrimo
Sequitur gradu:aſſequutus,æquatis diu
Ibat iugis uterq;: rurſus alterum
Alter citatis anteuertebat rotis.
Omneis at alios tutus atq; prouidus
Pernicibus prouectus exegit miſer
Curſus quadrigis:tandem equo ſe rapidius
Flectente,mox læuæ remittens cingulum
Habenæ,in extremum columnæ incogitans
Impegit,atq; axis media qua uoluitur
Fracta minutim fiſtula præceps citis
Lapſus quadrigis implicatur funibus.
Vtq; cecidit diſperſi equi magno impetu
Media ruunt per æquora.id populus uidens
Pernicibus miſerum ita curribus excuti,
Plorauit adoleſcentis indignam necem:
Altisq; ſuſpirans ſonis,ob quænam,ait,
Facinora nunc es tanta ſortitus mala?
Prolapſus in humum ſæpe in altum tibias

Iactab

Iactabat, illum donec aurigæ inhibito
Vix tandem equorum cursu humo sustollerent.
Cruore fœdum tabido, atq; eum in modum
Affectum, amicorum omnium ut nemo uspiam
Miserabile uidens corpus unquam agnoscere
Potuisset. impositum igitur ardenti rogo
Statim cremauimus, redactumq́: tenuem
In puluerem, atq; uasculo inclusum breui
Ex Phocyde huc uiri tulêre, ut patrio
Partem sepulcri adipisceretur in solo.
Atq; hæc quidem ea sunt quæ referre debui
Tristia relatu, sed uidentibus omnium
Quæcunq; ego unquam uiderim, tristißima.
CHORVS. *Veterum heu uideo regū perire funditus*
Penitusq́; ab ima stirpe collabi genus.
CLYT. *O Iuppiter! quid hoc sibi uult? fausta'ne*
Hæc esse dicam? an temperata bonis mala?
Ah quò misera redacta sum? cùm proprijs
Seruare uitam cogar in malis meam?
PAED. *Quid sic meo excruciare Domina nuntio?*
CLIT. *Immensa res est parere. nec quantumlibet*
Acerba contumelia aut iniuria
In propriam excitare prolem odium queat.
PAED. *Frustra igitur, ut uidetur, huc nos uenimus.*
CLY. *Frustra? quid ita? frustra appulisti cùm mihi*
Manifesta mortis eius indicia adferas.

Qui pars meorum uiſcerum, ac animæ meæ,
Procul à meis uberibus, atq; à ſedula
Fugiens alumna contulit ſe in exteras
Peregrinus oras. neq; mihi unquam tempore
Conſpectus ex illo fuit, quo ſe hinc miſer
Subduxit. inſuper paternæ me ream
Iam poſtulat cædis, minaturq́; grauia,
Vt nec die, nec nocte ſomno perfrui
Poßim ſuaui, aſt imminentis horrido
Perculſa ſemper mortis & fati metu
Vitam traho. Sed hoc die terroribus
Sum liberata maximis. nec eſt eum
Quòd ego ſororem'ue amplius timeam illius,
Quæ mecum eodem iuncta tecto, & in meos
Sæpe nimis ingenioſa luctus inuenit
Aliquam doloris perpetuò cauſam noui,
Merumq́; noſtris ſugit è præcordijs
Scelesta ſanguinem. Sed hæc audacia
Iam fracta conquieſcet, ac diræ minæ.
ELEC. *Miſerrimam me, nunc Oreſta tempus eſt*
Vt calamitoſam defleam ſortem tuam
Quòd morte ſublatus adeo miſerabili
Sæuis adhuc à matre contumelijs
Lacereris. hoccine eſt piæ factum matris?
CL. *Tibi haud uidetur, ut cum eo actũ, actũ eſt bene.*
ELEC. *O Nemeſi gemitus mortui audi flebileis.*

CLYT.

CLYT. *Audiuit illa,& precibus annuit meis.*
ELE. *Nunc insolesce rebus aucta prosperis.*
CLYT. *Tuq; ac Orestes ista iam sedabitis.*
ELE. *Quieuimus nos,te sed ut sedabimus?*
CLY. *Magno quidem,hospes,dignus hinc es munere,*
Quòd linguam adeo compescuisti garrulam.
PAED. *Discedo itaq; cùm res bono sint in statu.*
CLYT. *Minime:neq; enim honori meo consulueris,*
Nec eius à quo missus huc es hospitis.
Sed ingredere,& extrà sinas hanc flebili
Lugere uoce sua & amicorum mala.
ELEC. *Quid mater ista calamitosa,tristia*
Lamenta nunquid edere,atq; funera
Ob lacrymosa filij luctu affici
Vobis uidetur?læta ridensq; miserum
Casum abijt.ô fratrum omnium charißime,
Vt morte nunc sum perdita tua funditus!
Simulq; spem,quæ reliqua mihi adhuc supererat,
Ex cordis euulsam intimo tecum sinu
Procul abstulisti:nempe uiuum te patris
Aliquando uindicem affuturum,atq; miseræ
Huius tuæ sororis.at quò gentium
Me conferam?sum sola,te nunc ac meo
Orbata patre.seruiendum erit mihi,
Obtemperandum nutibus erit hostium,
Turbæ scelestæ,ac execrabili patris

Cæsoribus, quò misera recidi? in posterum
Haud amplius conuiuere illis iam mihi
Firmum ac statutum est. huicq; proxima
Portæ loco hoc hærebo. sic sterile exigam
Viduata amicis tempus ætatis meæ.
Mucrone sed transadigat aliquis cor mihi,
Id si cui sit ægrè eorum qui è domo
Lamenta fundentem audiunt, dij cœlites
Magni ut loco æstimauero beneficij
Si morte me multauerint! referta enim
Dolore uitæ nulla tangit cupiditas.
CHO. *Vbinam altifremi sæua Tonantis*
Fulmina? lucidus ubinam
Latitat Phœbus? si hæc aspiciunt
Oculis æquis, asperaq; inhibent
Tela beneuoli?
ELE. *Hei, hei, hei.*
CHO. *Quid lacrymaris filia?*
ELE. *Eheu.*
CHO. *Ne nimis altas edito uoces.*
ELE. *Enecas.*
CHO. *Quî sic?*
ELE. *Dum me sumere spem iubes,*
In grauiores conijcis animam
Anxietates: concidit, omnis
Diffluxit spes, Ditis ut inferi

Nigras illi subiere specus.
CHO. *Non hæc mordeat animum cura.*
Amphiareus quoque fraude mulierum
Occultatus septis aureis
Sub humo Stygijs,
ELEC. *Hei,hei.*
CHO. *Imperat umbris.*
ELEC. *Eheu.*
CHO. *Meritò heu.perniciosa erat.*
ELEC. *Domita illa fuit?*
CHO. *Punita fuit.*
ELEC. *Memini,memini,*
Extitit aliquis cui curæ fuit
Atroceis ulcisci iniurias:
Nemo at nostris partibus aßidet.
Nam qui fuerat nobis abijt
Euanidus,ereptus est.
CHO. *Aerumnosa,ærumnis*
Conflictaris grauibus
ELEC. *Harum sum ut quæ maximè*
Gnara,experiens omnium.
Nec enim finis adhuc adest,
Sed mihi duri temporis ætas
Luctus aggregat,ex alijs nouas
Cumulat semper sollicitudines.
CHO. *Liquidò constant quæcunq; refers.*

ELEC. *Non me frustra, quæso,*
Posthac consolemini.
CHO. *Quid ais? cur solatia respuis?*
ELEC. *Nullum pectoribus spes occupat*
In nostris locum.
Obitu fratris prorsus adempta est.
CHO. *Præfixa est fato mors omnibus.*
ELEC. *Qui sed equestri infelix*
In certamine sectis
Implicitus succubuit loris.
CHO. *Fortuitum ac improuisum malum.*
ELEC. *Quî non? hospes in extera*
Regione absque mea manu.
CHO. *Hei mihi.*
ELEC. *Mandatus humo, exequiarum expers,*
Nostriq; miser gemitus.
CHRY. *Præ gaudio immemor decori anhelaq;*
Vt te inuenirem celeriter moui gradum,
Nam læta porto, atque requiem immensis, quibus
Es hactenus uexata, calamitatibus.
ELEC. *Vbinam meis adepta es auxilium malis,*
Quorum medela nulla restat uspiam?
CHRY. *Adest Orestes, id tibi persuadeas*
Certò adeò, ut oculis conspicaris me tuis.
ELEC. *Satis'ne sana es misera? siccine nunc iuuat*
Ridere te utriusque nostrûm miserias?

CHRY.

CHRY. *Non per penateis hoc Deos dico ioco*
Aut contumelia, soror, quin seriò.
Nobis eum appulisse iam tibi nuntio.
EL. *Hei, hei mihi, ex quo tandē id edocta es hominū,*
Cuius adeò facilè adhibes uerbis fidem?
CHRY. *Nil ex alio habeo: ipsa conspicata sum*
Signa euidentia quæ mihi faciunt fidem.
ELEC. *Quid certi habes infausta, quo immedicabilē*
Sedes dolorem, & tota quibus intus flagro
Flammas & æstus?
CHRY. *Per Deos ut audias*
Te quæso, ut ubi perceperis quæ dixero,
Tum stulta demum aut seria esse indices.
ELEC. *Igitur recense si quidem id tibi uolupe est.*
CHRY. *Quæcunque percepi tibi referam ordine.*
Abs te digressa antiquum ut accessi ad patris
Tumulum, repletos lacte riuos conspicor
Fuso recens, uarijsq; bustum flosculis
Hinc inde conspersum undiq;. obstupui uidens
Circumq; spectans num quis in propinquo ibi
Loco lateret abditus mortalium.
Vbiq; solitudo, ubiq; silentium.
Accedo tumulum propius, extremo loco
Pyræ resectas iam recens uideo comas,
Et simul ut aspexi, illico obtulit animo
Se nostro Orestis omnium charissimi

Mor

Mortalium consueta imago: hæcq; illius
Sum suspicata reditus indicia. itaque
Dextra prehendens nil malè ominata sum.
Sed læta crebris irrigans lacrymis sinus,
Et tunc perinde ac nunc reor certissimum,
A nemine inferias profectas has, nisi
Ab eo esse. nam cui munus hoc mortalium
Te præter, aut me obire quæso conuenit?
Et me quidem haud fecisse, neque te etiam scio.
Nam qua id queas ratione? cui ne ipsos quidem
Deos precandi gratia unquam limine
Ab hoc pedem mouere latum liberum est.
Quod attinet ad matrem, animus id illius
Quî sustinere posset, ut faceret patri?
Nec fortè si fecisset, id posset diu
Latêre. sed sunt hæc Orestis sacra. soror,
Forti, moneo, sis pectore. nec enim usque idem
Dæmon agitat eosdem. hactenus nobis quidem
Molestus ac infestus fuit. Sed hic dies
Nunc prosper atq; faustus illuxit, aliquem
Positura tantis terminum forsan malis.
ELEC. *Tædet tuæ, miseretq; me dementiæ.*
CHRY. *Quid? uerba pariunt tibi mea molestiam?*
ELE. *Nec quorsum eas, nec scis animus ubi sit tuus.*
CHR. *Quî non sciam, quod hisce conspexerim oculis?*
ELEC. *Obijt, misera. fluxêre lapsa iam omnia*

Auxil

Auxilia: in illum haud amplius spem colloca.
CHRY. *Heu ex quo id audisti cedo mortalium?*
ELEC. *Ab eo, soror, qui, cùm periret, adfuit.*
CHR. *Vbinã iste quæso est? mens mihi attonita stupet.*
ELEC. *Ingressus est lætus domũ, & gratus matri.*
CHR. *Hei cuius hominis illa quæ tumulo patris*
Affusa conspexi modò libamina?
ELEC. *Alicuius esse suspicor, qui mortui*
Orestis hæc monimenta dederit manibus.
CHR. *Heu me miserrimam, ut ego uano concita*
Præ gaudio celeriter accurri, tibi
Lætum istud allatura nuntium, interim
Ignara quæ in mala deuoluti essemus! at
Statim huc ubi me contuli, antiqua uideo
Florere damna, nouisq; adaucta iam malis.
ELEC. *Sic res se habet: sed si mihi obsequi uoles,*
Tanto malorum fasce mox leuabimur.
CHRY. *Quid? uis'ne me resuscitare mortuos?*
ELE. *Non hoc uolo, nec enim adeò mentis sum inops.*
CHR. *Quid itaq; mandas mea facultas quod ferat?*
ELEC. *Vt quod monebo haud pertimescas aggredi.*
CHRY. *Si fuerit utilitas aliqua non rennuam.*
ELEC. *Nil absque sudore geritur feliciter.*
CHRY. *Operam tibi nauabo quod uireis ferent.*
ELE. *Quid perficere decreuerim, sic accipe.*
Nullam esse nobis reliquam amici copiam

Ignara non es: Erebus illos abstulit,
Solæ sumus relictæ, ac auris quamdiu
Vitalibus fratrem frui certum fuit,
Spes me fouebat magna tandem uindicem
Venturum cum cædis paternæ. at mortuus
Euanuit: tuq; una restas nunc soror,
Cuius opem & auxilium expeto, nec autore me
Ac adiutrice pertimesces effero
Vitam latroni eripere, carnificem puto
Parentis Aegisthum. nec est quod amplius
Arcana te celem. quo enim usque tandem eris
Lento adeò prædita pectore? an'ne aliqua spei
Affulget aura firmioris? cui nihil
Excussæ opibus hæreditateq; patria
Reliquum relictum est, quàm facultas lacrymas
Gemitusq; fundere & dolere perpetim.
Adhæc ut hymenæi atq; socij expers thori
Longæua uirgo consenescas, nec fore
Id tempore ullo existimes, ut quippiam
Horum assequaris. nec enim adeò inops consili est
Aegisthus homo, passurus ut tuum aut meum
Genus sit unquam luculento cum suo
Florere damno, aut crescere. atq; tu meis
Parêre si non rennues hortatibus,
Primum quidem dabis operam ut, apud inferos
Qui nunc agunt, patremq; fratremq; pariter

Qua conuenit pietate uenerêre & colas.
Deinde ſicut libera es parentibus
Prognata ſummis regibus,ita in poſterum
Vocabere,atq; digna eo cenſeberis
Honore,coniugioq́; tanto ſtemmate
Iungêre digno.nanq; quis mortalium
Non dirigit ad honeſta & ingenua oculos?
Quid multa?gloriam & perenne tibi decus
Mihiq́; conciliabis,his monitis meis
Obtemperans.quis ciuium,quis hoſpitum
Nos intuens,non talibus præconijs
Excipiet?en duas ſorores,quæ domum
Seruare patriam atque priſtinum in ſtatum
Auſæ fuerunt aſſerere,quæ propriæ
Improuidæ atque prodigæ uitæ omnibus
Olim beatos rebus hoſteis fortiter
Letho dederunt?has amari ab omnibus,
Has unicè decet coli:has conuentibus
In publicis feſtisq́; tota urbe celebri
Inſigne propter fortitudinis decus
Honore par eſt affici.Hæc,aliaq́; in hanc
Loquetur unuſquilibet ſententiam,
Nec mortuas uiuasq́; gloria deſeret.
Sed pareas mihi nunc ſoror chariſſima,
Opem parenti fer,operam naua fratri,
Præſentibus me pariter & te eripe malis.

Mem

Memor interim ante oculos gerens, quàm turpe ſit
Viuere probroſè ſtirpe natas nobili.
CHO. *In hiſce rebus magna opus prudentia eſt,*
Hæc conſulenti & audienti eſt utilis.
CHRY. *Sed antè quàm faciam loquendi exordium,*
O fœminæ, ſi ſanæ huic uel minima pars
Mentis foret, quod non facit, curam ſuæ
Gereret ſalutis. qua'nam enim fiducia,
Qua freta tandem ipſe, ipſa tam temeraria
Te audacia armas? atq; me in periculi
Conſortium uocas? parum tè fœminam
Expendis eſſe, non uirum ſatam, hoſtibus
Longeq; uiribus & potentia imparem.
Fortuna adhæc Diuûmq; numina eis fauent,
Aduerſa quæ nos experimur indies.
Talem quis hominem ſine ſuo grauiſsimo
Damnoq; & extrema calamitate perimat?
Proſpice etiam atq; etiam ſoror, ne talia
Nobis facinora molientibus mala
Grauiora conciliemus his, ſi fortè quis
Taleis ſonos exaudiens eliminet.
" *Quid gloriam famamq; conſequi iuuet*
" *Finire uitam ſi probroſè cogimur?*
" *Neq; graue mortem cenſeo, ſed cùm mori*
" *Deſideras, non poſſe te illud aſſequi.*
Proinde te quæſo priuſquam perditum

Nos

Nos atq; nostrum funditus eamus genus,
Iram refrena, animiq; cohibe hos impetus.
Ego uicissim dicta nunc abs te omnia
Praestabo ut indicta maneant secretaq;.
Tu modò animum tuum institue prudentius,
Tandemq; uireis mensa proprias nihil
Efficere cùm imbecilla possis, cedere
Principibus & potentioribus incipe.
CHO. *Obtempera, nihil homini prudentia*
Contingere melius aut potest magis utile.
ELEC. *Nihil inopinatum, aut inexpectatum. ego*
Iam te sciebam ad hunc reiecturam modum
Quaecunq; dicerem. mea at res haec manu
Solius est peragenda: nec cessauero
Donec quod animus agitat effecero semel.
CHRY. *Hei quàm uelim quo tempore necatus fuit*
Pater, te eo fuisse robore praeditam:
Nunc omnia ualida peregisses manu.
ELEC. *Natura eadem erat, mens mihi imbecillior.*
CHRY. *Exerce ut illa firma semper haereat.*
ELEC. *Rectè. sed ipsa monita re non exprimis.*
CHRY. *Ferè fit, ut facinus patrans poenas luat.*
ELE. *Prudentiam probo tuam, ast odi metum.*
CHRY. *Rectè loquentem te libenter audiam.*
ELEC. *Nunquam tuis seruire me auribus audies.*
CHRY. *Hoc facere spatium te docebit temporis.*

ELE. *Discede,neq; enim in te ulla spes est auxili.*
CHRY. *Est magna:sed animus tuus eam non capit.*
ELE. *Abi,matriq; quæ tibi dixi refer.*
CHRY. *Non sic tibi malè cupio,ut hoc facere uelim.*
ELEC. *Sat uideo quantum in dedecus me pertrahas,*
CHRY. *In dedecus?tuæ saluti consulo.*
ELE. *Igitur'ne,quæ tu iusta iudicas,sequar?*
CHRY. *Vbi mente fueris saniore prædita,*
Nostrum tuis utranq; consilijs rege.
ELE. *Peccare opinari bene loquentem graue est.*
CHRY. *Morbum probè quo detineris exprimis.*
ELE. *Iuste'ne uideor ista nunc tibi loqui?*
CHRY. *Sed est ubi iustitia noxiam ferat.*
ELE. *Vt ut sit,hoc ego uiuere haud uelim modo.*
CRRY. *Si feceris,me uera comperies loqui.*
ELE. *Faciam equidem nihil extimescens has minas.*
CHRY. *Non ueritatem consili expendens mei?*
ELE. *Res nulla consilio nocentior malo.*
CHRY. *Horum nihil quæ dico prorsum intelligis.*
ELE. *Non nunc mihi,sed nuper hæc statuta sunt.*
CHRY. *Abeo igitur.cùm nec mea tibi oratio*
Possit probari,nec mihi mores tui.
ELE. *Sed intrò abi,non fiet unquam ut te sequar,*
Ne si quidem sedatior quàm nunc,fores.
Vana aucupari,insignis est amentiæ.
CHRY. *Tu si tibi uideare sapere rectius*

Sic

Sic sapito.sed malis ubi obruta senties
Periculum,tum monita laudabis mea.

CHORVS.

Iambici dimetri Anapæst. Iambici cata lect.& acephal.

QVid esse dicam aut suspicer
Quod usitatum cernimus
Generi uolucrium pio?
Quanta parenteis debileis
Quibus editæ sunt,à quibus
Teneræ educatæ nutriant
Foueantq; cura?cur eadem
Nos facere non contendimus?
Ast horrisoni missa corusco
Fulmina cœlo sæua Tonantis,
Cœliq; colens lucida sydera
Vindex scelerum Iustitia,haud diu
Flagitiosa,enormia crimina
Impunita relinquent.
O casuum humanorum
Fama nuntia subitis
Vbiq; subterranea
Plutonis imple regna
Rumoribus,Atridisq;
Miserabilem tristemq;
Casum refer.Nam eorum

Afflicta sæuis feruet
Morbis domus, nec scissa
Potest sorores inter
Concordia coalescere.
Electra prodita duris
Quatitur procellis, sola
Semper peremptum querulæ
In modum luscinia
Luget, gemitq; peremptum
Misera parentem nullo
Mortis metu perculsa.
Ac ubi geminam sumere poterit
Vindictam, tum tandem læta erit
Mœstæ orbari lumine uitæ.
Quisnam ita uero est stemmate nobilis?
Nec bonis satus etiam,
Vitam agens miserrimam,
Committet unquam ut labe
Aspergat ulla honestum
Nominis decus sui.
Seculum ut nunc tu quoq;
Incidisti in flebile,
Bella dum contra geris
Turpitudinem & dedecus!
Sed per ærumnas graueis
Luctata laudem ubiq;

Et

Et gloriam una uoce
Consequuta es duplicem
Sapientis optimaeq;:
Exornata es titulis.ah
Vtinam hostium tuorum opes
Victrix potentiamq;,
Quorum premeris imperijs
Nunc manuq; tyrannica,
Conteras:quando quidem
Fatis uideo te exerceri
Prorsus iniquis, sed tamen his non
De uirtutis gradibus deijci,
Sed constanti fasq; piumq;
Pectore colere.

ORESTES. *Rectè'ne docti, ô foeminae, terimus uiam*
Quam destinauimus ingredi? precor edite.

CHO. *Quid quaeris? aut quid est quid huc diuerteris?*

OREST. *Iam quero dudum Aegisthi ubi sit regia.*

CHO. *Rectè hospes huc ades; nec in poenam incidit*
Huius tibi quicunq; fuit index uiae.

OREST. *Quae uestrum erit desideratos nuntios*
Adesse nos ei indicare quae uolet?

CHO. *Haec. nuntiam si forte uis domesticam.*

ORES. *I mulier, ingressa indices è Phocyde*
Venisse quosdam qui loqui Aegistho uolunt.

ELEC. *Miserae hei mihi. Vos'ne estis argumenta qui*

Sparsaq́; certa fertis indicia necis?

ORE. *Haud scio equidem quid te angat, ast ego senis Strophij rogatu adsum ut de Oreste nuntiem.*

ELE. *Quid id est? ut ingens me pauor nũc occupat!*

OREST. *En quam uides Orestis exiguæ latent Relliquiæ in arcta condita ista pyxide.*

ELE. *Heu me miserrimam. heu ut oculis conspicor Meis apertè onus sepulcrumq́; illius!*

ORES. *Si calamitatem Orestis & luges necem, En corpus eius uasculo hoc est abditum.*

ELE. *Ah per Deos obtestor hospes, si quidem Hac tegitur urna conditus, manibus meis Contrectem, ut & me pariter ac meum genus Hos misera propter usq; plorem pulueres.*

OR. *Eia facite ei copiam quæcunq; sit: Nec enim maleuolo prædita animo id expetit: Sed aut amore mota magno mortui, Aut uinculo id coniuncta poscit sanguinis.*

ELE. *O hominis omnium mihi charißimi Triste monumentum, quod reliquum adhuc est super Seruans Orestis. quàm bona spe decidi! Hei quàm parum sum suspicata hoc te modo Patrias reuersurum domos! Nunc te manu Euanidum, in nihilum redactum fero mea, Quem splendidum ablegaui ego olim clanculum! Mors sed utinam tibi scidißet stamina*

Vitæ

Vitæ prius, quàm dextera abreptum hac mea
Procul peregrinas te in oras mitterem,
Feraq; surriperem nece: ut sic mortuus
Hoc tompore hîc saltem iaceres, patrio
Sortitus in tumulo locum. Sed nunc domo
Extorris, alienis profugus in urbibus
Procul à sorore separatus ultimum
Miserè diem obijsti, nec infaustæ tuum
Licuit amica corpus abluere manu,
Ac tribuere extremos honores, aut rogo
Miserabile hoc eripere pondus: sed tibi
Hoc præstitit aliena seruitium manus,
Paruumq; pyxide abdidit parua. hei mihi
Quò ullo absq; fructu sollicita iam euanuit,
Ac, qua suaui te labore paruulum
Foui, educatio? neq; tu enim tempore
Vllo fuisti charior matri ac mihi.
Me præter haud tuæ salutis anxia
Tota in domo fuit ulla: nutrix sola ego.
Semper uocata sola sum soror tua.
Sed omnia hæc periere lapsa funditus
Qua mortem obisti luce turbans, dißipans
Instar procellæ turbidæ ex oculis procul
Euanuisti. quid opus est multis? pater
Perijt, ego ob amorem tui uitæ meæ
Expers ago, te mors etiam atra sustulit.

Edunt cachinnos hostium paßim cohors
Materq;,sed eo non uocanda nomine,
Insanit immodico repleta gaudio.
Cuius aliquando te affuturum uindicem
Mihi sæpe de te fama uenit nuntia.
Verùm hæc tuus genius meusq; in lacrymas
Et damna sæuus uestra pessum omnia dedit,
Qui nunc loco uultus mihi charißimi
Cineres leueis umbramq; misit inutilem.
Hei mihi,
O corpus miserabile:
Hei ter me infelicem atq; amplius.
Eheu,eheu.
O dulce fratris ô mihi caput amabile.
Inauspicatum ingressus iter ut funditus
Me perdidisti,perdidisti funditus!
Quæso sub hoc me recipe tectum,quæ nihil
Nunc sum amplius,tecum sim ego,qui es quoq; nihil:
Stygios simul posthac habitem apud inferos.
Quàm diu enim apud superos tibi incolumis stetit
Vita,toleraui bona malaq; tecum simul.
Et nunc mori expeto,nec hoc abscedere
Tuo sepulcro.uideo enim tristißimis
Doloribus uacare cassos lumine.
CHO. *Mortali es Electra edita patre,id memineris,*
Mortalis & Orestes fuit:caue nimio

Te

Te maceres luctu. omnibus mors imminet.

OREST. *Eheu quid eloquar? unde nunc potißimum*
Petam loquendi exordium? haud equidem queo
Linguæ diutius continere uincula.

ELEC. *Quis te dolor habet? hos'ue cur profers sonos?*

OREST. *Vultu decoro nunquid Electra est ea?*

CHO. *Ea ipsa, sed agit obruta miseris malis.*

OREST. *Eheu nefandam terq; quaterq; miseriam.*

ELEC. *Quid, hospes, est quòd sic uicē gemas meam?*

OREST. *O corpus impiè atq; iniquè perditum.*

ELEC. *Nullius, hospes, quàm mea mouent te mala.*

OR. *Heu cælibem sortisq; uitam lugubris.*

ELEC. *Quid est quod oculis adeò fixis me intuens*
Præcordijs suspiria trahas intimis?

OR. *Quòd nil calamitatum mearum uideram.*

ELEC. *Dic, quo mihi ea percipere cœperis modo?*

OR. *Tantis uidens te calamitatibus obrutam.*

ELEC. *Sed minima prorsus è malis uides meis.*

OR. *Grauioribus'ne quispiam posset premi?*

ELEC. *Vitam agere cogor cum impijs latronibus.*

OR. *Quibus? quod est, quod obiter effaris, malum?*

ELEC. *Patris mei. quibus etiam neceßitas*
Me cogit, & uis non ferenda ut seruiam.

OR. *Sed quis rogo est qui te adigit huc mortalium?*

ELEC. *Mater uocatur, sed matrem factis negat.*

OR. *Manuum'ne ui, uel squallido uitæ modo?*

ELEC. *Manibusq; & immunditiæ & omni deniq;*
Genere malorum.
OR. *Nemo præsto est qui tibi*
Opem ferat, sæuasq; cohibeat manus?
EL. *Nemo: ille enim, in quo spes mihi omnis fixa erat,*
Redactum in atros obtulisti pulueres.
OR. *O sortis infelicis ut miseret tuæ.*
ELEC. *Tu solus adeò iam hospes es mortalium*
Horum malorum quem subit miseratio.
OR. *Et solus adsum tua simul deflens mala.*
ELEC. *Cognatus aliqua parte nobis aduenis?*
OR. *Dicam tibi, modò uelit silentium*
Hæc mulierum præstare turba beneuolè.
ELEC. *Nil metue: fidis ista dices auribus.*
OR. *Vasculum itaq; hoc depone, disces omnia.*
ELEC. *Ne, per Deos te obtestor hospes, id iube.*
OR. *Obtempera iussis, tibi id fraudi haud erit.*
ELE. *Ne aufer quod animo maximè charũ est meo.*
OR. *Nulla sinam ratione.*
ELEC. *Me miserrimam.*
Ah sic sepulcro Oresta priuabor tuo?
OR. *Bene ominare, non enim iustè gemis.*
ELEC. *Quid? mortuum'ne iniuria fratrem gemo?*
OR. *Non iure nunc erumpis in taleis sonos.*
ELEC. *Frater probrosè sic mihi eripitur meus.*
OR. *Nil fit probrosè, flere sic non est tuum.*

ELEC.

ELEC. *Quî ſic manu corpus cùm Oreſtis fero mea?*
OR. *Non eſt Oreſtis, ficta tantum oratio eſt.*
ELEC. *Vbinam igitur miſeri ſepulcrum fratris eſt?*
OR. *Nuſquam, quî enim? uiui ſepulcrum nullibi eſt.*
ELEC. *Quid ais precor?*
OR. *Non falſa ſunt quæ nuntio.*
ELEC. *Vita'ne fruitur ille?*
OR. *Opinor, ſiquidem*
Nunc me frui uita uides.
ELEC. *Tu'ne es igitur?*
OR. *En annulum hunc parentis inſpicito mei:*
An uera narrem colligere facile hinc queas.
ELEC. *O fauſta lux & amabilis.*
OR. *Fauſta fateor.*
ELEC. *Ades'ne frater omnium chariſsime?*
OR. *Satis eſt probatum, latius ne inquirito.*
ELEC. *Manibus teneo nunc te meis.*
OR. *In poſterum*
Semper tenebis.
ELEC. *Fœminæ ô chariſsimæ*
Vrbisq; ciueis huius, ecce ſubdola
Iam machinatione Oreſten mortuum,
Videtis incolumi rediſſe corpore.
CHO. *Videmus illum, ô filia, atque percitæ*
Veteris memoria calamitatis, humidis
Genas tumentes irrigamus lacrymis.

ELEC. *Præsentia hominis omnium ô charißimi*
Optatus ades ô frater, ades, inquam, mihi.
Nunc inuenis, nunc longo ab hinc quæ tempore
Desideraſti cernere, uides omnia.
OR. *Adſum quidem, ſed adhuc ſilentio eſt opus.*
ELEC. *Cur quæſo?*
OR. *Satius tacere eſt, ne quis intus audiat.*
ELEC. *Sed per nunquam temeratæ ſacra*
Caſta Artemidis, nullo poſthac
Tempore in animum potero inducere,
Vt eas quæ intus iam ſunt fœminas,
(Onus hoc ſemper dico ſuperfluum)
Vt ſoleo ante hac, nunc formidem.
OR. *Sed Mars caue ne fœminarum inter gregem*
Lateat alicubi. docta es experientia.
ELEC. *Eheu, ah ah.*
Non obſcurum, quodq́; obliuio
Nullo extinguet tempore
Nunc refricas malum.
OR. *Memini, ſcioq́;: ſed ubi primum occaſio*
Se obtulerit, hac de re loquemur latius.
ELEC. *Hei nullum mihi, nullum tempus*
Hæc declamare omnibus in locis
Eſſe poteſt inidoneum.
Libertas mihi linguæ
Semper adempta, at nunc uix reddita eſt.

OR. *Fateor quidem: seruare porrò adnitere.*
ELEC. *Quidnam aggressura?*
OR. *Non longa fert colloquia breuitas temporis.*
ELEC. *Quod iam hoc loquendi tempus opportunius?*
Quis'ue reditu lætus tuo conpescere
Linguam queat? nam præter omnium spem, atque id
Quod exprimi uerbis queat, te conspicor.
OR. *Me conspicata es cùm Deorum numina*
Repetere patrias adegerunt domos.
ELEC. *Multis superat partibus*
Lætitia ista priorem.
Si superorum impulsu numinum
Nostra ad limina tuleris gressus,
Magnæ id prosperitatis ego loco
Vt ducam mens præsaga monet.
OR. *Est nimij ubi cohibere gaudij impetus*
Verear tui. rursusq; non metuo minus
Ne uicta gaudio tibi accersas malum.
ELEC. *Immensi hei post spatium temporis*
Tandem dignatus uiam es
Carpere plurimis
Optatam mihi uotis,
Inq; meum prodire aspectum,
Ne me tanto posthac concuti
Gemitu uideas.
OR. *Quid non faciam?*

EL. *Fac ſemper ſim tecum pariter,*
Ac te te corám intuear.
Ne hanc mihi,quæſo,uoluptatem adimas.
OR. *Quin mihi uolupe eſt conſpici ab alijs.*
EL. *Hac igitur in re mihi fidem aſtringis tuam?*
OR. *Aſtringo.*
EL. *Vox inexpectata amicæ*
Trochaici. *Nunc meis inſonuit auribus*
Ira quædam expers ſoni atque muta
Me tenebat,auriumq́; erat
Impeditus uſus.at nunc
Te habeo,ſuaui perfruor tuo
Frater aſpectu.quam amœnitatem
Ne quidem atrociſsimæ
Mihi calamitates memoria
Tempore ullo excutere poterunt.
OR. *Superfluas uerborum omitte næ nias,*
Neque id refer,qua prædita maleuolentia
Sit mater,Ægiſthus ut opes exhauriat
Domumq́; noſtram,ut impudenter diſsipet,
Profundat,omnia laceret.nam fabulis
Elaberetur temporis opportunitas.
Verùm id quod in primis facere noſtra intereſt,
Quodq́; hora præſens poſtulat,nunc explica
Qua ſit uia,clam ne,an gerenda res palàm,
Capitalium ut tandem cachinnos hoſtium

Coër

Coërceamus.at ita tu te compares
Vultumq́; componas,domum ne ubi iam erimus
Ingreßi uterq;,lætiorem atque ſolita eſt
Te mater eſſe deprehendat.ſed gemens
Simulabis è uerbis capere luctum meis.
Ad ſummum enim fortuna ubi nos proſpera
Rerum cacumen duxerit,tunc liberè
Gaudere,tunc ridere licitum erit affatim.
ELEC. *Mi frater,id quod gratum erit tibi,mihi*
Gratum etiam erit.nam gaudium quo nunc fruor
Non à me initium ſumpſit,abs te uno integrum
Proficiſcitur.nec ſi lucrum ingens alicubi
Mihi ſit paratum,facere uel leuißimum
Velim quod ægrè eſſe tibi poßit,quid aliud
Quàm tam fauenti nunc reluctarer Deo?
Sed ſcis ut intus res ſe habeat,audiſti enim
Aegiſthum abeſſe ab ædibus,uerum in domo
Matrem eſſe,quam ne fronte me cernat hilari
Lætaq́;,non uereare:nam uetus odium
Pectori etiamnum fixius inhæret meo,
Adeoq́; uultum quando conſpicio tuum,
Augetur,ut ſtillantibus ſemper genæ,
Præ gaudio,humidæ lacrymis fluant.
Nam quo modo unquam temperare à lacrymis
Mihi queam,quæ temporis puncto breui
Et mortuum uiuumq́; te conſpexerim?

O ca

O casum inexpectatum! ego si nunc patrem
Viuum uiderem huc ferre gressus, id loco
Non ducerem miraculi, nec imaginem
Existimarem falsam, at ipsum cernere
Me firmiter statuerem: ita affecisti animum
Hodie meum. Proinde cùm hanc emensus es
Viam, atque nobis redditus, ut animus feret,
Negotium auspicare. Sola ego dum fui,
Semper animo alterutrum experirier meo
Certum ratumq; sedit, aut seruare me,
Si possem, honestè, aut certè honestè occumbere.
OR. *Sis tacita, nam crepare regiæ fores*
Ab exeunte aliquo audio.
ELEC. *Ite intrò hospites,*
Noua cùm adferatis, quæ ut domo haud arcenda sint,
Syncera nulli sic quoque ferunt gaudia.
PAED. *Fatui ô ter & quater, atq; mentis impotes,*
Tam parua uitæ cura'ne uos uestræ habet,
Quid cogitem? an mens ista uobis insita est
Primis ab annis? non propinqua pericula,
Sed maximis circundatos uos undique
Nunc esse non perpenditis malis? ego his
Custos nisi egissem diu excubias locis,
Iam dicta factaq; uestra, quàm ipsi uos, prius
Penetralia subissent domus. Sed hoc ego
Ne fieret operam sedulo interea dedi.

Ion

Longa hac igitur ambage, si modò sapitis,
Verborum omissa, uocibusq; gaudium
Nil præter insuetum sonantibus domus
Subite tecta. rem aggredi opportunitas
Hortatur: atq; casibus in huiusmodi
Periculosa semper est cunctatio.
OR. *Quando mihi intrò nũc eundum est, quo in statu*
Res posita nostra est?
PAED. *Optimo. nemo omnium*
Futurus est qui te poterit agnoscere.
OR. *Iam mortem obisse me tulisti nuntium?*
PAED. *Apud hos es unus inferis ex manibus.*
OR. *Fama hac'ne gaudent? aut quæ eorũ oratio est?*
PAED. *Perfectum ubi fuerit negotium, omnia*
Tibi explicabo. at nunc eorum, uti uideo,
Partim bene quidem res se habet, partim male.
ELEC. *Quis iste sit, frater, precor mihi dicito.*
OR. *Nosti'ne eum?*
ELEC. *Non, quod sciam; neq; in animum*
Reuocare, quisnam sit, queo.
OR. *Ita'ne es immemor*
In cuius olim tradidisti me manum?
ELEC. *In cuius oro? quidnam ais?*
OR. *Per quem fui*
Clàm prouidentia soror septus tua
In fertileis transmissus agros Phocydis.

ELEC. *Hic ille'ne est? tum temporis quẽ ex omnibus*
Solum patre necato fidelem repperi?
OR. *Ille ipse. quæso longioribus diem*
Ne conteras sermonibus.
ELEC. *Lux omnium*
O fulgidißima. tutor ô solus domus,
Columenq; stirpis unicum Agamemnoniæ.
Quî huc appulisti? tu'ne es ille plurimis
Qui uindicasti hunc atque me ex laboribus?
Charißimæ ô manus, in obsequium pedes
Promptißimi nostrum. cedo quæ causa te
Permouit ut tuum in me amorem tandiu
Celaueris? resq; mihi iucundißimas
Famæ inuolucro nubilans tristißimæ
Propè me enecaris? ô pater salue. patrem
Coràm intueri iam mihi uideor meum.
Salue, atq; scito peßimè me odisse te
Horæ unius momento, amasseq; plurimum.
PAED. *Sat est, quæ ego geßi interim absens dũ fui*
Et noctium & multi dierum circuli
Voluentur, ista qui tibi, Electra, omnia
Certò indicabunt. Itaq; nunc appello uos
Qui aßistitis, moneoq; tempus rem aggredi
Exposcere. Clytemnestra sola: in ædibus
Vir nullus est: si rem trahatis longius,
Id cogitate pariter hîc futurum opus

Cumq;

Cumq; his & alijs præditis prudentia
Maiore, cumq; dimicare pluribus.
OR. *Res longiores nostra rennuit moras*
Pylades amice. proinde quàm celerrimè
Eamus intrò. supplicemus patrijs,
Delubra quicunque hæc colunt, penatibus.
ELEC. *O rex Apollo audi hos propensis auribus,*
Pariterq; quas purè tibi fundo preces.
Quæ multa sæpe, uti mea facultas tulit,
Larga sacraui munera tibi dextera.
Nunc ô Lycæe Apollo postulo, peto,
Tibi supplico, cœpti huius ut sis beneuolus
Adiutor, ostendas quibus Dij præmijs
Flagitia consueuere honorare impia.
CHO. *En quò non prorumpit gentium*
Dirum Mauors proflans sanguinem!
En metuendi sæuiq; canes
Iusti flagitiorum uindices
Passim intima nunc atria obambulant
Nullo fugiendi pede.
Haud nostra procul hinc nunc absunt
Tacitæ somnia noctis:
Impendent ceruicibus.
Stygiorum uindex & tutor manium
Famosa dolo tecta ingreditur,
Antiquisq; scatenteis opibus

Dextera acuta gerens iacula recens
Diro ſparſa cruore
Ad patris conſcendit ſedeis.
Prognatus Maia Mercurius
Inſidioſum meritam illorum
In mortem adducit dolum:
Neq; longas nectet moras.
ELEC. *Iam operi uiri incumbunt amicæ ô fœminæ.*
CHO. *Quî ſic? quid aggrediuntur?*
ELEC. *Illa quidem ſuo*
Ornat lebetem iam ſepulcro, at imminent
Iſti illius capiti.
CHO. *Sed hoc quidnam ſibi*
Vult quòd tu adeò proruperis ſubitò foras?
ELEC. *Fidas ut excubias agam, ne fortè clàm*
Aegiſthus intrò eat reuerſus.
CLY. *Hei, hei, hei, hei,*
Ah tecta funeſtæ domus.
Orbata amicis plena ſunt cæſoribus.
ELEC. *Clamatur intus, nunquid auditis ſonos?*
CHO. *Omnino inaudita audio. horreo metu.*
CL. *Miſeræ hei mihi Aegiſthe, ubi, ubinã tu es gen-(tium?*
EL. *En rurſus audio ſtrepitum.*
CLYT. *O fili, ô matris*
Fili precor miſerere quæ te protulit.
ELEC. *Sed illius nec tu miſerta es, nec patris*

Qui genuit illum.
CHO. *O urbem infaustam:progeniem ô*
Miseram,ut fato corruis
Infelix iam momentaneo!
CLYT. *Ah icta uulnus sentio.*
ELE. *Quin duplicem*
Inflige plagam si potes.
CLY. *Rursum hei mihi.*
ELE. *Aegisthus utinam hîc adforet dirus simul.*
CHO. *Nunc imprecationum*
Aspicite quæso effectus.
Tellure uiuunt obruti:
Crudelium en latronum
Efflagitant manes cruorem.
ELEC. *En appropinquant.dextera tepida Dei*
Stillat cruore Martis,uix possum eloqui.
Vt res Oresta nunc se habent?
OR. *Quod attinet*
Quidem ad domesticos,bene omnia. uera si
Sunt Delphici responsa fatidica Dei.
Iacet misera perempta:ne metue,amplius
Materna ne adferat tibi ullum dedecus
Iniuria.
CHO. *At silete quæso, Aegisthum enim*
Video eminus uenientem.
ELEC. *Retro ferte gradum ocyus.*

Non iam cernitis aduentare
Vt lætus è ſuo
Graditur ſuburbano reuerſus?
CHO. *Latæ ad limina portæ*
Vos quàm celerrimè abripite,
Vt pro uotis poſteriora
Sicut priora uobis
Omnia cedant.
OR. *Animo ſis bono.*
Peragentur arbitratu
Omnia pro tuo.
EL. *Quin eò contendimus?*
OR. *Diſcedo.*
EL. *Iam mihi poſt hac cura erit unica*
Paucos illius leueisq;
Auribus inſtillare ſonos. nam
Non leue res ea momentum adferet
Vt uentis ueluti ſubuectus
Rite ſecundis ad Iuſtitiæ
Deſcendat certamen.
AEG. *Quæ ueſtrum ubi ſint hoſpites qui è Phocyde*
Venêre nouit? nuntiaſſe eos ferunt
Equeſtri Oreſten interemptum prælio.
Te interrogo: te peſſima, inquam, interrogo.
Nam quæ tua hactenus fuit ſuperbia,
Audaciaq;, quando ille maximè tibi

Curæ

Curæ fuit semper etiam inter cæteros:
Non dubito quin certissima queas dicere.
ELE. *Scio.qui enim sim ignara casus,qui ex meis*
Hominem mihi iam sustulit charissimum?
AEGIS. *Non indicabis mihi ubinam sint hospites?*
ELE. *Sunt intus,atq; rem hospitali tessara*
Fecere dignam.
AEG. *Quid? certò igitur eum esse mortuum asserũt?*
ELE. *Re ipsa id palàm fecêre,non uerbis modò.*
AEG. *Igitur'ne adest,uidere uti manifestè eum*
Possimus omneis?
ELE. *Sanè adest:spectaculum*
Cernes cruentum & triste.
AEGI. *Præter ut tuum*
Lætissima mihi nuntias morem!
ELEC. *caue:*
Ne forte noxio insolescas gaudio.
AEGI. *Tace,tace inquam.Regiæ nunc omnibus*
Palatij portæ aperiantur,quotquot &
Argos uetus,quot & Mycenas incolunt,
Vt inter illos forte si quis antea
Vanæ tumore fuerit elatus spei,
Huius cadauer nunc intuens mortui.
Os præbeat frænis lubentius meis:
Neq; uindicem me nactus atq; principem
Altos superbo proflet corde spiritus.

ELE. *At hæc, quod ad me pertinet, peracta sunt:*
Longaq; tandem ætate iam prudentior
Concedere didici potentioribus.

AEG. *O Iuppiter, quod conspicor spectaculum!*
Non casus hic uacat odio. an'ne ista Nemesis
Patrauit? haud dum dicere illud audeo.
Velamen ocyus omne ab oculis tollite
Meis ut irrigetur etiam lacrymis.

ORES. *Ipse remoue: non est meum, at potius tuum,*
Videre & appellare uerbis comiter.

AEGI. *Rectè mones, obtemperabo. sed tu abi,*
In ædibus alicubi Clytemnestram uoca.

ORES. *En in propinquo adest, alibi eam ne quærito.*

AEGIS. *Eheu quid est quod uideo?*

ORES. *Quem uerere? quis*
Est cuius haud nouisse uultum te innuis?

AEG. *Quorumnam in hominũ media captus incidi*
In retia miser?

ORES. *Multa iam locutus es*
Viuus etiamnum, uerba, nec sentis tua
Commune nescio quid habere mortuis?

AEG. *Intelligo uocem. hei mihi nemo est homo*
Si non Orestes uerba nunc mecum facit.

ORES. *Nunc tandẽ es augur optimus, sed hactenus*
Falsus fuisti semper.

AEGIS. *Ah perij miser,*

Id sentio. Sed pauca fas sit, te precor,
Quæ suggerit animus mihi eloqui.
ELE. *Nihil*
Per te Deos frater rogo permiseris
Vlterius hunc loqui, suasq; extendere, &
Protrahere fabulas. quid enim homini cedo
Presso malis iamq; morituro temporis
Prodesse parui accessio aut lucrum queat?
Celerrimè illum occidito, occisumq; mox
Mandes sepulcro eiusmodi quo dignus est.
Procul oculis remoue meis: nanq; unicum hoc
Veteribus adferet remedium miserijs.
ORES. *Ocyus abi intrò, nulla nunc de friuolis*
Est instituta quæstio sermonibus.
De capite agetur mox tuo.
AEGIS. *Quid in domum*
Me pertrahis? si pulchrum honestumq; facinus
Aggredere, latebris'ne aut tenebris tibi opus est?
ORES. *Iubere desine: confer in eum te locum*
Quo perfide patrem trucidasti meum,
Vt tu quoq; in eodem necem meritam oppetas.
AEGIS. *Sic comparatum fati uideo legibus,*
Hæc tecta semper uti futura cernant Pelopidûm
Præsentiaq; mala.
ORES. *De tuis uates tibi*
Certißimus ego sum.

AEGIS. *Non est patris tibi quod arteis uendices.*

OR. *Obloquere multa, & interim ducis moras.*
Moue gradum.

AEGIS. *I præ.*

OR. *Quin tibi præeundum erit.*

AEGIS. *Num moliturum me fugam uereris?*

ORESTES. *At*
Faxo quidem ne suauiter necem oppetas.
Ictum hunc tibi seruato. Verùm ultricibus
Omneis statim pœnis coërceri æquum erat
Et iura sacris constituta legibus
Qui transgredi aut conuellere audent impiè,
Vt morte digna plactantur protinus.
Non tanta scelerum ubiq; colluuies foret.

CHORVS. *O progenies Atrei*
Vt per sæua pericula
Multaéq; per ærumnas
Vix audaci hos uix tandem impetu
In libertatem te
Asseruisti pristinam!

FINIS ELECTRAE.

Extant et Septimii Florentii Christiani Sophoclea quaedam.

15